

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE
HAYAT BOYU ÖĞRENME FAALİYETLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sahre KÖKSAL
Y1012.060064

Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı
Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Uğur TEKİN

Şubat, 2017

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Ana Bilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı Y1012.060064 numaralı öğrencisi **Sahre KÖKSAL**'ın "YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE HAYAT BOYU ÖĞRENME FAALİYETLERİ" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 31.01.2017 tarih ve 2017/03 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *ay. b. k. g.* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *U. d. b. v.* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :10/02/2017

1) Tez Danışmanı: Prof. Dr. Uğur TEKİN

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Ercan EYUBOĞLU

3) Jüri Üyesi : Doç. Dr. Ateş USLU

Uğur Tekin
.....
Ercan Eyuboğlu
.....
Ateş Uslu
.....

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri ” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.(01.02.2017)

Sahre KÖKSAL

ÖNSÖZ

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bakanlık genelinde gerçekleştirilen yeniden yapılanma çalışmaları sonucunda, 2008- 2009 öğretim yılından itibaren sayısı azalan ve isimleri değişen gene müdürlükler oldu. Bunlardan biri de eski adı Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü idi ve bu değişimle Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü olan ve yaklaşık 17 yıldır bünyesinde bulunduğum Halk Eğitimi Merkezlerinin bağlı bulunduğu genel müdürlüktür.

Avrupa Birliğine uyum sürecinde ülkemizin değerlendirildiği en önemli kriterlerden olan Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenmedir. Ülkemizin “*Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranlarını Arttırmaya Yönelik*” alanlarda hazırlanan yeni eğitim programları 2008 ‘den bu güne tekrar gözden geçirilmiş, uygulamalar değerlendirilmiş, söz konusu programlar yeniden düzenlenerek, güncellenerek uygulanmaya başlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimimi yerel yönetimler alanında yapmaya karar verdiğimde; Yetişkin eğitimi, halkın eğitimi ve yaygın eğitim alanlarındaki mesleki yeterliliğim, deneyimlerim, olumlu ve olumsuz yönleriyle yaşadıklarımdan yola çıkarak “*Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme*” konusu üzerinde yoğunlaştım. İki yıl süren eğitimim boyunca konu hazır, içerik hazır ve sadece yazılmayı bekledi.

Tezimin birincil amacı, Halk Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme alanında çalışmak isteyen yönetici ve öğretmen adaylarına alanımın çeşitli bilinmeyen, çok ön plana çıkmamış yönlerini anlatmak ve Halk Eğitimi kısaca tanıtmaktır.

Öncelikli amaç ise; Yerel Yönetimlerin de devreye girmesiyle karşılaştırmalı büyük bir soruya cevap vermek amacıyla yaptığım anket ve sonuçlarını daha sonra kitaba dönüştürerek kitlesel bir farkındalık yaratmaktır.

Halkın Eğitimi toplumu yönlendiren istisnai bir konudur. Halk her alanda bilinçli olursa toplum, her yanlışı sorgulayan ve çatışmadan, çözen insanlarla dolar. Burada eğitimin her alanda eşitlik ilkesine uyulması gerekliliği, siyasi ergilerin Yetişkin Eğitiminde de ayrımcılık yapmadan eğitim imkânları vermeleri gerekliliği üzerinde ayrıca durulacaktır.

Halkın eğitimini en iyi kim yapar? Temel sorudur. Yerel Yönetimlerin siyasi kaygılarla yüzeysel ya da kitlesel yaklaşımları mı? Merkezi yönetimin devlet politikası ile uluslararası eşgüdümle hazırlayarak sunduğu eğitim programları ve ortamları mı?

Tezimde, Yetişkin Eğitiminin temel kavramları, Yetişkin eğitiminin felsefi, psikolojik, sosyal, politik, hukuki, ekonomik ve tarihi temelleri ile Yetişkin eğitiminde yöntem, sosyal değişme ve yenileşme sürecinde Halk Eğitimi, Çeşitli yerel uygulamalar, istatistikler ve anket uygulaması gibi konular yer almaktadır.

Tezimin hazırlanmasında, konuların -zor olsa da- ayrıntısına girmeden Yetişkin Eğitiminin çeşitli yönleri ve Halk Eğitimi ana çizgileriyle tanıtılmaya çalışılmıştır. Tezin yazımında olabildiğince akademik bir dil kullanılmaya çalışılmıştır. Her paragrafta çoğu Türkçe kaynaklardan oluşan dipnotlar verilmiştir. İlgi duyan insanların ilerde bu kaynaklara bakarak aynı alanda merak ettiklerine ulaşması da amaçlanmış ve bu tez kitap olmaya çalışırsa işi kolay olsun diye düşünülmüştür.

Halk Eğitimi çok ciddi bir iştir. Hiç okuma yazma bilmeyen 68 yaşındaki bir insanla, bale öğrenmeye gelen teknoloji canavarı 5 yaşındaki bir insanı aynı çerçevede görüp ihtiyacını karşılamak gerekir. Yönetici pozisyonunda olduğunuzda yüzlerce alan ve binlerce insanın istedikleri alanlarda eğitim ortamı, eğitmen, araç gereç sağlamanız, azami memnuniyet vermeniz ve bunu heyecanla yapmanız gerekir. Sürekliliği olan, ***Her Yerde, Her Zaman, Herkes İçin Eğitim*** sloganıyla çalışan olmanız gerekir.

Bu zaman zarfında Tezimin hayat bulması için manevi destek veren İstanbul Avcılar ilçesindeki yöneticilerime, araştırmamda kullandığım ankete objektif olarak cevap veren İstanbul Avcılar HEM Müdürlüğündeki mesai arkadaşlarıma, Yüksek Lisans Tez Danışmanım Prof. Dr. Uğur TEKİN 'e ve Yüksek Lisans yapmamı çok arzu eden annem Arife KÖKSAL ve babam Ramazan KÖKSAL' a bu süreçte sabır, güven ve destekleri için çok teşekkür ederim.

Subat,2017

Sahre KÖKSAL

Uzmn. Öğrtm. İstanbul Avcılar HEM Müdürü

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xvii
ÖZET.....	xix
ABSTRACT	xxi
1 GİRİŞ.....	1
2 EĞİTİM İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR.....	1
2.1 Eğitim ve Öğretim	2
2.2 Eğitim Türleri	4
2.2.1 Formel eğitim	4
2.2.2 Enformel eğitim	6
2.2.3 Örgün eğitim	8
2.2.4 Yaygın eğitim.....	10
2.2.4.1 Halk eğitimi (Yetişkin eğitimi)	13
2.2.4.2 Mesleki eğitim (Çıraklık eğitimi)	22
2.2.4.3 Hizmet eğitimi (İş başında eğitim).....	25
2.2.5 Türk milli eğitim sisteminde yaygın eğitimin yeri.....	29
2.2.5.1 Ekonomik nedenler:	29
2.2.5.2 Sosyal nedenler:	30
2.2.5.3 Kültürel nedenler:.....	31
2.2.5.4 Siyasal nedenler:	31
2.2.6 Yaygın eğitimin özellikleri ve hedef kitle.....	32
2.2.7 Yaygın eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşlar	34
2.2.8 Yerel yönetimler ve diğer kamu kuruluşları	35
3 YEREL YÖNETİMLER VE HALKIN EĞİTİMİ	37
3.1 Yerel Yönetim Kavramı	39
3.2 Yerel Yönetimler ve Eğitim	42
3.3 Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitimi İle İlgili Faaliyetleri.....	44
3.3.1 Yerel yönetimlerin eğitime ilişkin görevleri	45
3.3.2 Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin amacı ve önemi	46
3.3.3 Yerel Yönetimlerin Hayat Boyu Öğrenme İçindeki Rolü.....	48
3.3.4 İstanbul büyükşehir belediyesi' nin halkın eğitimine ait istatistikleri ...	53
3.3.5 Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve HBÖ faaliyetlerinde başakşehir belediyesi ve avcılar HEM Örneği	54
3.3.5.1 Başakşehir belediyesi eğitim faaliyetleri:	55
3.3.5.2 İstanbul avcılar HEM ve HBÖ faaliyetleri:	55
4 YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE HBÖ FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ ANKET UYGULAMASI	57
4.1 Araştırmanın Amacı	59

4.2	Evren ve Örneklem	59
4.3	Sınırlılıklar	60
4.4	Verilerinin Toplanması	60
4.4.1	Kişisel bilgilere ilişkin sorular	60
4.4.2	Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve hayat boyu öğrenme faaliyetleri ölçeği	60
4.5	Verilerin Analizi	61
4.6	Bulgular	62
4.6.1	Vatandaşların kişisel bilgilerine ilişkin bulgular	62
4.6.2	Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin ölçeğin ortalama ve standart sapmalarına ilişkin bulgular	95
4.6.3	Karşılaştırmalara ilişkin bulgular	99
5	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	103
	KAYNAKLAR.....	109
	EKLER.....	113
	EK-1: Anket.....	113
	EK-2: Yazışmalar	117
	ÖZGEÇMİŞ.....	121

KISALTMALAR

BELMEK	:Belediye Meslek Edindirme Kursları
TÜİK	:Türkiye İstatistik Kurumu (DİE)
HBÖ	:Hayat Boyu Öğrenme
HEM	:Halk Eğitimi Merkezi
İSMEK	:İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Edindirme Kursları
KAYA	:Kamu Yönetimi Araştırma Projesi
LLLP	:Life Long Learning Programme (Yaşam Boyu Öğrenme Programı)
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
MEM	:Milli Eğitim Müdürlüğü
STK	:Sivil Topum Kuruluşu
TODAİE	:Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜSİAD	:Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
UNESCO	:Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation)

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2.1: Örgün Eğitimin Temel İlkeleri	9
Çizelge 4.1: Güvenirlilik Analizi Sonuçları	61
Çizelge 4.2: Cinsiyete Göre Dağılımlar.....	62
Çizelge 4.3: Medeni Duruma Göre Dağılımlar	63
Çizelge 4.4: Yaşa Göre Dağılımlar.....	64
Çizelge 4.5: Eğitim Durumuna Göre Dağılımlar.....	66
Çizelge 4.6: Mesleki Kıdeme Göre Dağılımlar	67
Çizelge 4.7: Göreve Göre Dağılımları.....	69
Çizelge 4.8: Yerel Yönetimler Halkın Eğitim İhtiyaçlarını Araştırmak İçin Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	71
Çizelge 4.9: Yerel Yönetimler Halkın Eğitime Teşvik Etmek ve Bilinçlendirmek İçin Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	72
Çizelge 4.10: Yerel Yönetimler Halkın Sürekli Eğitimi ve Kendini Geliştirmesi İçin Kütüphaneler, İnternet Evleri, Eğitim Merkezleri Açmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	72
Çizelge 4.11: Yerel Yönetimler Bölgenin Ekonomik Kalkınmasına Teşvik Etmek İçin Halkı Yönlendirici Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	73
Çizelge 3.12: Yerel Yönetimler, Kentin Gelişmesi ve Kentlilik Bilincinin Oluşması İçin Halka Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	74
Çizelge 4.13: Yerel Yönetimler Çevrenin Korunması İçin Halka Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	75
Çizelge 4.14: Yerel Yönetimler Kültürel Değerlerimizin Korunması ve Gelecek Kuşaklara Aktarılması İçin Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	76
Çizelge 4.15: Yerel Yönetimlerin Halkın Mesleki Eğitimi İçin Kurs Faaliyetleri Halkın Meslek Öğrenerek Çalışma Hayatına Kazandırılmasını Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	77
Çizelge 4.16: Yerel Yönetimler, Ailelerinin Geçimini Sağlamak Üzere Sokakta Çalışan Çocukların Eğitime Kazandırılması, Eğitim İhtiyaçlarının ve Masraflarının Karşılınması Yönünde Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	77
Çizelge 4.17: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitimi Faaliyetleri; Kentleşme ve Göçle Gelen Kişilerin Sosyal Hayata Entegrasyonu ve Kentlileşmesine Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	78
Çizelge 4.18: Yerel Yönetimler, Halkın Fiziksel ve Ruhsal Yönden Gelişebilmesi, Sağlığını Koruyabilmesi İçin Spor Dalları ve Rehabilitasyon Edici Bilgileri İçeren Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	79

Çizelge 4.19: Yerel Yönetimlerin Açtığı Kadın Sığınma Evlerindeki Eğitim Faaliyetleri, Kadınlarının Kendi Haklarını Öğrenmesini ve Bilinçlenmesini Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	80
Çizelge 3.20: Yerel Yönetimlerin Kurduğu Yaşlı Bakımevlerindeki Halkın Eğitim Faaliyetleri, Yaşlılara Öz Bakım Becerilerinin Kazandırılması, Yaşlıların Rehabilitasyonu Konusunda Destek Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	81
Çizelge 4.21: Yerel Yönetimler, Halkın Eğitimi İçin Her Türlü Alt Yapıyı Sunmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	82
Çizelge 4.22: Yerel Yönetimler, Halkın Eğitiminde Görev Yapan Personelin Hizmet İçerisinde Eğitim Faaliyetlerini Gerçekleştirmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	83
Çizelge 4.23: Yerel Yönetimler Bilgi Toplumunun Gereği Olan Bilgili İnsanın Yetiştirilmesi Konusunda Halkın Eğitimi Sürecindeki Verimliliğin ve Etkinliğin Artırılması İçin Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	84
Çizelge 4.24: Yerel Yönetimler Halkın Eğitiminde Görev Alacak Özel Kuruluşları, Vakıfları Desteklemektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	85
Çizelge 4.25: Yerel Yönetimler Engellilerin Eğitimle İlgili Dezavantajlarını Gidermek ve Onların İyi Eğitim Almalarını Sağlamak İçin Çalışmalar Yürütmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	85
Çizelge 4.26: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitimi Çalışmaları Halkın Eğitimde Fırsat Eşitliğini Yakalamalarını Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	86
Çizelge 4.27: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitim Faaliyetleri, Dezavantajlı Grupların Sosyalleşmesine Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	87
Çizelge 4.28: Yerel Yönetimler Eğitim Gören Öğrencilere Toplu Ulaşım, Barınma v.b. Konularda İndirim İmkânları Sağlayarak Eğitimi Desteklemektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	88
Çizelge 4.29: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitim Faaliyetleri Halkın Bilinçlendirilmesine Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	89
Çizelge 4.30: Yerel Yönetimler Halkın Eğitimi ve Meslek Edinmesi İçin Kurslar Düzenlemektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	89
Çizelge 4.31: Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri, Dezavantajlı Grupların Topluma Daha Faydalı Olmasına Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	90
Çizelge 4.32: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitim Faaliyetleri Çocuk Ve Gençlerin Suçtan Uzaklaşmalarına Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	91
Çizelge 4.33: Yerel Yönetimler Halkın Hayat Boyu Öğrenmesi İçin M.E.B., Üniversiteler, S.T.K. ları İle Beraber Projeler Yürütmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	92
Çizelge 4.34: Yerel Yönetimler Halkın Kültürel ve Sanatsal Becerilerini Değerlendirmek İçin Eğitim Faaliyetleri Gerçekleştirmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar.....	92

Çizelge 4.35: Yerel Yönetimler Maddi Koşulları Sebebiyle Okuyamayan Çocuk ve Gençlere Destek Olmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	93
Çizelge 4.36: Yerel Yönetimler Kimsesiz Korunmaya Muhtaç Çocukların Eğitilmesi İçin Projeler Yürütmektedir Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	94
Çizelge 4.37: Yerel Yönetimler, Üniversiteye Giden Başarılı Gençlere Burs Vererek Onların Eğitimlerine Destek Olmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar	94
Çizelge 4.38: Standart sapma	95
Çizelge 4.39: Cinsiyete Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu.....	99
Çizelge 4.40: Medeni Duruma Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu.....	99
Çizelge 4.41: Yaşa Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu.....	100
Çizelge4.42: Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması	100
Çizelge4.43: Eğitim Durumuna Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu	101
Çizelge 4.44: Mesleki Kıdeme Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu	101
Çizelge4.45: Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Mesleki Kıdeme Gruplarına Göre Karşılaştırılması	102

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 3.1: Başakşehir İlçesi Bilgievlerinde Hizmet Verilen Öğrenci Sayıları.....	55
Şekil 4.1: Cinsiyete İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	63
Şekil 4.2: Medeni Duruma İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	64
Şekil 4.3: Yaşa İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği.....	65
Şekil 4.4: Eğitim Durumuna İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği.....	67
Şekil 4.5: Mesleki Kıdeme İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	68
Şekil 4.6: Göreve İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği.....	70

YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE HAYAT BOYU ÖĞRENME

ÖZET

Halk eğitimi merkezlerinin kuruluşu ve amaçları, Türkiye genelinde var olan halk eğitim merkezi sayısı, merkezlerde ne tür kursların açıldığı, katılımcıların kurs sonunda elde ettikleri sertifikaların kendilerine ne gibi bir fayda sağladığı, sertifikaların içeriği, daha çok kimlerin ne tür kurslara ilgi gösterdiği (ev hanımı, memur, öğrenci vs. açısından), eğitimlere başvuru için izlenilecek yolları hizmet alanların ne kadar bildiği, son yıllarda Halk Eğitim Merkezleri'nde ne tür düzenlemeler yapıldığı ve ne tür çalışmalar yapıldığı ve halkın eğitiminde yerel yönetimler ve birlikte HEM 'lerin etkinliği ve yeterliliğini ölçmeye çalışan bir çalışma sunulmuştur.

Yerel yönetimlerin halkın eğitimini planlarken kitleleri, hayat boyu öğrenme çerçevesinde değerlendirmesi gerekliliği ve birçok hassasiyeti içine alan ciddi planlamalar yapmasının HBÖ içindeki rolünün ne derece önemli olduğunun fark edilmesi de araştırmanın içinde verilerle gösterilmiştir.

Yerel yönetimler ve HEM 'lerin HBÖ içinde çok ciddi misyonlar yüklenmiş olduğu da kaçınılmaz bir görüştür.

Okuma- yazma bilmeyen her vatandaşın özellikle; kadınların ve genç kızların buluşma noktası olan yetişkin eğitimi merkezlerinin, zaman değerlendirmek, psikolojik rehabilitasyon sağlamak, sosyalleşmek isteyen; 7'den 77' ye her yaşta insanın aynı öğrenme ortamlarında bulunduğu vazgeçilmez öğrenme ortamları olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırma, *Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme* çalışmalarının günümüzdeki gidişatı açısından çok önemli olduğunu ve bu çalışmaların HEM'ler ile işbirliği halinde yapılacak olursa daha ciddi ve süreklilik arz eden eğitimler olacağı konusuna dikkat çekmek üzere yapılmıştır.

Araştırmada, ülkemizde yerel yönetimlerce yapılan yetişkin eğitimlerinin siyasal yaptırımlar ve politik duruşlardan etkilendiği, yetersiz ve istikrarsız olduğu ve HEM'lerin aktif çalışmalarının bu faaliyetlerin ardında sessiz sedasız yürütülürken fark edilmediği ve gereken değeri görmediği düşüncesine de vurgu yapılmıştır.

Araştırma tecrübe edilen ve gözlemlenen faaliyetler, istatistikler ve anketler ile desteklenmiş ve beklenen sonuç gözlemlenmiştir.

Bu araştırma sırasında gerçekte yapılan eğitimlerin birçoğunun gününbirlik tüketildiği ve hedefi uzun vadede geri dönüşümü olan çalışmalarla vatandaşın asıl beklentilerinin sistemin istekleriyle çatıştığını ve Yetişkin eğitiminde yerel yönetimlerin belli büyük nüfuslu bölgeler hariç pek de etkili olmadığı görülmüştür.

Bulgular, *Yerel Yönetimlerin Hayat Boyu Öğrenme faaliyetlerini* hakkında yaptığını ve halkın eğitimi için STK 'lar dâhil tüm kurum ve kuruluşların elbirliği ile çalışmalar yapması gerektiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : *Yerel Yönetimler, Hayat Boyu Öğrenme, Halk Eğitimi.*

PUBLIC EDUCATION AND LIFE LONG LEARNING IN LOCAL GOVERNMENTS

ABSTRACT

A study that tries to evaluate the foundation and goals of Public Training Centers, the number of existing Public Training Centers in Turkey, the variety of courses in the centers (what kind of courses are available in the centers), the benefit of the certificates that the participants get at the end of the courses, the contents of the certificates, who is interested in what kind of courses (housewives, officials, students etc.), how efficiently the participants know the ways to apply, what kind of arrangements have been made in the Public Education Centers in recent years and what kinds of studies have been done and the effect and efficiency of local authorities along with PTC (Public Training Center) on public training is presented. It has also been shown in the study with the help of data that while planning the education of the public, Local government should evaluate the public in terms of Life-Long Learning and be aware of the importance of their roles in making serious plans including numerous sensitive issues in Life-Long Learning.

It is also an inevitable view that Local Authorities and HEMs have very serious missions in LLL (Life Long Learning).

Adult Training Centers which are meeting points for every citizen who are illiterate specially for young and old women, are identified as in dispensable educational environments where people at all ages from 7 to 77 wish to spend their time, to get psychological support, to socialize and to meet at the same learning environment.

This study has been carried out to draw attention to the fact that Public Training and Life Long Learning studies in local governments are very important in terms of the current state of affairs and these works will be more serious and constant if they are carried out in cooperation with Public Training Centers.

The study has also emphasized that adult education performed by local governments is affected by political stances and sanctions that they are inadequate and inconsistent, that Public Training Center activities are not noticed and valued as they are being carried out in the shadow of these activities.

The study has been supported by surveys, statistics and activities experienced and observed and the expected result has been obtained.

In the course of this research, it has been understood that most of the trainings actually were consumed on a day to day basis and with the studies that aim to get their results in the long run the real expectations of the citizen conflict with the demands of the system and local governments have not been effective at all in adult education except for certain large populated regions.

The findings have shown that local governments have performed Life Long Learning activities properly and for the education of the Public all institutions and

organizations including non-governmental organizations are required to work in coordination.

Key Words: *Local Governments, Life Long Learning, Public Education.*

1 GİRİŞ

Bu çalışma, **Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetlerinin** önemine dikkat çekmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Dünya ve Avrupa Birliği ölçeğinde, Türkiye'nin Hayat Boyu Öğrenme Stratejilerine ne derece uyabildiği, Üniversiteler, STK'lar, kamu kurum ve kuruluşları ile halkın yetişkin eğitimine yani güncel olarak söylersek **Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranlarına** ne derecede katkıları olduğunu gözlemleyebileceğimiz bir araştırma olmuştur.

Çalışmanın sonuç açıklamasında açılan parantezi kapatmak üzere cevaplanması gereken bazı soruları kaynak olabilecek yeterlilikte cevaplamak araştırmanın temelinde yatan en önemli amaçlardandır.

Türkiye'de halkın eğitimi kimin eliyle yapılırsa amacına ulaşır? Sorusu aslında ulaşılmak istenen sonucun en kritik noktasıdır.

Halkın eğitiminin merkezi sistem programlarıyla yerel yönetimlerin imkânlarının birleştirilerek yapılması için hangi yollar izlenmeli?

Gelişmiş ülkelerde uygulanan LLP (Life Long Learning Programme/ Yaşam Boyu Öğrenme Programı) programlarıyla çalışan halk eğitimi merkezlerinin önemi biliniyor mu?

Çalışmada; yerel yönetimlerin bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yapması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Araştırma, inceleme, karşılıklı görüşmeler, uygulama içinde bulunmak ve anket yapılarak bu konu ile ilgili somut veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

Çalışma, genel olarak üç ana başlık altında toplanmıştır. Yerel yönetimler ve ilgili tanımlamalar ve halk eğitimi yapan kurumlar ve tanımlamalar, bu alanda yapılan çalışmaların küçük örnekleri, araştırma/anket ve değerlendirmesiyle sonuçlanmıştır.

Kullanılan anket bilimsel olarak, HBÖ Genel Müdürlüğü'nün benzerlerini çok çeşitli araştırmalarda kullandığı ve nitelikli, özgün üretilmiş bir ankettir.

Bu çalışmanın konusu ve yöntemlerle ilgili en özel amaç ise; HEM ve HBÖ alanlarında, bu çalışmayı yaparken kaynak sıkıntısı çeken araştırmacılara da yardımcı kaynak niteliğinde bir çalışma ortaya koymaktır.

2 EĞİTİM İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Eğitim insanın yaradılışından bu yana yaşam sürecini şekillendiren önemli kavramlardan biridir. Evren insanın yaparak yaşayarak öğrenmesi ve bu sayede hayatı idame ettirmesiyle ilgili kuramlarla doludur. Ateşi bulan ilk insanın sonrasında ateş ile neler yapabileceğini deneyerek ve öğrendiğini başkalarına öğretip yaşamaya devam etmiştir. Bu varsayım bile eğitimle ilgili bireysel öngörülere sahip olabileceğimizin göstergesi değil midir? Yaşam, her zaman her yerde ve herkes için yeni öğrenmelere ve yeni öğretilere yani her an eğitim-öğretime hazırdır. Eğitimin hayatın içinde her an ve her alanda insanın vazgeçilmezi olduğu gerçeği değişmezdir.

Kapsamlı bir geçmişi ve arşivi olan eğitim kavramı basit öğrenmelerle başlamış ve bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda planlı, programlı ve düzeyli bir sürece dönüşmüştür. Günümüzde bu, kurumsallaşan formal yani planlı, programlı müfredat eğitim programları olarak karşımıza çıkmaktadır. Kişini hedefi bellidir ve bu hedef doğrultusunda yapılacak çalışmaları kişilerin ihtiyaç, yaş, zaman ve konumuna göre belirlenmektedir.

Çalışmanın da temellerini oluşturacağı düşünüldüğü ve geçmişten günümüze taşınabilmesi; kişilerin yine ilgi ve ihtiyacına göre şekillenen ve toplumun geçmişini gelecek nesillere ulaştıran sonradan öğrenmeler, kendi kendine öğrenmeler yani enformel eğitim ise; yaparak, yaşayarak, kimi zaman bilen bilmeyene öğretsin şeklinde toplum hayatına yerleşmiştir.

Eğitimin toplumu şekillendirmesi ve geleceğe yön vermesi stratejisi ile çok yönlü olması şarttır. Toplumun her kesiminin eğitim ve öğretim ihtiyacı doğru bir şekilde saptanmalı ve kavramlar gereği gibi yerli yerinde kullanılmalıdır. İleri düzey kültür ve ekonomi beklentisi ile plansız ve şekle dayalı eğitim-öğretim faaliyetleri ulaşılmak istenilen amacı saptırma tehlikesi de gösterebilir.

Burada kast edilen ileri düzey toplumlar ve geri kalmış toplumların eğitim-öğretim hedeflerini karıştırması ve istenilenle asıl uygulanması gerekenin farklılaşmasıdır.

Eğitim ve ğretim düzeyi, o toplumun ilerlemesi veya geri kalmışlığını net bir Şekilde açıklar. Seçilen eğitim- ğretim programları ve uygulamada yapılanlar; Kim için? Nerede? Ne zaman? Ve nasıl? Bir yol izleneceğini belirlemelidir. Kavramsal olarak ve niteliksel olarak Eğitim kavramına bakarken ve ğretim planlarken bu göz önünde bulundurulması gereken çok önemli bir husustur.

2.1 Eğitim ve ğretim

Eğitim olgusu, kavram olarak ele alındığında pek çok tanım ve açıklama karşımıza çıkmaktadır. Sosyoloji ve Felsefe bilimleri eğitimi değişik akımlarla açıklamışlar ve değerlere, inanca ve politikaya göre eğitim kavramı çeşitliliği oluşmuştur.

Özde bakım ve yetiştirme, talim ve terbiye kavramları eğitimi tanımlarken her yerde farklı yorumlarla karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan, terim boyutunda incelendiğinde ise eğitim; yetiştirme, rehberlik etme, geliştirme, şartlandırma, uygulama, alışkanlık kazandırma, pedagoji, öğrenim ile ğretim kavramlarıyla eř anlamlı kullanılmakta ve öz güven, ahlak ve kültür kurallarının bireye benimsetilmesi olarak nitelendirilmektedir (elikkaya, 2006: 19-22).

Buradan görüleceği üzere sade bir yaklaşımla eğitimde ailenin yeri çok önemlidir. Özgüven, ahlak, gelenek- görenek yani kültür kuralları, protokol olmasa bile genel görgü kuralları ve insan ilişkileri aile içi ilişkilerin topluma yansımaları Şeklinde olacaktır. İnsanları ölçerken belli başlı özelliklerinden hemen aile yapısı, yaşam standartları ve toplumsal kültürü hakkında bir n fikir sahibi olunabilir. Bunların zerine pedagojik ve formel eğitim kural ve kaideleri gelirse istenilen hedefe gerçekçi ulaşmanın yolu çok daha kolay olacaktır.

Eğitim yaşamın içindeki bir süreç olarak görüldüğünde, önceden belirlenmiş bir sonuca ulaşmak veya bir oluşumu gerçekleştirmek amacıyla bir birini takip eden öğrenme, öğretme olaylarının ya da durumlarının akışı olarak nitelendirilebilir. Öğrenmenin meydana gelişini sağlayan her çeşit süreci eğitim olarak yorumlayabilmemiz için öğrenmelerin önceden tespit edilen hedef ya da hedeflere ulaşması gerekmektedir. Aynı zamanda eğitim kişinin davranışlarında kendi yaşantısı vasıtasıyla ve kasıtlı olarak istenilen ölçüde değişim yaratma süreci olarak da tanımlanmaktadır (Cafoğlu, 2007: 14).

Eğitim s¼reci sonunda, kişinin davranışlarında g¼zlenebilen ya da g¼zlenemeyen (¼l¼lebilen) değişiklikler yaşantılar yoluyla meydana gelmektedir.

Eğitim olgusu, kavram olarak ele alındığında pek çok tanım ve açıklama karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan terim boyutunda incelendiğinde ise eğitim; yetiştirme, rehberlik etme, geliştirme, şartlandırma, uygulama, alışkanlık kazandırma, pedagoji, ¼ęrenim ile ¼ęretim kavramlarıyla eř anlamlı kullanılmakta ve ¼z g¼ven, ahlak ve k¼lt¼r kurallarının bireye benimsetilmesi olarak nitelendirilmektedir (elikkaya, 2006: 19-22).

Oldukça geniş bir kapsama sahip olan eğitim kavramı; doğaya, topluma, bireye, k¼lt¼re, sanata kısacası t¼m varlık, bilgi ve değerler b¼t¼n¼ne ilişkin ¼ęretim, tanıtım, deneyim, eylem ve her t¼rl¼ eğitsel faaliyet ve ¼rg¼tleri içine almaktadır. (Toprakçı, 2002: 122). Bu bağlamda daha basit bir ifadeyle eğitim; kişinin bireysel gelişiminin yanı sıra, sağlıklı ve verimli bir biçimde toplumsal uyumu yakalamasına katkıda bulunan bir s¼retir.

Eğitim en geniş ifadeyle, “ Yetişkinlere, ergenlere ve çocuklara bedensel ve zihinsel yetenekleri kazandırmaktır. ¼nceden tespit edilmiş hedef ve amaçlara g¼re, yetişkin, ergen ve çocukların davranışlarında belirgin farklılıklar ortaya koyan programlı çalışmalar d¼zenidir” (Oğuzkan, 1981: 6).

Bununla birlikte ¼ęretim ise, bireye içinde bulunduğu topluma uyum abasinda ihtiyaç duyduğu ve ¼ęrenme yoluyla benimsetilebilecek yetenek ve davranışların kazandırılmaya çalışıldığı bir s¼re olarak ifade edilebilir. ¼ęrenim s¼recinde rol oynayan temel unsurlar ise ¼ęretmen, plan, program ve ¼ęrenci olarak karşımıza çıkar. ¼ęretim için kullanılan ifadelerde; ¼ęretimin okullarda, ¼nceden tespit edilmiş hedefler doğrultusunda ¼ęrenme ve ¼ęretme etkinliklerine yer verildiği, okullarda yapılan planlı, sistemli ve ¼rg¼tlenmiř ¼ęretme faaliyetlerine ¼ęrenme denildiğine (Cafoğlu, 2007: 32- 33) değinilir. Fakat ¼ęretim g¼n¼m¼z anlayışında sadece okullarda s¼rd¼r¼lmesi gereken bir faaliyetle sınırlı kalmanın ¼tesine geçmiş bulunmaktadır.

¼ęretim, her hangi bir sebeple ¼rg¼n eğitim faaliyetlerinin dışında kalmış olan yetişkinlere toplumsal yaşantılarında gereksinim duydukları beceri, bilgi ve yeterliklerin kazandırılması amacıyla yine belirli plan ve programlar d¼hilinde

kararlaştırılmış bir hedefe ulaşmak için okul dışında da sürdürülebilmektedir. Özellikle yetişkinlerin gelişen teknoloji ve yeni uygulamalar sonucu değişmekte olan çalışma koşullarına uyum sağlayabilmeleri için işverenler tarafından ğretim programları gerekli görülmektedir. Bu ğretim programları Hayat Boyu ğrenme çalışmaları çerçevesinde ulusal ve uluslararası uygulanmış ve netice alınmış etkin eğitim programları olmalıdır.

2.2 Eğitim Türleri

Eğitim türlerinden bahsederken en geniş çerçevede ve toplumun her kesimini içine alan planlı programlı yürütülebilecek niteliksel tanımlamalar yapılmalıdır. Bu sebeple planlı programı eğitimin iki Şekilde tanımlama yapılabilir; Formel ve Enformel Eğitim bu tanımlamaları en iyi karşılayan terimlerdir.

Formel Eğitim, anlaşılır biçimde planlı, hedefi belli, süre ve eğitim yeri açısından eğitim kurumlarınca yapılan ve okul ile başlayıp st öğrenimlere kimi zaman akredite olarak ilerleyebilen bir eğitim türüdür.

Enformel Eğitim ise, hayatın içindeki öğrenmeleri hedef alan ve bu öğrenmelerin kalıcılığı ve tanınırlılığını artırmaya yönelik, çoğu zaman belirli bir bilgi beceri gerektirmeden ve doğal akış içerisinde farkında olmadan kazandığımız öğrenmeleri de içerir. Çocukların yaşitlarıyla ortak dili konuşması, anne-baba olmak, öz bakım becerileri ve bireysel ihtiyaçlara cevap veren beceriler bu tür bir öğrenmeye örnek teşkil edebilirler.

2.2.1 Formel eğitim

Formel eğitim, amacı ve planı olan bir eğitim türüdür. Belirli standartlara uygun ve önceden hazırlanmış olan eğitim programlarına göre gerçekleştirilir. Eğitim süreci, atanan veya seçilen bir ğretmen tarafından tamamlanır. Bu eğitim türü iki Şekilde; yaygın (yetişkin) eğitimi ve örgün (ergen ve ocuk) eğitim olarak tanımlanmıştır.

Ergen ve ocuk eğitimi yani örgün eğitim, okul ya da okul gibi eğitim öğretimin görüldüğü milli eğitim hedef ve planlarına göre hazırlanmış düzenli olarak eğitim programlarıyla yapılan eğitimdir. Örgün eğitim, ilk basamak olan okul öncesi eğitimden lisansüstü eğitim düzeyine kadar bütün süreci kapsar. Örgün

yani çocuk ve ergen eğitim kurumları; kreşler, anaokulları, ortaokullar, genel ve mesleki-teknik liseler, fakülte, enstitü ve yüksekokullardır.

Yaygın yani yetişkinlere yönelik eğitimler örgün eğitime fırsat bulamamış ve devam edememiş ya da herhangi bir öğretim kademesini yarıda bırakmış ya da bitiren bireylere örgün eğitim ile birlikte verilen tüm eğitim programlarıdır. Ayrıca hizmet içi eğitim etkinlikleri, köylerde verilen biçki-dikiş kursları, çiftçilere verilen sulama, gübreleme teknikleri yaygın eğitimdir (Türkoğlu, 1996: 5-7).

Örgün ve yaygın eğitim birlikte olabileceği gibi ayrı ayrı da olabilir. Günümüzde örgün eğitim dışı kalan bireyler açık ve uzaktan öğretim ile eksiklerini tamamlayıp tekrar örgün eğitim sistemine geçiş yapabilmektedirler. Her şartta örgün ve yaygın eğitim planlı programlı ve amaçlı yapılması gereken ve hedefleri belirli eğitim düzenleridir. Sonuç olarak toplumun eğitim ihtiyacı her zaman her yerde ve her düzeydeki kişilere eşit ulaşabilecek şekilde karşılanabilmesi için planlanacaksa örgün ve yaygın eğitim bu ihtiyaçlara cevap verecek sistemsel düzenlemeler olarak kabul görmektedir.

Formel eğitim, öncelikli olarak belirlenen hedeflere paralel doğrultuda düzenli ve programlı bir şekilde farklı yaş gruplarından çocuk, genç ve yetişkinlere verilen eğitim anlamında kullanılmaktadır. Formel eğitimin verilebilmesi için de, eğitime elverişli şekilde bir ortam düzenlenmesi ve eğitimi verecek olan şahısların uzmanlar arasından belirlenmesi gerekmektedir. Türkiye’de formel eğitim sunan kurumları, yaygın yani yetişkinler için ve örgün yani ergen ve çocuklara eğitim veren kurumları olmak üzere ikiye ayırmak mümkündür. Bu yetişkin ve ergen –çocuk eğitimi veren kurumları hedef, içerik ve izlenen süreçler itibariyle bazı farklı uygulamalar arz etmektedirler. Ancak hem örgün eğitim hem de yaygın eğitim veren kurumlarında sürdürülen etkinlikler formel eğitimin özelliklerini taşımaktadırlar (Cafoğlu, 2007: 13).

Türkiye’de eğitim politikaları ulusal ve uluslararası yenilikçi yaklaşımlar çerçevesinde güncellenerek devam etmektedir. İçerik açısından Örgün ve yaygın eğitim formel olmakla birlikte kurumsal yapı olarak farklılıklar içermektedir. Örgün eğitim kurumları zorunlu eğitim çağındaki bireylerin eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını karşılarken, Yaygın eğitim kurumları zorunlu eğitim çağındaki

bireylere niteliksel eğitim faaliyetleri dışında eğitim verememekte, genel olarak hedefi yetişkin eğitim doğrultusunda yoğunlaşmaktadır.

Kurumsal düzenleme ve çalışma saatleri ve eğitim programlarının uygulanması açısından farklılık göstermektedirler. Örgün eğitimin hem içinde hem de tamamlayıcısı olarak yanında yaygın eğitim sosyal-kültürel etkinlik ve hobi faaliyetleri ile de eğitimi sürdürülebilir hale getirmektedir.

Formel eğitimde bilgi ve beceriler uzman kişilerce öğrencilere kazandırılır. Alanın bilgi birikimine sahip etkili öğretim yöntem ve tekniklerini bilen ve kendisine bu işi meslek edinmiş öğretmenler tarafından öğretilir. Formel eğitim sürecinde, bireyde davranış değişikliği meydana getirebilmek için seçilmiş olan bilgiler, beceriler, alışkanlıklar; bilinçli ve kasıtlı olarak düzenlenmiş öğrenme ortamlarında kazandırılır. Öğretim sürecinin belirli aşamalarında ve sonunda ölçme ve değerlendirme işlemi yapılır. Okuldaki eğitim formeldir. Bunun yanında bir de okul dışı formel eğitim vardır. Bunun özelliği (Kızılloluk, 2002: 13- 14);

- Programların sürelerinin kısa olması,
- Eğitim alanların yaş guruplarına ayrılarak eğitime tabi tutulmaması,
- Belli bir zamanlama çerçevesinde değil ihtiyaç oldukça eğitim planlanması,
- Eğitim konularının sınırlandırılmamasıdır.

Bir başka deyişle Formel eğitim okul dışı yapılan etkinlikleri de içerir, okulda yapılan eğitimi tamamlamak ve yetişkin, ergen ve çocukları hayat boyu eğitmek gibi görevleri de yerine getirir.

2.2.2 Enformel eğitim

Enformel yani planlı programlı ve belli bir sistem takip etmeyen ve yetişkin, ergen ve çocukların tamamını hedef kitle olarak belirleyen eğitim; hayat içinde, hedef, amaç vb belirlemeyen plan program sınırı taşımayan gelişigüzel yapılan eğitimidir. Pek çok şey farkına varmadan öğrenilir. Aile içinde, arkadaş sohbetlerinde, iş yerinde, caddede, sokakta, yani hayatın her alanında insanlar belli davranışlar kazanırlar. İşte bu yolla davranış kazanmaya enformel eğitim adı verilmektedir. Formel eğitimden farklı olarak enformel eğitim, belirli bir

plan ve program uygulamaya konularak gerçekleştirilmemektedir. Enformel eğitim aynı zamanda bireyin sosyalleşme ve kültürlenme sürecindeki etkileşimlerine de yansımaktadır. Bu anlamıyla bireyin, parçası olduğu toplum içinde sürekli etkileşimde olduğu aile, arkadaş grupları, iletişim araçları vb. gibi unsurlardan edindiği bilgiler enformel eğitimin kapsamında değerlendirilebilir (Cafaoğlu, 2007: 19).

Yukarıda da belirtildiği üzere enformel eğitimde, bilgi edinilen kaynaklar çoğunlukla profesyonel olamamaktadırlar. Enformel eğitim aynı zamanda denetimi yapılamayan bir eğitim türü olarak da görülebilir. Birey bu süreçte kendisi için gerekli veya gereksiz sayılabilecek çoğu bilgiyi bu kanallarla etkileşimde olduğu çevreden edinir. Enformel eğitimin başlıca özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür (Cafaoğlu, 2007: 19).

- Öğrenme belli bir hedef olmaksızın geliştiğidir,
- Öğretici konumundaki şahıslar profesyoneller değildir,
- Öğrenen kişi olumlu davranışların yanı sıra olumsuz davranışlar da kazanabilir,
- Öğrenme taklit ve gözleme dayalı olarak meydana gelir,
- Eğitim süreci denetim altında alınamayıp bireyin çevresinde kendiliğinden gerçekleşir.

Enformel eğitim sayılan ve tespit edilen bu özelliklerle sınırlı değildir. Çünkü yaşamın kendisi bir enformel eğitimidir. Sürekli eğitim ve hayat boyu eğitim diye de tanımlanabilir. Geçmişteki öğrenmeler çağa ve teknolojiye uyarlanarak ileriki dönemlere farkında olmadan aktarılabilir. Bu öğrenme; gelenekler, toplumsal kurallar ve alışkanlıkların da etkisiyle çeşitlilik gösteren ve kişinin sosyal statüsü ile yön değiştirebilen yaşamsal göstergeleri de içerir.

Enformel eğitim, eğitim düzeyi farklı aile bireyleri arasında farkında olmadan ileriki nesillere taşınabilen ve belki de teorik anlamda bedelsiz bir eğitim gibi görünür.

Ekonomi ve siyasetin yönlendirmesinden en az etkilenen eğitim şekli de denilebilir. Alan, dal ve bölüm seçimi zorunluluğu olmayan, seçilmiş ve bazen hayat şartları ile ezberle giden bir stratejisi vardır.

Toplumlar git gide büyüdükçe ve okulda öğrenme ve öğretme ortamı çağa ayak uydurdukça enformel eğitim dönemi toplumun yetiştirilmesinde yetersiz

görülmüştür. Sistemli bir eğitim yeri olan okullara gereklilik duyulmuştur. Bundan hareketle formel ve enformel eğitim süreçlerinin toplumlarda genellikle birlikte eğitimlerini sürdürdüğü belirtilebilir. Bazı yerlerde sistematik olmayan bazılarında ise sistematik, planlı- programlı eğitim süreçleri daha baskın bir rol oynamaktadır. Her iki eğitim sürecinin birbiriyle uyumlu olduğu ve eğitimin yarı planlı bir özellik kazandığı yerler de bulunmaktadır (Erişim: 12.03.2016: meb.gov.tr,1990: 4).

2.2.3 Örgün eğitim

Örgün yani ergen ve çocukların eğitimi, Milli Eğitimin amaçlarına uygun nitelikte hazırlanmış eğitim programları ve uygulamaları aracılığıyla, belirli bir yaş grubundaki bireylere, okul çatısı altında sistemli olarak yapılan eğitim olarak tanımlanmaktadır. Yükseköğretim, orta öğretim, ilköğretim ve okul öncesi öğretim bu eğitim sistemi kapsamında değerlendirilen birimlerdir (Fidan ve Erden,1993: 13). Örgün eğitimi geliştirme ve güncelleme faaliyetleriyle ilgili; Milli Eğitim, politikaları çerçevesinde birçok etkin uygulama arayışı içerisinde sistem geliştirme çalışmaları yürütmektedir. Günümüzde ilkokul, ortaokul, lise ve okul öncesi eğitim bu kapsamda zorunlu eğitimolarak değerlendirilebilir. Planlı programlı olması ve zorunlu olmamasının değişkenlik yaratmayacağı Yükseköğretim de yine örgün eğitim olarak değerlendirilebilir.

Örgün eğitimde geçmişten günümüze arayışlar devam etmektedir. Ulusal ve uluslararası var olan birçok eğitim sistemi uygulandığı ülkenin koşulları ve başarısı oranında değerlendirilmektedir. Türkiye’de kabul görmüş ve alanında uzman eğitim akademisyenlerinin savunduğu birçok mevcut. Bu ilkeler ve temel ilke olarak benimsenmiş ilkeleri özet halinde bir tabloda göstermek istersek (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1:Örgün Eğitimin Temel İlkeleri

EĞİTİM DÖNEMİ	EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	Çocukların grup çalışmalarına uyum göstermelerini sağlama ve bedensel, zihinsel ve duygusal gelişiminin yanı sıra iyi alışkanlıklar edinmeleri; çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmaları; ilköğretime hazırlama; el becerilerini geliştirmelerinin sağlanması,
İLKÖĞRETİM	Okulda öğretilen bilgi ve becerilerin süreklilik kazanması amacıyla velilerle diyalog kurma, Çocuklara Temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar kazandırma; iyi vatandaş özelliklerini benimsetmenin sağlanması,
ORTAÖĞRETİM (genel)	Lise birinci sınıfını yönelme sınıfı olarak benimseme ve eğitim programlarını öğrencileri iş alanlarına, yükseköğretime hazırlayacak biçimde düzenleme; öğrencinin başarısını daha iyi değerlendirme; genel kültür verme; ülke kalkınmasına katılma konusunda bilinçlendirme,
ORTAÖĞRETİM (mesleki / teknik eğitim)	Okullar ile kamu ve özel kesim sanayi arasında işbirliğini güçlendirme; ekonomideki yeni ihtiyaç duyulan alanları belirleme; yetki ve sorumluluklar ile meslek standartlarını belirleme; işgücü piyasasının gereklerine bakarak eğitim sistemi dışında kalan nüfusu da sistem içine çekebilmek için önlemler alma,
YÜKSEKÖĞRETİM	Bireylerin ilgi ve yeteneklerine göre ve ülkenin ihtiyaç duyduğu insan gücü alanlarında yeterli bilgi ve becerisiyle meslek sahibi yapma; kişileri girişimci ruhu ile yetiştirme; bilgiyi üretme ve yeni bilgiler üretebilecek nitelikli genç insan gücü yetiştirme.

Tablodan da görüleceği üzere, örgün eğitim hep bir üst öğrenime geçişe hazırlık olacak şekilde ilerlemektedir. Bu temel ilkeler birbirini tamamlayacak şekilde planlanmış ve kurumlar arası kanunlarla belirlenecek netlikte geçişler sağlanmış olması çok önemlidir. Bu eğitim ilkelerinden biri diğerini tamamlamazsa eğitimin o kademesi istenilen hedefe gitmeyi engelleyecektir. Eşgüdümlü ve gerçekçi yaklaşımlar örgün eğitimdeki temel ilkelerin hayata geçirilmesini kolaylaştıracak ve örgün eğitim kalitesine katkıda bulunacaktır.

Örgün eğitimin altı temel unsuru; eğitim programı, yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler, her türlü eğitim belgesi ve çevre olduğu söylenebilir. Sayılan temel unsurlar örgün eğitimin niteliğini belirler ve bu unsurlardan bir tanesinin yoksunluğu okulun önceden belirlenen amaçlarına ulaşmasını engeller. “Okul bünyesindeki öğrencilerin belirlenen bu amaçlar doğrultusunda planlı ve programlı biçimde yetiştirilmeleri gerekmektedir. Bu ancak örgün eğitim kapsamında okul kurumlarında gerçekleştirilebilir. Örgün eğitim plan ve program kapsamında yapılan eğitimidir. Belirli bir sistem ve plan dâhilinde yapılan örgün eğitim yanında yaygın eğitimi de içine almaktadır. Örgün eğitim denildiğinde okulda yapılan eğitim akla gelmektedir, yaygın eğitim ise her yerde yapılabilmektedir.

2.2.4 Yaygın eğitim

Yaygın eğitim, öğrenci ve öğretmenin birlikte kasıtlı olarak öğrenme sürecine katıldığı, sistemli ve planlı bir eğitim biçimidir. Bu bakımdan, örgün eğitimden hiçbir farkı bulunmamaktadır. Bunun yanında çok çeşitli kavramlarla tanımlanmaya çalışılan bu eğitim; "okul dışı eğitim", "yaygın eğitim", "halk eğitimi", "sürekli eğitim" diye adlandırılrsa da, bu eğitim her yaştan, her meslekten ve her kesimden halk kitlelerinin örgün eğitim sisteminin sürdürdüğü programlar ile karşılanmayan eğitim gereksinmelerinin karşılanmasına imkân vermektedir. Birey ve toplum olarak, gelişmemizin temelini oluşturacak çağdaş bilgi, tutum, tavır ve becerilerin her kesimden insana öğretilmesini amaçlamaktadır.

Genel bir ifadeyle yaygın yani hayat boyu eğitim; örgün yani müfredat eğitimi sistemi dışında kalan bireylere ihtiyaç duydukları eğitimi sosyal amaçlı, ekonomik, kültürel yapılar ve eğitim kurumları aracılığıyla gerek duydukları

uygun biçimde pratik yöntemlerle ve birçok içerikte programlarla sağlamak üzere örgün eğitimi tamamlayacak doğrultuda ve onu izleyen nitelikteki eğitimidir (Alkan vd., 1996: 9).

Günümüzde örgün meslek eğitiminin yetersiz kaldığı gerçeği yaygın meslek eğitimine verilen önemi artırmıştır. Çağımızda fark edilebilir bir hızla gelişen ve değişen tüm alanlardaki koşullarda bu değişime ayak uydurulabilmesi ve ihtiyaçlara cevap verebilecek nitelikli ara iş gücünün elde edilebilmesi için yaygın eğitim sistemi bünyesinde yetiştirilmiş bireylere gereksinim duyulmaktadır.

UNESCO'ya göre ise yaygın eğitim, "eğitim sistemi içinde olmayacak şekilde düzenlenen, saptanabilir öğrenme hedefleriyle saptanabilir öğrenenler kümesine hizmet vermesi planlanmış eğitim türüdür".Türkiye'de, okul öncesi ve okul içi eğitimi 1960'lı yıllarda "örgün eğitim" olarak tanımlanırken, yaygın eğitim de; örgün eğitimin tamamlayıcısı olarak halk eğitimi veya okul dışı eğitim terimleri yerine kullanılmaktaydı (Erişim:www.universittoplum.org, 10.12.2014: 4).

Günümüzde toplumdaki kişilerin üretken ve verimli olması, kendini yenileyip geliştirebilmesi, mesleğinde yükselip kariyer yapabilmesi için örgün eğitim sürecinde kazanılan bilgi ve becerilerin yeterli olmadığı görülmektedir. Yaşadığımız yeni yüzyılda bilim ve teknoloji alanlarındaki hızlı ilerleme ve değişmeler bu kurumlarda verilen bilgileri kısa sürede kullanılmaz ya da yetersiz kılmaktadır. Yaygın eğitim bu anlamda insanları devamlı olarak yenileyerek toplumsal değişimin getirdiği yeni konumlara adaptasyonunu geliştirmek ve örgün eğitim yetersizliklerini tamamlamak açısından önem taşımaktadır. Ayrıca çeşitli nedenlerle örgün eğitim kurumlarının dışına çıkmak zorunda kalan kişiler de yaygın eğitim faaliyetlerine katılarak bu eksikliklerini tamamlayabilir ve bir meslek sahibi olabilecek ya da olmak için istenilen yeterliliklere sahip olabileceklerdir.(Erişim:www.universittoplum.org, 10.12.2014:4).

Gelişmiş ve gelişmekte olan toplumların hemen hemen hepsinde karşılaşılan eğitim gereksinimlerindeki değişmeler, yaygın eğitim kurslarının eğitim politikalarının bir parçası haline gelmesine yol açmıştır. Doğal olarak da eğitim planlaması çalışmaları kapsamında ele alınmaya başlanmıştır. Yani sürekli

eğitim, hayat boyu öğrenme ve neticede halk eğitimi bir uzmanlık alanı ve değişimi topluma taşıyan çok yönlü bir eğitim sistemi haline gelmiştir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda, yaygın eğitim, kişilerin yaşantılarının tamamında gereksinim duydukları her türlü eğitim ve öğretimi içine alacak biçimde tanımlanmıştır. Belirtilen kanun, resmi ve özel tüm kurumların MEB yönetiminde yaygın eğitim yapabilmelerine imkân tanımıştır.

Bununla birlikte, MEB Yaygın Eğitim Yönetmeliği 2006 yılında yürürlüğe girmiş ve Haziran 2010 yılında yenilenmiştir. Bu yönetmeliğe göre; MEB HBÖ Genel Müdürlüğüne bağlı yaygın eğitim kurumlarının; kuruluş, görev, yönetim, eğitim, öğretim ve işleyişi hakkındaki yöntem ve ilkeler düzenlenmiştir. Yine halk eğitimi merkezlerinin iş birliğinde diğer resmî ve özel kurum ve kuruluşlar, belediyeler, meslek kuruluşları, dernekler, vakıflar ve gönüllü kuruluşlarca özel öğretim kurumları mevzuatı dışında açılacak kurslarda yönetim, eğitim, öğretim, üretim, rehberlik, gözetim ve denetime ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir (Erişim: <http://www.mevzuat.meb.gov.tr>, 23.03.2016: 6).

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 18. maddesinde, **“Örgün eğitimin yanında ve dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümü”** olarak tanımlanan yaygın eğitim, ‘Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği’nin 7. maddesinde; **‘Örgün eğitim sistemine hiç dâhil olmamış ya da herhangi bir derecesinde bulunan veya bu derecelerden çıkmış kişilere; niteliğe sahip eğitim, üretim ve uygulama faaliyetlerinin tamamıdır’** şeklinde tanımlanmıştır söz konusu kanuna dayanılarak hazırlanan ve 07.08.1970 gün ve 16720 sayılı resmi gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren kanunda da bu şekilde tanımlanmıştır (Yıldırım, 1996: 5).

Yaygın eğitim, halk eğitimi, yetişkin eğitimi; yaşam boyu eğitim, kitle eğitimi, toplum eğitimi, hizmet içi eğitim, sürekli eğitim, okul dışı eğitim, erişkin eğitimi, gibi kavramların farklı anlamlarda ve tanımlarda kullanıldığı görülmüştür. Uygarlık düzeyini ileriye götürmek isteyen ve çağı yakalayıp gelişmiş toplumlarla yarışabilecek seviyeyi hedefleyen tüm uluslar eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. (Yıldırım, 1996: 5).

2.2.4.1 Halk eğitimi (Yetişkin eğitimi)

Eğitim, bireylerin yeteneklerini geliştirme fırsatı sunan, toplumdaki verimi yüksek seviyelere çıkararak, sosyal olarak adaleti ve eşit fırsat ve imkânı sağlayan kalıcı yoldur. Yaşadığımız yüzyılda eğitim yalnız bilgileri aktarmak konusunda değil bir yaşamı biçimlendirmek için gerekli tüm girişimleri içerir. Kişilerin kabiliyetlerini geliştirmesi için gerekli olan koşullar eğitimle kazandırılır. Bu koşullarda kişiler toplumdaki tüm bireylerin haklarına saygı göstermeyi ve ortak alanda birbirlerinin tüm haklarına ve hayatına saygılı olarak yaşamayı öğrenirler. Eğitim sürecinde kişilerde değişkenliğin verilen eğitimler doğrultusunda olması beklenir. Keşifleri olan, mucit zihinlerle yaratıcılık ve üretici davranışlar kazandırmak amaçlanır (Türkoğlu, 1997: 2- 3).

Halk eğitimi, vatandaşların çalışma şevkini arttırmak, hayat standartlarını çağrı yakalayacak hale getirmek, milli ve manevi niteliklerini geliştirmek amacıyla okul eğitimi yani örgün eğitim dışında veya yanında onu tamamlayacak şekilde yapılan eğitim ve öğretim etkinlikleridir (7.Milli Eğitim Şurası,1962: 8).

Dolayısıyla halk eğitimi, yaşama atılmış her öğrenim düzeyi ve adımındaki birey ve toplulukların ihtiyaçlarına cevap verebilecek, insanların kendi istek ve arzularına göre, bilgi, beceri ve davranış geliştirici bir eğitim olarak nitelendirilebilir.

Çeşitli ülkeler ile birlikte Türkiye’de de uygulanana okul içinde eğitim-öğretim faaliyetleri insanları ancak belli bir süre kapsamında tutmaktadır. Okul eğitiminin dışında kalan insanların hayat boyu eğitim imkânlarından faydalanabilmesi için halk eğitimi etkinlikleri toplumsal hayatın her adımında ve kesiminde yürütülecek çok yönlü ve etkili bir eğitim olarak devam ettirilmelidir.

Ülkemizde halk eğitimi merkezleri, öncelikle bir meslek sahibi olmak için gerekli ilk adımı atmak, bir mesleğin gerektirdiği becerileri edinebilmek, mesleki ve toplumsal yaşamda üstlenecekleri yeni görevlere hazırlanmak gibi ihtiyaçları olan ve okul öğrencisi kapsamında yer almayan gençlerin; diğer taraftan örgün eğitime yani yaşlarının gerektirdiği müfredat eğitimine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinden ayrılmış olduğu için eğitim düzeyini başka eğitim kurumları aracılığıyla yükseltmeyi hedefleyen gençlerin ve

yetişkinlerin, bir yandan da gün geçtikçe farklılaşan ekonomik, toplumsal ve kültürel hayat koşullarının gerisinde kalmamayı hedefleyen nicelik yönünden çok daha geniş bir yetişkin nüfusun sürekli eğitim gereksinimlerini karşılamak gibi bir sorumluluk üstlenmiştir (Elüstü, 2007: 45).

Halk eğitimi kavramı günümüzde kitlesel eğitim, yaygın eğitim, yetişkin ve genç eğitimi, sosyal eğitim, toplum eğitimi ve benzeri farklı isimlerle tanımlanmaktadır. Halk eğitimi ya da yaygın eğitim, toplumu ve bireyleri insani ve milli değerlerle donatarak, ekonomik ve sosyal yönlerden yeterli ve geçerli eğitim sahibi duruma getirmek için topluma belli programlar halinde sunulan eğitim faaliyetlerinin tümüdür (Kurt, 2000: 2).

HEM' lerde açılan kurslar, pratik sanat okulları ile resmî ve özel kurumlar ve iş yerlerinde hizmet içi eğitim faaliyetleri yaygın eğitim sisteminin birer örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde her yıl binlerce insan bu tür sistemli, planlı ve kısa süreçli eğitimlerden geçerek yeni bilgi, beceri, tutum ve değerler kazanmaktadırlar. Ülkemizde HEM' lerde uygulanan eğitim,

- Meslek eğitimi,
- Çıraklık eğitimi,
- Toplum eğitimi sosyal ve kültürel eğitim,
- Okuma yazma
- Temel eğitim
- Sosyal kültürel faaliyetler,

niteliğinde karşımıza çıkmaktadır.

Bir toplumdaki kişilerin ihtiyaçları ve beklentileri farklılık gösterdiğinden, eğitim taleplerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmesi kolay olmamaktadır. Sorun yalnızca güncel ihtiyaçlar değil; aynı zamanda fiziksel ve sosyal çevredeki farklılıklar ve gelişmelere bağlı olarak yeni ihtiyaçları kestirebilmektir. Günümüzde ihtiyaçlar, ya hiç fark edilememekte ya da belirginleştğinde fark edilmektedir. Bunun için, ülke düzeydeki eğitim ihtiyaçlarının saptanması; ancak ekonomik ve sosyal göstergelere dayalı olarak merkezi bir birim tarafından yürütülmesine ihtiyaç vardır. Ülkemizde MEB'e bağlı olan eski adı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü yeni adı Hayat Boyu Öğrenme (HBÖ) Genel Müdürlüğü bu görevi yapmaktadır. Yerel düzeyde ise HBÖ Genel

Müdürlüğüne bağlı olarak hizmet veren Halk Eğitimi Merkezleri'dir (Celep, 2003: 59-60).

Ülkemizde MEB'e bağlı olan eski adı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü (ÇYGM) ve yeni düzenlemelerle adı HBÖ Genel Müdürlüğü olan birim bu görevi yapmaktadır. Kanunen Halk Eğitimi Merkezlerine dönüştürülmüş olan Olgunlaşma Enstitüleri, eski adı Çıraklık Eğitim Merkezi olan şimdiki Mesleki Eğitim Merkezleri ve Hayat Boyu Öğrenmenin temel merkezi Halk Eğitimi Merkezleri yerelde bu eğitimleri yapmaktadır.

Halkın Eğitimi, Hayat Boyu Öğrenme kurumları vasıtasıyla; Günlük hayatın akışı içerisinde, kadınları öncelikle nitelikli hale getirmek ve aile ekonomisi ve toplumsal üretime katkılı olmalarına yardımcı olmakla beraber engellilere, gençlere, yaşlılara, çocuklara ve istihdama yönelik tüm alanlarda mesleki yeterlilik kazandırarak toplumun ihtiyacını ülke ekonomisine katkıya çevirebilme becerisi olan kurumlardır.

Halk eğitimi merkezlerinin faaliyetleri

Halk eğitimi örgün eğitim sırasında verilmemiş olan bilim ve teknolojik gelişmeler sonucundaki yeni bilgileri kişilere kazandırma amacındadır. Ulusal olarak bir bütünün korunması, demokratik ve özgür düşünce toplumunun oluşması ve toplumda devamlılığının sağlanabilmesi için halk eğitimi önemli görevlere sahiptir (Celep, 2003: 25).

HEM'ler; kişilerin sosyal, kültürel ve mesleki olarak bilgi ve yetenek kazanmalarını sağlayan, boş zamanlar için yararlı faaliyetlere imkân veren ve gelir kazanmaya aracı olan bir yaygın eğitim kurumu olarak faaliyet göstermektedir (Yıldırım, 1996: 65).

Halk eğitiminde farklı guruplar ve farklı ihtiyaçlar sebebiyle, HEM faaliyetleri çok farklı alanları içerir. HEM planlarının ve başlıca görevlerinin gerçekleştirilebilmesi için şu tür faaliyetler düzenlemeyi gerektirir (Celep, 2003: 29-32):

Temel eğitim: *Okuma-Yazma öğretiminin dışında, örgün eğitimden yararlanma fırsatı bulamayanları yeterli eğitimsel seviyeye ulaştırma amacına dayanır. Kişilerin azami seviyede ihtiyaç duydukları ve günlük yaşamlarında sürekli kullandıkları temel bilgi ve beceriler (okuma-yazma, matematik, aile eğitimi,*

fen, sağlık, vatandaşlık ve mesleki bilgi gibi) temel eğitimini içeriğini oluşturmaktadır.

Akademik halk eğitimi: Zamanında rgn eğitimlerini tamamlayamayan veya dâhil olmayan kişilere belli bir eğitim diploması kazandırmak için yapılan eğitsel faaliyetlerdir. Bu eğitimle belli bir eğitim kurumunu tamamlayan ancak, bir st öğrenimini sürdürme imkanı bulamayanlar ile öğrenim çağında belli bir okulu bitiremeyenlerin diploma almaları için sağlanan eğitimidir.

Genel kültür: Temel eğitimden yoksun olan kişilere ekonomi, sosyoloji, anatomi, hukuk ve güzel sanatlar alanlarında kişilerin aydınlanması amaçlı konular kapsamaktadır. Bu tür eğitim, doğrudan kişilerin ihtiyaçlarına göre hazırlanmış HEM programları ile birlikte yürütülebileceği gibi, konferans, panel, açık oturum ve süreli yayın gibi organlar ile de yapılmaktadır.

Demokrasi ve vatandaşlık bilgisi: Kişilerin temel hak ve hürriyetleriyle sorumluluklarının belirlenmesi, problemlerin üzümünde etkin düzeye gelmesi, demokrasi eğitiminin temelini oluşturur. Demokratik ülkelerin yönetimdeki etkinliği, kişilerin demokratik etkinliği ile olmaktadır. Kişilerin temel hak ve görevleri ile sahip oldukları görevlerin bilincinde olması, toplumda oto kontrolü sağlar. Bu durumda kişilerin denetleme gücüne sahip olması, devletin ülkesine hizmetlerini daha etkili bir şekilde devam ettirmesine imkân tanır.

Ev yönetimi: Bu eğitim; aile yeleri arasındaki ilişki, ocuk bakımı gibi konuları kapsamaktadır. Kadınların eğitim seviyelerinin ve toplumsal saygınlığının az olduğu toplumlar için, bu konudaki eğitim önemlidir.

Mesleki ve teknik eğitim: Halk ve yetişkin eğitiminin en önemli amaçlarından birisi de kişilere mesleki bilgi ve beceriler sayesinde meslek sahibi olma imkânı verilmesidir.

z doyum (Güzel sanatlar) eğitimi: Kişinin; müzik, güzel sanatlar, edebiyat, sanat ve el sanatları gibi çok çeşitli sosyal ve kültürel eğitimler veren faaliyetleri almasını içerir.

Sosyal hizmetler eğitimi: Gelişmiş toplumlarda sosyal hizmet yani gönüllülük hizmetlerinin eğitimini önemi daha da artmıştır. Yaşlıların, hastaların, engellilerin ve suçluların topluma uyum sağlamasına yardımcı olmak; içinde buldukları psikolojik ve fiziksel koşullar nedeniyle yaşadıkları olumsuzlukların etkisini azaltmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Toplum eğitimi: Yerel toplulukların veya toplumların sorunları ile ilgilenmeleri ve çözüme kavuşturmalarına, devletle iş birliği içinde olmaları ve kendi aralarında birlik kurmalarına yardımcı olmak için yapılan eğitsel faaliyetlerdir.

Bu tanımlamalar dönemsel olarak Türkiye'ye büyük kazanımlar sağlamış ve toplumu bilinçlendirme, becerileri faydaya dönüştürme konusunda stratejik bir atılıma imkân vermiştir. Çağımızdaki ihtiyaçlar, göç, büyükşehirde yaşama psikolojisi ve ekonomik bunalımlar ve bunlar gibi sayılabilecek modern hayatın buhranları sebebiyle yapılan tanımlamaların hem adı, hem de kapsamı büyük değişimler geçirmiştir. Meslek kursları tercih etme önceliği, sanatsal kursları tercih etme önceliğine ve seçilen meslek ve sanat dalları teknoloji ve parayı hedefleyen eğitimlere dönüşmüştür.

Bilinen genel tanımlamalardan yola çıkarsak; HEM' ler, örgün eğitimin yanında veya farklı olarak, planlı, düzenli ve programlı eğitim veren hayat boyu öğrenmeyi hedefleyen bir yaygın eğitim kurumudur. Türkiye genelinde 1924'ten beri geniş bir teşkilat ağı olan 2012 / 2013 yıllarında sayısı 981'e ulaşan sayıda halk eğitimi merkezi hizmet vermektedir. Özetlemek gerekirse ana başlıklarla:

HEM' lerin hizmet alanları özetlenirse:

- Kişileri çağa ayak uyduracak şekilde iş ve sanat sahibi yapmak,
- Ulusal üretimi ve toplumsal verimi arttırmak,
- Çağımızın bilimsel ve teknolojik çalışmalarına uyum sağlayıcı eğitim ve öğretim faaliyetleri düzenlemek,
- Mesleki, Teknik, Kültürel ve Sosyal alanlarda yenilenmiş eğitim vermek,
- Milli kültürü ve manevi değerleri tanıtmak, korumak ve geliştirmek,
- Atatürk İlke ve İnkılâplarını, Cumhuriyet Esaslarını, Demokratik Yaşayışı, Milli Birlik ve Beraberliği benimsetmek,
- Özgür irade, hür disiplin ve akıl, karşılıklı anlayış, sevgi, saygı ve hoşgörülülük duygularını geliştirmek,
- Kursiyerlerin öğrenilmiş bilgi ve becerilerini ortaya koymak,
- Kendilerine olan öz güvenlerini fark etmelerini sağlamak,

Amaçları ile eğitim ve öğretim vermektedir.

Eğitimde bilgiyi elde etme yolu önemlidir. Bireylere bilgi vermek yerine, bilgiyi nasıl elde edeceği gibi yöntemler öğretip çok amaçlı, imkânı bol ortamlar sağlanmalıdır; çünkü birey yaşamda devamlı sorunlarla karşılaşacak ve sorunlarla baş etmek için çalışacaktır. Yani mücadele dolu bir yaşantı geçirecektir. Kişi bu yaşantılardan elde ettiği birikimlerden geçerli ve güvenilir olanları elinde tutacak, benzer sorunların çözümünde tekrar kullanacaktır (Sönmez, 2005: 330).

Bunları nasıl yapmalı ve ne yapmalı noktasında ise Hayat Boyu Öğrenmenin önemi ortaya çıkmaktadır. İnsan yaşantıyı geçirirken öğrenir ve öğrendikleriyle tecrübe sahibi olur. İşte bu hayatın içindeki öğrenmelerin bireyler arası etkileşimi, paylaşımı Halk eğitimi ve bu eğitimlerin yapıldığı merkezleri önemli hale getirmektedir. Bu merkezlerde bu etkileşim için her yaş ve statüdeki insanın bir arada olması kadar doğal bir şey yoktur. Kimi zaman öğrenirken bir diğer zaman öğreten konumuna geçen bir topluluk mevcuttur. Bu merkezlerde bir beceri edinen bireyler bir dönem sonra bilen bilmeyene öğretsin metoduyla bilgi, birikim ve becerilerini diğer bireylerle sosyal etkileşim içinde yaparlar. Kişi değerli olduğu ve bilgi ve becerisine saygı gösterildiğini düşündüğü ortamda var olmaktan mutlu olur ve diğer sorunlar da bu akış içinde çözülür gider.

Yetişkin bireylerin eğitim konusundaki beklentileri ve ihtiyaçları farklıdır (Geray,1978: 25). Kişilerin cinsiyet, meslek vb. gibi demografik özellikleri halk eğitim merkezlerinden yardım almasında büyük role sahiptir. HEM'lerce düzenlenen faaliyetlere eğitim ve kültür düzeyi düşük kişiler katılabilecekleri gibi, yönetici, öğretmen ve öğreticiden daha yüksek bilgi, deneyim ve kültüre sahip kişilerin de katılabilecekleri unutulmamalıdır. Bu nedenle halk eğitimcinin geniş dünya görüşüne sahip, hoşgörülü, başkalarının duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını anlayabilen, eleştiriye açık, geniş kültür birikimi olan, kendini sürekli yenileyen ve geliştiren, toplumun ve yanı sıra kendisinden eğitim almaya gelen kursiyerlerinin yetişmesi yönünde gayret gösteren, önderlik yeteneğine sahip bir kimse olması beklenmektedir (Yıldırım, 1996: 14).

Halk eğitimi merkezlerinin hedef kitlesi

HEM'lerin hedef kitlesi; yaşı, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyeti ve farklı ihtiyaçları olan bireylerden oluşur. Böylesine çok farklı değişkenleri içeren

hedef kitle, değişik yapısal özellikleri bir arada tutan bir özellik gösterir. Diğer taraftan, toplumun farklı katmanlarında yer alan köylü, kentli, işçi, işveren, çiftçi, esnaf, ev kadını ve serbest meslek sahibi gibi farklı beklentisi olan hedef kitlenin gereksinimlerini karşılamaya yönelik halk eğitimi etkinlikleri çok geniş bir alanı içermektedir (Celep, 2003: 7).

Yaygın eğitimin hedef kitlesini büyük oranda yetişkinler oluşturmaktadır. Yetişkin sözcüğünün ifade ettiği anlam bilimsel olarak; biyolojik, psikolojik ve sosyal olgulara göre toplumsal olarak; bölgesel ve yöresel gelenek ve göreneklere bağlı farklı şekilde yorumlanmaktadır ve kabul edilmektedir. Bu nedenle her toplumda, her bölgede ve yörede veya değişik kültür ortamlarında değişik yetişkin kavramlarına rastlamak olasıdır.

Ancak, bir tanım yapmak gerekirse bu tanımda yaş, psikolojik olgunluk ve sosyal rol gibi üç ölçüt esas alınarak, yetişkin; kendisi ve başkaları için sorumluluklar yüklenebilecek bir devreye gelen; kendisi ve başkaları için çok nitelikli ve gerekli bir özellik kazandığı (üretici gibi) toplum tarafından kabul edilen kişi olarak tanımlanabilir (Alkan vd., 1996: 325).

Başka bir tanıma göre; ruhsal, zihni ve bedensel gelişimini tamamlamış ve psikolojik olgunluğa erişmiş, ekonomik bağımsızlığını kazanmış ve toplumda bir sorumluluk üstlenmiş bireylere yetişkin denilmektedir (Celep, 2003: 40).

Hızla artan bilgiye ulaşmak sadece bireyler için değil, toplumlar için de giderek büyüyen bir problem haline gelmiştir (Kurt, 2000: 28). Bu çağda iletişim araçlarının rolü giderek artmaktadır ve bireysel öğrenme giderek önemli hale gelmektedir. Toplumlar bireylerin bilgiye kolayca ulaşabilmesine imkân verecek yapılanmalar geliştirmek zorundadırlar. Bu durum örgün ve yetişkin eğitimi kurumlarının da yeniden yapılanmasını zorunlu kılmaktadır.

Türkiye'de, halk eğitiminde kadınlar öncelikli olarak belirlenen hedef kitlelerden birisi durumundadır. Örnek olarak, Paris Yetişkin Eğitimi Konferansı'nda dönemin Milli Eğitim Bakanı, Türkiye'de halk eğitiminde kadınların öncelikli hedef kitlelerden birisi olduğunu ifade etmiştir (Erişim: UNESCO 4.Yetişkin Eğitimi Konferansı eb.ted.org.tr ,19-29.03.1985 : 05.04.2016: 23).

Ülkemizde Yaygın Eğitim konusunun değerlendirildiği 13. Milli Eğitim Şurası da; "Bir öncelikler sıralaması yapılması yerine, belli aralıklarla önceliklerin gözden geçirilmesinin daha uygun olacağı" anlayışını benimsemekle birlikte; kadın nüfusunu öncelikli hedef kitle olarak belirlemiştir (Erişim: 05.04.2016.13. MEB Yaygın Eğitim Şûrası, 1990: 60).

Nitekim Türkiye genelinde 18 ve daha büyük yaştaki nüfusta örgün veya yaygın eğitim faaliyetlerine katılanların oranı: 2012 yılında %20,4 olmuştur. Bu oran 2007 yılında %17,1 olarak azalmıştır. Örgün veya yaygın eğitime katılım oranı kentsel yerlerde %23,9, kırsal yerlerde ise %12,6'dır. Erkeklerin %23,7'si ve kadınların %17,2'si örgün veya yaygın eğitim faaliyetlerine katılmıştır. Sadece yaygın eğitime katılım Türkiye genelinde %15,4 olurken, büyükşehirlerde bu oran %17,8, taşrada ise %10,1 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye genelinde yaygın eğitime katılım sebep ve gerekçelerine bakıldığında; 18 ve daha yukarı yaştaki nüfusta yaygın eğitime katılanların %60,9'u işini daha iyi yapmak, %34'ü günlük hayatta gerekli bilgi ve becerileri kazanmak, %33,4'ü ilgisini çeken bir konu hakkında bilgi edinmek ve %27,5'i ise iş hayatı veya bir üst öğrenim için sertifika almak olarak sıralanmaktadır.

Türkiye genelinde örgün veya yaygın eğitim faaliyetlerine en aktif katılım; eğitim durumuna göre bakıldığında %48,4 ile yükseköğretim mezunlarında, yaş grupları itibariyle bakıldığında ise %46,6 ile 18–24 yaş grubundadır. Yine, yaygın eğitim faaliyetlerine en aktif katılım, %40 ile yükseköğretim mezunlarında ve %26,7 ile 18–24 yaş grubundadır. Kadınların bu istatistik içindeki oranlarına aşağıdaki tabloda baktığımızda öncelikli kitlenin kadınlar olması gerektiği net olarak görülebilmektedir.

Çizelge 2.2: Kadın nüfusunun öncelikli hedef kitle eğilimini izleme tablosu.

	[18 ve daha yukarı yaştaki nüfus] (%)							
	Örgün eğitime katılım		Yaygın eğitime katılım		Örgün veya yaygın eğitime katılım		Örgün ve yaygın eğitime katılım	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Toplam	5,8	8,3	13,9	15,4	17,1	20,4	2,6	3,3
Yerleşim yeri								
Kent	7,2	10,1	15,0	17,8	19,1	23,9	3,1	4,0
Kır	2,6	4,1	11,2	10,1	12,5	12,6	1,3	1,6
Cinsiyet								
Erkek	7,2	9,8	17,3	17,5	21,4	23,7	3,2	3,6
Kadın	4,5	6,8	10,5	13,4	13,1	17,2	2,0	3,0
Yaş grubu								
18-24	24,5	33,9	26,0	26,7	39,7	46,6	10,7	14,1
25-34	5,5	9,6	18,0	20,9	21,1	26,9	2,4	3,5
35-54	0,8	2,0	11,6	14,4	12,0	15,6	0,4	0,8
55-64	0,1	0,2	4,4	5,4	4,4	5,6	-	0,0
65+	-	0,0	1,2	1,4	1,2	1,4	-	-

Kaynak:(Yetişkin Eğitimi 2012, www.tuik.gov.tr, 2013: 11)

Bu istatistiklerde genelde eğitim durumu, seçilen faaliyet ve yaşa göre değerler alınmıştır. Kadınların katılım oranlarını arttırma çabaları içerisinde ihmal edilmemesi gereken çok önemli kurallar vardır Buradan da görüleceği üzere; Her yetişkinde olduğu gibi kadınlar da farklı bir geçmişi, deneyimleri ve gereksinimleri olduğu kabul edilen bir birey olarak görülmeyi ve kendine böyle davranılmasını ister. Yeni öğrenilenler geçmiş deneyimlerin üzerine oturtulur. Yetişkinlerin kendilerini birey olarak hissetmelerini sağlamak için eğitmenin;

- Yetişkinlerin isimlerini sık sık kullanması,
- Tüm yetişkinleri etkinliğe katmaya çalışması,
- Yetişkinlere saygılı davranması,
- Katılımcıların birbirleriyle bilgi alış verişinde bulunmalarına izin verecek bir ortam hazırlaması gerekmektedir (Celep, 2003: 51).

Halk eğitimi genellikle yetişkinlerin eğitimidir. Yetişkinlerin bedensel ve ruhsal özellikleri çocukların (0- 12 yaş arası) ve gençlerin (13- 20 yaş arası) özelliklerinden farklıdır. Yetişkinlere uygulanacak eğitimin de çocuklardan ve gençlerden farklı olması gerekmektedir. HEM'ler yetişkinlerin neden, niçin,

nasıl, nerede, kim tarafından ve ne zaman eğitileceğini araştıran bir eğitim alanıdır (Başaran, 1996: 133). Eğitim, davranış değiştirme sürecidir. Eğitim açısından kişilik önemlidir. Eğitim, eğitilenin kişiliğine göre yapılır. Eğitilenlerin özelliklerine (çocuk, ergen, yetişkin) göre farklı eğitim uygulanır(Türkoğlu, 1996: 126- 127).

Yetişkin eğitimini gerekli kılan sebepler; bilimsel ve teknolojik gelişmeler, ekonomik ve toplumsal gelişmenin kazandırdığı hayatın getirdiği zorluklar, insanın ortalama ömrünün bilinmezce uzaması, çalışma sürelerinin kısalması, bilgi birikimindeki ve teknolojiadaki baş döndürücü gelişmeler ve bunun için yeni bilgi ve becerilerin sürekli olarak kazanılması gerekliliğinin doğması, mesleki hareketlilik, iletişim ve kitle iletişim araçlarının etkilerinin ve uluslararası ilişkilerde uyumluluk isteminin artması olarak belirtilebilir (Duman, 2000: 38).

2.2.4.2 Mesleki eğitim (Çıraklık eğitimi)

Çıraklık eğitimi, mesleki eğitimin ilk uygulamalarından biri olarak tarihsel süreçte önemli bir yer kazanmıştır. Bir sanat ustasının yanında sanatın inceliklerini öğrenmek üzere bulunan kişiye basit bir tabirle çırak denilmektedir.

Eğitime yeni başlayan bir çırak, zaman içinde gerekli mesleki bilgi ve becerileri edindikçe sırasıyla kalfa ve usta unvanlarını almaktadır. Nihayetinde usta unvanını almaya hak kazanan birey çıraklık eğitimini sonlandırmış olmakta ve bağımsız olarak iş hayatına girme olanağına sahip olmaktadır.

Geçmişe bakıldığında çıraklık eğitiminin aşamaları arasındaki geçiş meslek edindirme kurumları ve çırağın denetiminde eğitim gördüğü ustalar tarafından verilen yeterlilik onayı ile yapılmakta olduğunu görürüz. Günümüzde ise daha sistemli bir eğitim anlayışı ele alınarak, bu aşamalar arasındaki geçişler, eğitim görenlere her kademe sonunda uygulanan sınavlar ile sağlanmaktadır. Başarının tespit edildiği bu sınavları kazananlar kalfalık, ustalık sertifikası almaya hak kazanmaktadırlar. Çıraklık eğitimi, bir mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceriyi bütünlük içinde sunan, çıraklık, kalfalık ve ustalık aşamalarını içine alan ve kendi içinde bir bütün olan bir mesleki eğitim sistemi olarak da nitelendirilebilir (MEB, 1990: 140).

3308 sayılı kanunun yaygın mesleki eğitim sistemine kazandırdıkları kısaca şöyle sıralanabilir (Kazu, 2004: 236):

- Çıracak öğrencilerin işyerlerinden okula gelerek haftada bir gün mesleki eğitime tabi olması,
- Mesleki ilerleme kademelerinin aday çıracak, çıracak, kalfa, usta olarak belirlenmesi,
- Ustalık belgesi sahibi olmayanların, yeterlilik alamayanların işyeri açamaması,
- Kalfaların açık meslek lisesi eğitimlerine devam ederek uzaktan eğitim sayesinde meslek lisesi (ortaöğretim) mezunu olabilmesi gibi temel katkılar sağlamıştır.

4702 sayılı kanunun yaygın mesleki eğitim sistemine kazandırdıklarını da şöyle açıklayabiliriz (Erişim:www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001:ResmiGazete,2001:03.03.2016:25):

- Meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin istedikleri takdirde bitirdikleri programın devamı niteliğinde veya buna en yakın programların uygulandığı, öncelikle kendi meslekî ve teknik eğitim bölgesi içinde yer alan veya bölgesi dışındaki meslek yüksekokullarına gerekli yeterlilikler ve taban puanlar sağlanarak güncel olarak sınavsız olarak yerleştirilebilmesi,
- Meslekî ve teknik eğitim programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün, yaygın ve çıraklık eğitimi, meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumları ile işletmelerde yapılacak meslekî eğitimin; plânlanması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi konularında kararlar almak ve bakanlığa görüş bildirmek üzere, Bakanlıkta Meslekî Eğitim Kurulu kurulması, benzer yapıyla illerde de İl Mesleki Eğitim Kurulu kurulması,
- Aday çıracak veya çıraklar, mesleğin özelliklerine göre haftada sekiz saatten az olmamak üzere genel ve meslekî eğitim görmeleri ve bu eğitime katılmaları için aday çıracak ve çıracak öğrencilere ücretli izin verilmesi,

- Meslekler itibariyle çıraklık eğitimine girişte aranan eğitim düzeyi ve çıraklık süresi ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri de alınarak Bakanlıkça en az iki, en çok dört yıl olması,
- Lise ve daha üst düzeyde genel eğitimden sonra çıraklık eğitimine başlayanlar için eğitim süresinin, mesleklerindeki çıraklık eğitimi süresinin yarısına kadar kısaltılabilmesi,
- Ustalık belgesine sahip olanların veya bunları işyerlerinde çalıştıranların bağımsız işyeri açabilmesi,
- 3308 sayılı "Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanununun" adı "Meslekî Eğitim Kanunu", "Çıraklık ve Meslek Eğitimi" ibaresi, "Meslekî Eğitim"; "Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kurulu" ibaresi "Meslekî Eğitim Kurulu", "İl Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kurulu" ibaresi "İl Meslekî Eğitim Kurulu", "Çıraklık Eğitimi Merkezi" ibaresi "Meslekî Eğitim Merkezi", "Çıraklık ve Meslekî Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu" ibaresi "Meslekî Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu" olarak değiştirilmesi şeklinde katkıları olmuştur.

Türkiye’de ilk defa çıraklık eğitimi cumhuriyet döneminde nitelikli işçi yetiştirmek amacıyla 1938 yılında çıkarılan 3457 sayılı **“Sınâî Müesseselerde ve Maden Ocaklarında Mesleki Kurslar Açılmasına Dair Kanun”** uyarınca mesleki eğitim kursları açılmıştır. Daha sonra yine bu yasa ile Devlet Demir Yollarında çalışma üzere Eskişehir ve Sivas illerinde çırak okulları açılmıştır. Bu tür kurslar çeşitli illerde farklı iş kollarındaki nitelikli insan ihtiyacını karşılamak üzere açılmış fakat ülke genelinde bir sistem bütünlüğü 1977 yılına gelene değin gerçekleştirilememiştir (Cavit,1983: 429).

Çıraklık eğitimi sadece Türkiye’de değil, dünyada da derin bir geçmişe dayanan geleneksel, bir o kadar da güncel bir yapı kazanmayı gerektiren bir yaygın eğitimi sistemi kapsamında değerlendirilebilecek mesleki eğitim olgusudur. Geleneksel olarak toplumumuzda “Ahilik “ sistemiyle çıraklık eğitiminin ilk temellerinin atıldığı düşünülmektedir, Bu inanış söz konusu dönemdeki düzenli yapılanmadan dolayı sosyal alandaki etkilerine bağlı olarak geçerliliğe kavuşmuştur.

2.2.4.3 Hizmet eğitimi (İş başında eğitim)

Çalışma hayatındaki hızlı değişme ve gelişmeler ilk defa meslek kazanacakların yanı sıra halen çalışmakta olanlarında eğitilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle günümüzde oldukça büyük bir önem kazanmış olan hizmet eğitimi; hizmet öncesi eğitim ve hizmet içi eğitim olmak üzere iki ana kısımda incelenmektedir.

Hizmet öncesi eğitim:

Çalışanların eğitimi konusunda yapılan ayrımlardan birisi de *“Hizmet Öncesi Eğitimidir”*. Hizmet öncesi eğitim için çeşitli tanımlar yapılabilmektedir. Bunlardan biri, *“Ülke genelinde bulunan kurum ve kuruluşların nitelikli eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere kendi bünyelerinde açtıkları eğitim birimlerinde ve genel öğretim kurumlarında hizmet öncesinde yapılan ve yürütülen faaliyetlerin tümüdür”* (DİE,1995: 8).

Bu tanımlamaya göre hizmet öncesi eğitim, çalışanların bir işe başvurmadan önce almış oldukları eğitim faaliyetlerinin tümüdür. Buradan yola çıkarsak hizmet öncesi eğitimin kapsamı, işe girmeden önce genel eğitim- öğretim kurumlarında verilen tüm eğitim etkinlikleri ile her türlü mesleki ve teknik eğitim- öğretim etkinliklerini içermektedir. Böylece kişinin kamuda bir hizmete girmeden önce almış olduğu eğitim, onun hizmete girdikten sonra işini ve sorumluluklarını gereği gibi yapabilmesinde önemli ve çok etkili bir gösterge olacaktır (Canman,1995: 84).

Bu sebepten dolayı devlet memurları genel planı da hizmet içi eğitime önem vermiş ve kamu kesimine nitelikli personel sağlanabilmesi için, hizmet öncesi eğitim kurumlarının kamu ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte bir eğitim programı ve planına kavuşturulmasına öncelik verilmesine dikkat çekmiştir.

Hizmet içi eğitim:

Personelin bilgi ve yeteneklerinin geliştirilmesi, çağımızda yaşanmakta olan sosyal, ekonomik ve teknolojik alandaki hızlı ve sürekli değişmeler sebebiyle zorunlu olmuştur. Hizmet içi eğitim ihtiyacı bir işte çalışan kişi için, işin yerine getirilmesinde, bilgi, beceri, tutum ve davranış bakımından duyulan eksiklik ya da gereklilik sonucu önem kazanmıştır (Can, vd.,1995:197). Ayrıca hizmet öncesinde öğrenilen bazı eksik bilgi ve davranışlar, iş yaşamında birey ve iş

ortamlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuzlukları önlemek ve yok etmek için hizmet içi eğitime ihtiyaç vardır.

Hizmet içi eğitimin hedefi sınırlı değildir ama yine de aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- İşe yeni başlayan çalışanların kuruma uyumunu sağlamak,
- Çalışana kurumun amaç, ilke ve politikalarını bir bütünlük içinde özümsetecek becerileri kazandırmak,
- İşin gerektirdiği temel meslek becerilerini öğretirken yanı sıra akademik eğitim eksikliklerini tamamlamak,
- Çalışanlara değişik kollarda yatay ve dikey geçiş imkânı sağlayacak sertifikalı destek eğitimi yapmak,
- Bilim, teknoloji, ekonomi ve iş hayatında meydana gelen değişimlere ve yeniliklere uyum sağlamak, iş yöntem ve tekniklerini geliştirmek,
- Kurumun ürettiği ürünün (mal, hizmet, düşünce) ayrıcalıklı özelliklerini ve verimliliğini artırmak,
- Üretim ve pazarlama aşamasında hata ve kazaları en aza indirmek,
- Mesleki problemleri çözme becerisini geliştirmek,
- Kişi ve topluluk içindeki grupların moralini yükseltmek,
- Yeni göreve başlayan personelin uyum ve öğrenme sürecini hızlandırmak,
- İş verimini ve bu verim karşılığında emeğin ücreti arttırmak,
- İş görenin görev, yetki ve sorumlulukları konusunda bilgilerini artırmak,
- Üretim zamanında yapılmasını sağlamak,
- Malzeme ve enerji tasarrufu sağlamak,
- İş yeri ve işçi güvenliğini ön planda tutarak: iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek, iş güvenliğini sağlamak,
- İş görenin kişisel güven duygusunu geliştirmek, uyumunu desteklemek ve moralini yükseltmek,

- Çalışana işinde başarı, değer ve saygınlık kazandırmak.

Personel işe girmeden önce o işi alabilmek için ne kadar çok bilgili olması gerekiyorsa bu durumu başladığı iş içinde de sürdürebilmesi ve beklenen görevleri yerine getirebilmesi için günlük değişiklikleri takip etmesi, kendini yenilemesi de o ölçüde gereklidir (Tortop, 1999: 240).

Mesleki içinde gerekli olan bir tamamlama eğitimine yönelik olan hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulmasına yol açan gerekçeleri şu şekilde açıklamak mümkündür (Canman, 2000: 95):

- **İş öncesinde verilen bilgilerin, işle ne kadar ilgili olursa olsun eksik ve yetersiz oluşu;** bir kamu görevi gören personelin görev öncesi edindiği bilgi genelde “kültür” içerikli olduğundan işe yönelik bir takım bilgilerin de, işe yeni girenlere verilmesi zorunlu olabilmektedir. Diğer bir ifadeyle, personelin göreviyle ilgili bilgi ve becerilerle donatılması gerekmektedir.
- **İşe almanın zaman zaman belli bir kadro görevi yerine, daha geniş görev gruplarına yapılması,**
- **Görevleri yerine getirirken bilim ve teknolojilerdeki değişim ve gelişimlerden yararlanma gereksinimi;** günümüzde yaşanan hızlı teknolojik gelişmeler, kamu yönetiminde uzmanlaşma ihtiyacı ve mesleklerin çokça çeşitlenmesi de yeni yöntem ve araçların ve sistemlerin öğrenilmesini zorunlu kılmıştır.
- **Kişisel gelişme ve kariyer basamaklarında yükselme isteği;** kişinin öğrenme ve kendini geliştirme ve bununla birlikte kariyer yapma isteği hizmet içi eğitimi zorunlu kılar. İnsan kendisini sürekli geliştirme, yenileme ve sonuçta kariyer basamaklarında yükselme eğilimi içerisindedir.
- **Bazı bilgi ve becerilerin sadece yapılan iş ve görev başında iken kazanılması;** bazı bilgi, beceri, yeterlilik ve gereklilik arz eden davranışlar ancak hizmet içi eğitimle kazanılabilmektedir. Örneğin; polislik, kaymakamlık, vergi memurluğu vb. gibi görevler sadece kamu sektöründe sürdürülebilir görevlerdir. Bunların karşılıkları özel sektörde yoktur. Bu nedenle kamu sektöründe sürdürülen görevlerde, değişen ve gelişen

tekniklerin öğrenilmesi ancak hizmet içi eğitimle sağlanabilmektedir. Bu bilgi ve becerilerde bu görevlerle ilgili işe girdikten sonra kazanılabilir.

- **Personelin sistemli bir şekilde planlama ve programlama yapılarak iş gücü ve zaman kaybını engellemek için eğitilmesi (Tutum, 1976: 87);** hizmet içi eğitimin öğrenmeyi rastgele olmaktan çıkarıp, sistemli, planlı ve istikrarlı hale getirmesi de hizmet içi eğitimi gerekli kılmaktadır.
- **Kamu personeli ve kurumlarında “uzmanlık” düşüncesinin giderek kökleşmesi;** kamu personeli ve kurumlardaki görevlerde meydana gelen değişim ve gelişmelere ayak uydurmanın zorunluluğu da hizmet içi eğitimi gerektirmektedir. Görevlerin gerektirdiği bu bilgi ve beceriler ancak hizmet içinde kazanılabilmektedir. Ayrıca, uzmanlığın güvenceli pozisyonu, yetersiz çalışanların kolayca ayıklanmasına elverişli olmadığından, çabalar, kişilerin yetersizlik ve eksikliklerinin giderilmesi üzerinde yoğunlaşmıştır (Canman, 2000: 95).

Bütün bunların yanı sıra hizmet içi eğitimler Türkiye gibi bir ülkede bölgesel farklılıkları paylaşmak, değişken yapı içerisinde uygulamada karşılaşılan zorluklar ve çözüm önerilerinin karşılıklı sunulması, kurumlar arası iletişimi sağlamlaştırmak, çalışırken dinlenme imkânını da kullanarak konulara daha iyi odaklanmak, ortak uygulamalar ve yaklaşımlarla birliği sağlamaya çok faydası olan eğitimlerdir. Yetişkin bireyin her daim öğrenme isteği ve bu isteğe açık olması mesleki yeterlilik de de kendini gösterebilir.

Bu sebeptendir ki, hizmet içi eğitimlerin, sayılan zorunlulukların dışında bürokrasinin uygulamada farklılık gösteren yanlarını bütünleştirmek ve Yönetici önceliklerini kullanan ve kullanamayan bölgeler arası eşgüdümü sağlamak konusunda çok önemli faydaları vardır.

Hizmet içi eğitim, süresine göre “hizmete girişte” ve “hizmete girdikten belli bir süre sonra verilen eğitim“ olarak ikiye ayrılır. Hizmete girişte verilen eğitim “yönlendirme” ve “uyum sağlama eğitimlerini” kapsar. Yönlendirme eğitimi süresi iki haftayı aşmayan, teşkilatın tanıtımı ve personelin hak ve yükümlülüklerinin neler olduğu konusunda genel bir bilgilendirmenin yapıldığı eğitimdir.

Uyum sağlama eğitimleri ise personelin hizmet öncesi gördüğü eğitimlere bakılmaksızın teşkilatın içinde geçerli olan kural ve kabul edilmiş normları, yöntemleri öğretmeyi amaçlayan eğitimidir. Süresi başlangıçtan birkaç aya kadar uzayabilir. İşe girdikten belli bir süre sonra verilen eğitim personele kendi mesleği ile ilgili gelişmeler konusunda bilgi verilen bilgi tazeleme eğitimi ve yeni bir görev için verilen yeniden eğitim olarak ikiye ayrılır (Tutum,1976:130).

2.2.5 Türk milli eğitim sisteminde yaygın eğitimin yeri

Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler, her alanda sürekli değişim olmasına sebep olmakta ve yeni talepler ortaya çıkarmaktadır. Bu hızlı gelişim ve değişime uyum sağlama, sadece okul dönemlerinde öğrenilen bilgi ve becerilerle mümkün olamadığından, yaşam boyu devam eden öğrenme isteklerini karşılayacak yaygın eğitime zorunlu ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç, birçok nedene dayanmakla birlikte, özünü anlayabileceğimiz nedenleri dört ana bölüm altında incelemek uygun olacaktır (Yıldırım, 1996: 11–14).

2.2.5.1 Ekonomik nedenler:

Ekonomik gelişme; bilimsel, teknik ve yönetimle ilgili bilgi ve becerilerin, her düzeyde sanayi ve tarım alanındaki üretime devamı surette uygulanması ile sağlanır. Bu ise ancak etkili, verimli ve çok amaçlı bir yaygın eğitimle elde edilir. Bu itibarla;

- Ülke genelinde üretimi arttırmak,
- İşsizliğin azalması için önlemler almak,
- Şehirlerin planlı gelişmesine katkı sağlamak, çarpık yapılaşmayı önlemek,
- Kişileri iş ve meslek erbabı zanaat sahibi yapmak,
- Küçük ölçekli sanayi kuruluşlarını, hayvancılığı ve modern tarımcılığı geliştirmek,
- İnsan gücünü değerlendirmek,
- Tarımsal ve endüstriyel kesimdeki yeni teknolojik ürünler ve yöntemler ile tekniklerin tanıtımı ve kullanımına, yeni iş alanlarının geliştirilmesine yardımcı olmak,

- İşi olmayan veya isteyerek sahip olmadığı bir işte çalışanların ekonomik olarak rahatlamasına yardımcı olacak ve hayat koşullarını kaliteli hale getirecek beceriler edinmelerine yardımcı olmak,
- Bölgesel imkânlarla ve ihtiyaçlara göre eğitim, ekonomiye katkı yolları, iş imkânı, satış ve pazarlama, rehberlik ve teşkilatlanmaya özendirici çalışmalar yapmak,
- Endüstrileşmenin gereği ve ihtiyacı olan çalışan sayısını arttırmaya yardımcı olmak için, mesleki ve teknik programlı eğitim çalışmaları planlamak, yaygın eğitimi zorunlu kılan ekonomik nedenlerden bazılarıdır.

2.2.5.2 Sosyal nedenler:

Sosyal değişimin yarattığı, kargaşa, yalnızlık, uyumsuzluk kuşaklar arasında kopukluk, uyuşturucu kullanma, bolluk içinde darlık vb. sorunların çözümünde nitelikli bir sosyal planlamanın yanı sıra, kapsamlı bir eğitime ihtiyaç vardır. Dolayısıyla;

- Toplu dayanışma, toplumsal yaşam, yardımlaşma, beraber çalışma ve teşkilatlanmaya yönelik şuur ve alışmışlık sağlamak;
- Küçük yerleşim yerlerinden şehirlere göçlerin yeni ortama uyum sağlamalarına, gecekonduda yaşayan vatandaşların ekonomik, toplumsal ve kültürel ihtiyaçlarından doğan problemlerin ortadan kaldırılmasına yönelik eğitim çalışmaları yapmak;
- Toplum sağlığının korunması, aile planlaması, doğal afet ve sivil savunma, trafik, tüketici hakları eğitimi, çevre bilinci, anne- baba ve aile eğitimi, ilkyardım ve sağlık kuralları, gıda ve beslenme alışkanlıkları ve ev ekonomisi, din kültürü ve ahlak bilgisi, ticaret ve turizm konularında eğitim faaliyetleri yapmak,
- Bağımlılık yapıcı maddeler vb. kötü alışkanlıklardan koruyucu ve bu alışkanlıkların oluşmasını önlemeye yönelik bilgilendirme çalışmaları yapmak,
- Topluma ve bireylere iyi bir üretici, etkili ve israfsız bir tüketici olma yönünde bilinçli vatandaş niteliğini kazandırmak,

- Yüzyılımızın bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerine uyum sağlamaları ve aktif kullanmalarına yönelik eğitim faaliyetleri yapmak, öncelikli sosyal sebepleri oluşturmaktadır.

2.2.5.3 Kültürel nedenler:

Okuma-yazma öğrenme, eksik eğitimleri tamamlamanın yanı sıra gelir düzeyi, boş zaman, yetenek sergileme vb. unsurlar; kültürel faaliyetler ile dinlenme faaliyetlerinde ortaya çıkan ve toplumun büyük kesiminde ifadesini bulan çeşitlilik ihtiyacını karşılama zorunluluğunu da önümüze getirmektedir. Bu amaçla;

- Okuma yazma öğretmek,
- Kişinin okul eğitimi ile almış olduğu eğitim ile bir üst eğitime hazırlamak,
- Yerel toplumsal değerlerini geliştirmek, milli kültürü tanıtıcı, koruyucu, geliştirici ve tanımaya ve sahiplenmeye yönelik eğitim yapmak,
- Turizme ve tarihe değer katan eserleri, doğal zenginlikleri koruyucu, aile ve ülke ekonomisine katkı sağlayacak nitelikte turizm alanını desteklemek,
- Kişilerin sanat yeteneklerini ve kültürel değerlerini araştırma becerilerini geliştirmek, toplumun diğer kesimi ile paylaşma imkânı sağlamak, başlıca kültürel sebepleri oluşturmaktadır.

2.2.5.4 Siyasal nedenler:

Demokratik her ülkede, kişiler, toplumda vatandaşlık rolü üstlenmiş bireylerdir. Kuşkusuz oy pusulası ile ‘siyasi hayata katılma’ gerçek bir demokrasi uygulaması olmakla birlikte, vatandaş rolünü üstlenen kişilerin, kendi kaderleriyle ilgilenmeleri sadece bununla sınırlı kalmamaktadır. Dolayısıyla demokrasinin dolaysız işlemesi ve katılımın geniş tutulması yönünde kişileri hak ve sorumluluklarına sahip çıkmaya götürececek bir bilincin oluşması için yaygın eğitime ihtiyaç vardır. Bu nedenle;

- Milli birlik ve beraberliğe ve vatandaşlık görevini farkında olarak yapmaya yönelik, Atatürk İlkeleri doğrultusunda, özgürlükçü demokrasiyi destekleyici ve güç verici, tüm bireylerin düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici eğitim yapmak,

- Adalet ve hukuk düzenini, devlet olgusunu, Atatürk ilke ve inkılâplarını, demokratik yönetimin temel ilkelerini anlatmak,
- Bilimsel düşünce, karşılıklı anlayış, sevgi, hoşgörülülük duygularını geliştirmek,
- Kalkınmayı, milli bütünlüğü engelleyen davranış ve düşünceleri değiştirecek eğitim yapmak,
- Vatandaşlık hak ve görevlerini öğretici, demokratik katılımın işlerliğini sağlayıcı eğitim yapmak, siyasal nedenlerden bazılarıdır.

2.2.6 Yaygın eğitimin özellikleri ve hedef kitle

Yaygın Eğitim ister okul dışı eğitim, ister sürekli eğitim olarak adlandırılınsın, bu eğitim her yaştan, her kesimden geniş halk kitlelerinin örgün eğitim sisteminin mevcut programları ile karşılanamayan eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasını; kişi ve toplum olarak gelişmemizin temelini oluşturacak çağdaş bilgi, tutum, tavır ve becerilerin herkese öğretilmesini amaçlamaktadır. Toplum veya çalışma hayatındaki kişilerin çok çalışıp üretmesi ve etkin verim sağlaması, kendini geliştirebilmesi, işinde ve eğitim aldığı alanda ilerleyebilmesi için örgün eğitim yani planlı, düzenli ve sistemli eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri ve öğretiler her zaman yeterli değildir. Çağın getirdiği bilimsel ve teknolojik alanlardaki hızlı gelişmeler bu kurumlarda verilen bilgileri kısa sürede geçersiz ya da az iş görür nitelikte kılabilmektedir. Yaygın eğitim, insanları sürekli olarak güncelleyerek sosyal değişimin meydana getirdiği yeni ortamlara uyum sağlayabilme yeteneklerini geliştirmek ve örgün eğitimin neden olduğu eksikliklerini tamamlamak açısından çok önem taşımaktadır.

Toplumsallaşma yaşam boyu sürmektedir. Bireylerin çocukluk dönemlerinde öğrendikleri kurallar, bilgiler, alışkanlıklar, tutumlar, kanılar onun tam olarak bir toplumsal varlık haline gelmesine yetmez. Birey yaşamının her döneminde toplumsallaşma süreci içerisinde (Kocacık, 2003: 114).

Yaygın eğitimin başlıca özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

- İhtiyaca göre düzenlenmekte olup, katılım gönüllülük esasına dayanmakta ve ilke öğrenmektir.
- Zamanla, yaşla ve belirli bir yerle sınırlı değildir.

- Eğitim programları süre ve içerik olarak değişkendir.
- Toplumun tüm üyeleri yaygın eğitimin hedef kitlesi içerisinde yer almaktadır.
- Örgün eğitim sistemi dışındaki tüm eğitsel faaliyetleri üstlenmektedir.
- Yaygın eğitim hiyerarşik değildir, oluşan ihtiyaca göre düzenlenir.
- Eğitim süresi zaman birimi yerine, eğitim standardına erişmek isteyen kişinin yeteneğine bağlıdır.
- Örgün eğitimde olduğu gibi belli bir mekânla sınırlı değildir.
- Yöntemleri eğitim konusuna göre esnek ve güncellenebilir. Programlar zamanlama ve düzenleme olarak çeşitlilik arz eder.
- Yaygın eğitiminde kalıplaşmış bir bürokratik anlayış yoktur, sivil toplum kuruluşları veya özel eğitim kuruluşlar aracılığıyla da yürütülebilir.

Yaygın eğitimde hedef alınan toplum kesimi; yaş, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyeti ve farklı beklentileri dâhilinde ihtiyaçları olan kişilerden oluşur. İçinde farklı grupları barındıran toplumun parçası, çeşitlilik gösteren bir özelliğe sahiptir. Toplumun farklı kesimlerinden yer alan köylü, şehirli, işçi, işveren, ev kadını ve serbest meslek sahibi farklı beklentisi olan hedef kitlesinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yaygın eğitim faaliyetleri çok geniş bir alanı kapsamaktadır.

Yaygın eğitimi gelişmeye açık ve sürekli gelişmekte olan ülkeler için çok daha önemlidir. Diğer bir şekilde, bu ülkelerde okuma yazma gibi başlıca temel ihtiyaçlar istihdam için yeterli olmadığından, iş gücü ve nitelikli çalışan seviyesinin artırımına yönelik topluma verilen eğitsel faaliyetler düzenlenmektedir (Celep, 2003: 9). Yaygın eğitim, toplumun ihtiyaçlarını; bireylerin beklenti, ilgi, istek ve hizmet alma anlayışlarına göre farklı bakışlardan etkin hale getirmek amacıyla onlara belirli müfredatlar içinde sunulan bir eğitim faaliyetidir. Yaşadığımız yüzyılda yaygın eğitim, her ülkenin kendi eğitim anlayışına göre ve uluslararası ilişkileri düzenleyecek benzerlikte araştırılarak planlanıp uygulanmaktadır (Yıldırım, 1996: 6).

2.2.7 Yaygın eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşlar

Örgün eğitim, bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de MEB'in işidir. Yaygın eğitim ise MEB'in yanı sıra eğitime katılmaları mümkün olan diğer resmi ve özel kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarınca yapılabilmektedir. Ancak gerek yaygın eğitim kurumları mevzuatı çerçevesinde olsun gerekse özel öğretim kurumları mevzuatı kapsamında olsun diğer resmi ve özel kurum- kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları düzenleyecekleri yaygın eğitim faaliyetlerini, MEB'in (1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu Madde 18) denetim ve gözetiminde yürütebilirler (Yıldırım, 1996: 57).Yaygın eğitim, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış vatandaşlara yöneliktir. Örgün eğitimin yanında veya dışında derken kastedilen ve Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkeleri, örgün ve yaygın eğitim hakkında geniş açıklamalar olan ve 1973 yılında kabul edilen 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunuyla belirlenmiş ilkeler kısaca şöyledir:

- Okuma-yazma öğretmek, yarım kalan veya başlangıç olup devam edemeyen eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim fırsatları sunmak,
- Yaşadığımız yüzyılın bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerine uymalarını temin edici eğitim imkânları hazırlamak,
- Milli, manevi ve kültürel değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı, benimsetici nitelikte eğitim yapmak,
- Toplumsal yaşam, dayanışma, gönüllülük hizmetleri yardımlaşma, birlikte çalışma ve ekip olma anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak,
- Ekonomik gücün artırılması için gerekli gıda ve beslenme ve sağlıklı yaşama şekil ve yöntemlerini benimsetmek,
- Yaşamı devam ettiren işlerden arta kalan zamanları iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma davranışlarını kazandırmak,
- Pratik zamanlı, sonuca çabuk ulaşılabilen ve modüler eğitim uygulayarak ekonomimizin gelişmesi doğrultusunda ve işsizliğin çözümü olabilecek alanları seçme politikasına uygun meslekleri edinmelerini sağlayıcı ortamlar hazırlamak,

- Çeşitli farklılıkta mesleklerde iş görmekte olanların çalışma ortamı ve aktif zaman içinde ve mesleklerinde gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır.

2.2.8 Yerel yönetimler ve diğer kamu kuruluşları

Yerel yönetim olarak il özel idareleri, yerel belediyeler, kalkınma ajansları, STK'lar, mahalle muhtarlıkları ve köy yönetimleri tarafından sunulan yetişkin eğitimi hizmetleri arasında, düzenlenen çeşitli sergiler, gösteriler, fuarlar, festivaller, okuma- yazma ve mesleki- teknik kurslar, panel, seminer, toplantı ve konferanslar, hizmet içi ve mesleki yeterlilik eğitim etkinlikleri sayılabilir. Bu etkinliklerin köy yönetimlerinin yanında ağırlıklı olarak illerde valilik ve belediyeler tarafından düzenlendiği uygulamalarda görülmektedir. 1984 yılında kurulmaya başlanan büyükşehir belediyeleri, eğitim ve kültür daire başkanlıkları yoluyla yerel yönetimler yetişkin eğitimi hizmeti vermek konusunda önemli hale gelmeye başlamıştır. BELMEK adı ile açılan beceri kazandırma kursları, belediyeye ait tiyatro salonları ve tiyatro ve müzik toplulukları gibi yetişkinlere yönelik pek çok etkinlik yoluyla büyükşehir belediyeleri yetişkin eğitimi hizmeti vermektedir. Bu konudaki en çarpıcı örneklerden birisi, 210 bin kursiyer başvurusu ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Edindirme Kursları (İSMEK)'dır (Duman, 2007: 220-221).

Eğitimi yeterli olmayan yetişkinlerin eksik hissettikleri eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için bu alanda faaliyet gösteren kurumlara gelmeleri beklenmemelidir. Yetişkin eğitim faaliyetlerini yetişkinlere ulaştırmak ve ilgi göstererek bu eğitimlerden faydalanmalarını sağlamak için çaba harcanmalıdır. Yetişkin eğitimi hayat düzenini etkilemeyecek şekilde mekân ve zaman olarak tüm ihtiyaçlara cevap verebilmelidir (Lowe, 1985: 85).

Ülkemizde yaygın yetişkin eğitim hizmetleri veren kurum ve kuruluşlardan Milli Eğitim Bakanlığı yaygın eğitim yani Hayat Boyu Öğrenme kurumları şunlardır (Yıldırım, 1996: 57):

- Halk Eğitimi Merkezleri
- Çıraklık Eğitim Merkezleri
- Pratik Kız Sanat Okulları

- Olgunlaşma Enstitüleri
- Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri
- Türk-Alman Mesleki Eğitim Merkezleri
- Özel Kurslar
- Özel Dershaneler
- Eğitim ve Uygulama Okulları(özel eğitim)
- Meslek Okulları (özel eğitim)
- Mesleki Eğitim Merkezleri(özel eğitim)
- Bilim ve Sanat Merkezleri
- Açık İlköğretim Okulu
- Açık öğretim Lisesi
- Meslek Kursları (3308 sayılı kanuna göre açılan)

2008 yılından itibaren değişim çalışmaları ve Avrupa Birliğine uyum sürecinde kurumlarımızın isim ve faaliyetleri ile ilgili değişimler söz konusu olmuştur. Yetişkin eğitimi yapan MEB kurumları Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü çatısı altında toplanmış; olgunlaşma enstitüleri ve pratik kız sanat okulları halk eğitimi merkezlerine dönüştürülerek aynı faaliyetlerle hizmet veren kurumlar haline gelmişlerdir. Ayrıca açık lise ve açık ortaokul hizmetleri de halk eğitimi ve mesleki eğitim merkezleri tarafından verilerek yetişkin eğitimine kısmi örgünlük de katılmıştır. Sistemsel olarak örtüşmediği düşünülebilen bu yeni uygulamalar uzaktan ve açıktan öğretim ve yeterliliklerin tescillenerek belgelendirilmesi tam da halk eğitimi merkezlerini görevi olarak yerine oturduğu görülmektedir.

3 YEREL YÖNETİMLER VE HALKIN EĞİTİMİ

Yerel yönetimler, ülke sınırları içerisindeki değişik büyüklüklerdeki topluluklarda yaşayan insanların, ortak ve bölgesel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan ve yasal düzen içerisinde oluşturulmuş olan anayasal kuruluşlardır. İl, ilçe belediye ya da köy halkının buradaki ortak bölgesel gereksinimlerini karşılayan ve genel karar mercileri buradaki halk tarafından seçilen kamu tüzel kişisi, mahalli idare de yerel yönetimdir (www.yerelyonetim.nedir.com, 2016: 16).

Yerel yönetimler; bölge halkının ihtiyaçlarını yeterli ve verimli bir biçimde karşılamak üzere, bölge halkına kamu hizmeti sağlayan ve o bölgede yaşayan halkın kendi seçtiği bürokratlarca yönetilen; bürokratik yönetim anlayışında, siyasi içerikli ve toplumsal yapıyı ve toplumun isteklerini en doğru ifade edebileceğine inanılan kurumlardır

(Erişim:<http://scholar.google.com.tr/AhmetUlusoy,TekinAkdemir>, 06.03. 2016: 23).

Yerel yönetimler toplum tarafından alışlagelmiş kamu yönetimi örgütlerinden yapı itibariyle bazı farklılıklar gösteren artık merkezi yönetimin bir uzantısı ve onun takdiriyle oluşturulan kurumsal yapılar olmaktan çıkmışlardır. Merkezi yönetim ve yerel yönetimler birbirinin rakipleri olmak yerine birbirinin tamamlayıcısı olarak topluma, vatandaşa hizmet vermelidirler. Yerinden yönetim ve katılımın etkili olması en büyüğünden en küçüğüne kadar tüm toplumsal kurumların demokratikleşmesi ve olgunlaşması ile mümkündür. Bu, yerinden yönetimin yaygınlaştırılması ve istikrarlı hizmet edebilmesi ile sağlanır.

Yerel yönetimler ve halkın eğitimi ile ilgili ulusal ve uluslararası örnekler mevcut olduğu gibi bir dönem ülke genelinde gündemi çok meşgul eden bir konu olmuştur. Eğitim kimin işi olmalıdır? Eğitim ve yönetim aynı elden olur mu? Halkın eğitim ihtiyaçlarını en iyi kim ne şekilde karşılayabilir? Bu sorulara baktığımızda eğitimin yerel yönetimlere devrinin çok önemli bir gündem

konusu olduğunu görüyoruz. Bu konuyla ilgili birçok farklı düşünce mevcut görülmektedir. Bir kısım düşünce sahibi; zamanında müdahale edilmediğini ve bir an önce eğitimin devredilmesi gerektiğini söylerken, diğer bir kısım da bunun Türkiye şartlarında bazı engellerinin olduğunu dile getirmiş ve gerekçelerini sunmuştur.

Dünyada, gelişmiş ülkelerin büyük çoğunluğunun eğitiminin yerel yönetimler tarafından (belediye veya okul meclisleri) yönetildiği bilinmektedir. Merkez teşkilatının temel eğitimin müfredatı ve ilkelerini belirlediği ve yerel yönetimlerin de denetlediği bir sistem mevcut. Her ülkede farklı uygulamalar olduğunu bu alanda yazılmış makalelerden özetle örneklersek:

Japonya

Japonya'nın eğitim sisteminin idaresinde yerinden yönetim esastır ve Eğitim Bakanlığı'nın görevi genel olarak koordinatörlükle sınırlanmaktadır.

Avustralya

1975 yılında, hükümet tarafından tüm devlet okullarının veli, öğretmen ve okul birliğinden oluşmuş bir "okul konseyi" kurlmaları sağlanmış. Bu şekilde, okulu yönetme yetkisi, okul müdürü ile okul personeline bırakılmıştır.

İspanya

1995 yasası okul yönetim kurullarını güçlendirmiş ve okulun genel vizyonu, misyonu, içerik programını ve hedeflerini belirlemede özerkleştirilmiştir.

İngiltere

1986 yılında yapılan düzenleme ile okullarda başöğretmenlere yönetim sorumlulukları verilmiş ve büyük yetkilerle donatılmışlar. Başöğretmenler, personel alımı ve çıkarılması, okul bütçesi ve mali yönetim, okulun eğitim misyon ve vizyonu ve ulusal eğitim hedeflerini belirlemeden sorumlu olmuşlar.

İsveç

İsveç'te 1991'den beri yerel yetkililer okulun işleyişi üzerinde çok etkin rol oynamaktadırlar. Her belediye, okulların nasıl çalışıp işletileceğine karar verirken devlet tarafından oluşturulan genel bir taslağa bağlı kalma konusunda serbest bırakılmışlar.

Hollanda

1980'lerde Hollanda da yerinden yönetimde büyük reformlar olmuş. Bu reformlarda özellikle okulların gelirleri ve işleyişi için gerekli bütçenin nasıl sağlanacağı ve okullara ayrılan gelirlerin nasıl kullanılacağını özenle planlayan bir düzenlemeyi de beraberinde getirmiştir.

(Erişim: kisi.deu.edu.tr/yasar.yavuz/makale4.html, 06.03.2016:11)

Genel olarak bu ülkelerdeki yerel yönetimlerin hedeflerinde; eğitimin finansal ihtiyaçlarını yerel kaynaklarla, tıkanmadan karşılamakla birlikte siyasal gerekçelere eğitimi alet etmemek de önemli bir gerekçedir. Gördüğümüz gelişmiş olduğu varsayılan ülkelerin çoğu 30– 40 yıldır yetişkin vb. eğitimlerini yerel ve bölgesel idarelere devretmiş bulunmaktadır. Ülkemizde ise merkezi yönetim tarafından gözetim ve denetim altında uygulamalar devam etmektedir.

3.1 Yerel Yönetim Kavramı

Çağdaş yerel yönetimlerinin varlığı bir kurum olarak ancak büyük bir alanda ve tüm toplumsal kurumlar üzerinde denetim ve gözetim sahibi olan merkezi idarenin var olmasıyla mümkündür. Diğer bir deyişle, merkezi yönetimin artan otoritesine karşın tarihsel süreçte bir bölge veya şehrin ekonomik ve idari alanda serbestlik elde edip bunu güçlendirmesiyle yerel yönetim olarak anılan hukuki varlık ortaya çıkmıştır (Ortaylı, 2007: 83).

Bu sebeple tarihin seyri içinde devletin elinde bulundurduğu kamu gücünün kapsam ve işlev bakımından genişlemesi sonucunda modern devletin yönetim aygıtı yatay ve dikey boyutlarda değişim geçirmek zorunda kalmış, bunun sonucu olarak yapılan uygulamalarda yerel yönetimler modern devletin kaçınılmaz bir unsuru halini almıştır (Öztekin, 2002: 287).

Yerinden yönetimlerde, birçok hizmetin halka sunulmasında çabukluk ve kolaylık söz konusudur. Özellikle belediyeler, yardımlaşma ve işbirliğini geliştirmek adına faaliyetlerde bulunabilirler. Yine konut, gıda maddeleri üretme ve ulaşım gibi konularda vatandaşlara kolaylık sağlayabilirler (Keles, 1994; 20).

Bu yerinden yönetimin bu konuda daha etkin bir sistem olduğunu göstermektedir. Bununla beraber kamu mal ve hizmet üretiminin bölüşümünde,

bu hizmetlerden bir kısmı bütün ülkelerde merkezi yönetimin görevleri arasında yer alırken, diğer bir kısmı ise yerel yönetimlerce yürütülmektedir.

Yerinden yönetim belli bir zaman aralığında farklı ülkelerde farklı şekillerde düzenlenirken, aynı ülkede zaman içinde değişik biçimlerde de uygulanabilmektedir. Örneğin, Türkiye’de kamu yönetimi sisteminde yerel yönetim birimleri yerel demokrasinin geliştirilmesinden öte, bir anlamda merkezin taşradaki uzantısı olarak kent hizmetlerinin gereği gibi sunulması amacıyla kurulmuştur (Kösecik ve Sağbaş, 2004: 114).

Kurulduğu ilk dönemlerde yerel yönetimler siyasal kurum olmaktan çok kamu hizmetlerini halka götürme görevi üstlenmişler, merkezin uzantısı olarak yerel kamu hizmeti sunmak amacıyla uzun dönem bu anlayış içinde hareket etmişlerdir (Adıgüzel, 2009: 411- 423).

Yerel olarak seçilmiş organlara, kural koyma ve gelir toplama da dâhil olmak üzere önemli sorumluluklar verilmesi biçiminde tanımlanabilecek yetki devrinin (devolution) ideal biçiminde, kamu hizmeti ile ilgili yetkiler sınırları belirlenmiş coğrafi bir alanda merkezi yönetimin doğrudan denetimi dışında kalan bağımsız ve ayrı biçimde yönetilen özerk birimlere, yani yerel yönetimlere transfer edilmektedir.

Yerel yönetimler tarafından yönetilen belli bir coğrafya parçasının sınırları içerisinde yasayan yerleşik bir halk topluluğu vardır. Türkiye’de köy halkının mahalli, müşterek gereksinimlerini karşılayan köyün yerel yönetim birimi; nüfusu 5000’den fazla olan yerleşim yerlerinde belediyeler; sorumluluk alanı illerin tamamı ve ağırlıklı olarak kırsal alana hizmet götüren il özel idareleri ile anakentlerde büyükşehir belediyeleri yerel yönetim birimi olarak tüzelkişilik kazanmış durumdadır. Yerel yönetimler aynı zamanda kentlerin yönetilmesinde, merkezi yönetim ile toplum arasındaki koordinasyonu sağlayarak il ve ilçe halkının talep ve ihtiyaçlarının en iyi şekilde yerine getirebilmesi amacıyla oluşturulmuş kamu kurumlarıdır. Şehir yönetimi ise halkın yerel ihtiyaçlarının etkin, verimli ve demokratik yollardan karşılanması için, insan unsuruyla birlikte şehrin planlanması, örgütlenmesi, koordinasyonu, kontrol veya denetiminin yapılması süreci olarak ifade edilebilir (Henden,2005: 2).

Yerel yönetimler, insanların varoluşları gereği bir arada ve bir topluluk halinde yaşamalarının doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan toplumsal hizmet aracı kurumlardır (Köse,2004: 6).

Yerel yönetimler, belirli bir coğrafi alanda (kent, köy, il vb.) yaşayan yerel topluluğun bireyelerine, bir arada yaşamaları sebebiyle kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet yapmak amacı ile kurulurlar. Yerel yönetimlerin karar organları yerel halk tarafından seçilerek göreve getirilir. Görev ve yetkileri kanunlarla belirlenip, bu kuruluşlara özel gelirlere, bütçeye ve personele sahip olma yetkisi tanınır. Üstlendiği hizmetler için kendi kurumsal yapısını kurma imkânına sahip olan yerel yönetimler, merkezi yönetim ile ilişkilerinde idari ve mali özerklikten yararlanırlar (Ökmen, 2005: 20).

Yerel yönetimler, ulusal hizmetleri yürütemedikleri gibi sınırlı ve belli hizmetleri yerine getirirken de belli ölçüde devletin denetim yetkisine tabidirler. Türkiye’de il, belediye ve köy gibi tüzelkişiliği olan kuruluşların yerel nitelikteki hizmetleri sunarken oluşturdukları işleyiş ve örgütlenme devletin işleyiş ve örgütlenmesi gibidir. Nitekim devlet gibi yerel yönetimler de kanunlarda tespit edilen sınırlar dâhilinde düzenleme yapma hakkına, ayrı bütçe yaparak gelir toplama ve harcamada bulunma ile kolluk görevi yürütme yetkisine (köy korucuları ve belediye zabıtaları vasıtasıyla) sahiptirler. Devletin yasama ve yürütme organlarına benzeyen il genel meclisi, belediye meclisi ve köy ihtiyar kurulu gibi görüşme ve karar organları ile vali, belediye başkanı ve muhtar gibi yürütme organları bulunmaktadır (Tortop,2008: 105-106).

Bu birimler; su, aydınlanma, temizlik, kanalizasyon, çöp toplama, ulaşım, barınma, dinlenme gibi daha çok yerel halkın mahalli ve müşterek ihtiyaçlarını karşılamaya dönük altyapı hizmetleri sunmalarının yanı sıra, ülke kalkınması açısından büyük öneme sahip eğitim ve sağlık gibi pek çok görevi de yerine getirmektedirler (Ulusoy ve Akdemir, 2009:259). Kurumsal dayanağını mevcut Anayasanın 123,124 ve 127. Maddelerinden alan ve 2004 yılı sonrası yapılan kanuni düzenlemelerle yani 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası, 5393 Sayılı Belediye Yasası ve idari ve mali özerkliğin sınırlarını çizen ve aynı zamanda kontrol eden 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile yerel yönetim tanımı : “Belediyeler, İl Özel İdareleri ve bunların münferiden

veya müştereken kuracakları birlikler” olarak tanımlanarak konuya açıklık getirilmiş ve kavram kargaşası sona erdirilmiştir. (Özeroğlu, Köse, 2014: 29)

2004 öncesi hukuki düzenlemelerde yer almayan, halkın yönetime katılmasını amaçlayan “katılımcılık” ilkesi ve icraatlardan halka açıklama yapmayı mecburi kılan “hesap verebilirlik” ilkeleriyle yerel yönetimler bir ülkede katılımcı demokrasinin gelişimi bakımından dünya genelinde gittikçe hızlanan ve temel yönetim birimleri olmuşlardır.

Öte yandan yerel yönetimler bir ülkede demokrasinin gelişimi bakımından dünya genelinde gittikçe hızlanan ve yaygınlaşan yerelleşme ve katılım eğilimlerinin uygulanabileceği temel yönetim birimleridir.

3.2 Yerel Yönetimler ve Eğitim

Şişman ve Turan (2003: 21), eğitimde demokratikleşme ve yerelleşme çabalarının geçen yüzyılın sonlarından itibaren gelişmiş ülkelerde dile getirilen ve hatta uygulamaya konulan bir konu olduğu belirlenmiştir. Bu yönde eğitimle ilgili problemlerin yerinde belirlenip çözülmesinde ve eğitimde kalitesinin artırılmasında yerel toplum önderlerinin güçlendirilmesinin okulların söz sahibi yapılması, toplumun desteğinin sağlanması ve kaynakların okula yönlendirilmesi gibi sebeplerden önem kazandığı belirtilmiştir. Sonuç olarak; devletin yetkilerinin daraltılması ve yetkilerinin yeniden tanımlanması konusundaki tartışmalara ek olarak eğitimde de bakanlığın daha etkili bir yapıya kavuşturulması, taşra yönetimlerine öncelik verilmesi ve yetki devri yapılması, problemlerin yerinde belirlenip çözülmesi, eğitimin yönetimine ve sorun çözme sürecine toplumun daha büyük ölçüde katılımının sağlanması gerektiği belirtilmektedir. MEB’in illerde oluşturduğu eğitim bölgelerinin ve bu bölgeler içinde yer alan çeşitli kurulların görev, yetki ve sorumluluklarının yeniden gözden geçirilerek değiştirilmesi, söz konusu kurulların sözde kurullar olmaktan çıkarılıp idarî ve malî yönden daha serbest bir yapıya kavuşturulmasının, eğitimde yerinden yönetim çalışmalarına ivme kazandıracağı önemle belirtilmiştir.

Yapılan eğitimlerin ve faaliyetlerin yürütülmesinde, bu alanlarla doğrudan doğruya ilgili olan halkın katılımı, oyu ve yakın denetimi, içeriği belirtilen

eğitimler ve faaliyetlerde etkinliğini sağlamada önemli bir etkendir (Çoker,1995: 183). Halkın yerel meclisler aracılığı ile doğrudan eğitim uygulamalarına dâhil olması, eğitim politikalarının belirlenmesine etki ve destek sağlamaları yolu açılacaktır. Bu da merkezi yönetim ortamına örgütlenmiş olan dar kadrocu yaklaşımın egemenliğine son verecek, böylelikle genel ilke ve amaçların uygulanmasını daha çok öne çıkarabilecektir (Özdemir, 1996: 77)

Bu anlamda eğitimde yerelleşme, eğitimle ilgili madde ve insan kaynaklarının etkili bir şekilde kullanılması için bir gereklilik olarak görölmektedir. Merkezle yerel yönetimlerin dengelenmesi gerektiğini belirten Başaran (2003: 17), bunun eğitimlerin niceliğini ve eğitimin niteliğinin olabilecek en yüksek düzeyde çıkmak için, yönetimden ve örgütten gelebilecek engelleri en aza indirmek ve bunların katkısını düzey olarak yükseğe ulaştırmak için gerekli olduğunu bildirmektedir.

Anayasal olan bu iki kurumsal yapı, bir bütünün ayrılmaz iki parçasıdır (Anayasa, Madde:123) ve aynı amacı gerçekleştirmek için harcadıkları çabada ortak görev ve sorumluluklara sahiptirler. Merkezi yönetim yapısında görev, yetki ve sorumlulukların merkezde toplanması birçok önem arz eden sıkıntıya da neden olmaktadır (Çoker, 1995:174).

Bu sıkıntıların sakıncaları şu şekilde sıralanabilir (Gözübüyük, 1989: 58; Çoker, 1995: 44; Eryılmaz, 1995:117):

- Yazışma ve bürokratik işlemlerin artmasına, işleri gecikmesine, acil ihtiyaçların karşılanamamasına yol açmaktadır.
- Hizmet ve yatırımların yerindelik ve yerindelik imkânını azaltmaktadır.
- Halkın, kendisini çok yakından ilgilendiren ve hayatını etkileyen kamu hizmetleriyle ilişkisi olmamakta, dâhil olması ihtimalini azaltmaktadır.
- Taşradaki memurların, yaratıcılığını yok etmektedir. Merkeze yazı yazan, soran, emir bekleyen ve ancak kendisine gelen emirleri uygulayan kişiler haline gelen memurların yeniliklerle ve çağın getirdiği değişimle yakın olamaması da üretkenliği etkilemektedir.

- Kamu imkânlarının, günün söz sahibi partisi hesabına daha çok destek alan ve siyasi ergin kullanımına yol açmakta, bunların yerel düzeyde denetimine imkân vermemektedir.
- Siyasal faaliyetlerin merkezde artmasına neden olmakta, siyasetçilerin taşrada tecrübe kazanmasını ve kendini geliştirmesini engellemektedir.
- Verilen kamu hizmetlerinin etkinliği kaybolmakta, kaynakların verimsiz kullanılmasına sebep olmakta veya kaynaklar kullanılamamaktadır.

3.3 Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitimi İle İlgili Faaliyetleri

Belediyelerin, gençliğin yaşadıkları şehrin sorunlarıyla yakından ilgilenmesi için gençlik meclisleri ve gençlik konseyleri de oluşturması gerekmektedir. Şehir yaşamında ortaya çıkabilecek sorunlara kayıtsız kalmamaya yönlendiren bu meclisler, gençlerin yaşadıkları yerlere dayanışmacı ve ortak çözümler sunma imkânı sağlamaktadır. Gençler, geleceklerine sahip çıkma adına bu gençlik meclislerinde toplumsal hayatın önem arz eden ihtiyaçlarını öğrendikleri gibi, yaşadıkları yerlerin sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel problem ve gereksinimlerini tartışarak dile getirmektedir. Belediyeler, sorunlu gençler ve onların dışındaki her kesimden gençlere de sosyal faaliyetler gerçekleştirirler. Gençliğin tüm sosyo- kültürel beklenti ve gereksinimlerinin karşılandığı gençlik merkezi, bilgi evi gibi mekânlarda eğitici seminer, panel ve sempozyumlar düzenlendiği gibi psikolojik destek, iyileştirme, danışmanlık spor, müzik, tiyatro ve etkili iletişim gibi birçok faaliyet de yapılmaktadır.

Bunu yanı sıra belediyelerin faaliyetleri arasında; eğitim bursları, üniversite yurtları, sosyal tesisler, spor okulları, paso uygulaması, sabahları üniversite öğrencilerine ücretsiz çorba dağıtımı, ücretsiz çamaşır yıkama yerleri, gençliğin bağımlılık yapıcı maddeler ve suça yönelmesini önlemek üzere mücadele destekli kurulan rehberlik merkezleri de yer alır.

Türkiye çoğunluğu genç ve hareketli bir nüfusa sahip olduğu için bu avantajlı kitlenin iyi değerlendirilebilmesi için gençlerin yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmeleri ve bir takım olumsuzlukları yaşamadan ve akıllarına getirmeden sosyalleşmelerinin sağlanması gerekmektedir.

3.3.1 Yerel yönetimlerin eğitime ilişkin görevleri

TODAI tarafından Kamu Yönetimi Araştırma Projesi (KAYA) kapsamında yapılan çalışmada, belediyelerin eğitim, kültür ve sanat görevleri araştırılmış ve özet olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır (Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara ,1992:s.166)

- Okul binası ve eğitim tesisleri için arsa temin etmek,
- Okulların donatım ve ile günlük ihtiyaçlarını karşılamak.
- Okul binalarının bakım ve onarımını yapmak,
- Ücretli veya ücretsiz yurt, pansiyon açmak ve işletmek,
- Lise ve dengi okullarda okuyan öğrencilere burs vermek,
- Pratik kız ve erkek sanat okulları açmak,
- Yaygın eğitim kurumları açmak ve yönetmek,
- Özel eğitime muhtaç engelli çocukların eğitim ve öğretimini sağlamak.
- Okul öncesi eğitim-öğretim konularında belediyelere görev ve yetki vermek.

Yerel yönetimlerin ve belediyelerin, kültür bölümü yöneticileri ürettikleri projeleri yönetim alanlarındaki yetkili organlarına benimsetmekte oldukça zorlanmaktadırlar. Belediyelerin kültür-sanat alanında geniş kapsamlı hizmet yükümlülüğü getirmesine karşın 1580 sayılı yasada bu görevlerin tek tek ve açıkça belirlenmiş olması, belediye başkanlarının valilik (ya da kaymakamlık) vesayetinde bulunması, bazı yasal ve bürokratik sorunlar doğurmaktadır.

Tüm kültür birimi yöneticileri bağlı buldukları başkanın, hazırlanan tüm etkinliklerde öneri anlamında etkili olduğunu, bağlı bulunulan partinin dünya görüşüne uygun eğilimlerinin ön plana çıkabildiği, ancak bu durumun keyfilik anlamında söz konusu olmadığı sonucuna varılmıştır.

Birim yöneticileri, etkinliklerin bağlı bulunulan partinin propagandasına dönüşmesi konusunda da koşul düşünmekte ve öncelikle böyle bir şeyin olmayacağını vurgulamışlardır. Eğitim-kültür birimi kadrolarının bu alanda yetişmiş elemanlarından oluşmadığı, belediyelerdeki bazı işçi veya memurların

bu işlerde görevlendirildiklerini, belediyelerin kültür-sanat-eğitim açısından bir geleceği olmadığı için bu birimin yapısal sorunlara sahip olduğu ifade edilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu 14. Maddesi 6360 sayılı kanunla değiştirilerek (b) bendinde belediyelere “okul öncesi eğitim kurumları açabilme yetkisi” verilmiştir. Yapılan değişikliklerle belediyeler; devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir konuma getirilmişlerdir. Yine 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 18. maddesinin (n) fıkrası ile de Büyükşehir belediyelerinin eğitime yönelik görevlerine açıklık getirilmiştir. (Özeroğlu, Köse:2014: 39)

3.3.2 Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin amacı ve önemi

Yaşadığımız yüzyılda yerel yönetim kavramı ve bu kavramsal yapı üzerine inşa edilmiş görevler zinciri çok tartışılmaktadır. Bu araştırma konusunun da temel amaçlarından bir tanesi de cevap verilmesi gereken önemli bir yapısal sorun, Yerel Yönetimlerin eğitim alanındaki duruşları ve yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerini ne amaçla ve hangi önem derecesinde yaptıklarıdır.

Yerel Yönetimler eğitim faaliyetlerini hangi amaçlar doğrultusunda yapmakta ve ne kadar önemsemektedirler dediğimizde bu araştırmayı dikkatle gözden geçirebiliriz. Çünkü araştırmalarımızda da gözlemlediğimiz üzere öncelikli yaklaşım siyasi erglerin halka yatırımı olarak göze çarpmaktadır. Günümüzde hangi siyasi yaklaşım olursa olsun Hayat boyu öğrenme faaliyetlerini potansiyel oy kaygısı çerçevesinde planlamaktadır. Halkın eğitimi elbette önemlidir fakat seçilen alanlar çoğunlukla halk tarafından talep edilen değil oluşturulmuş politikalar doğrultusunda planlanmış eğitimler olmaktadır.

Yerel yönetimler tarafından yapılan eğitimlerin temel amacı bazen halkın sesine kulak verildiğinde belli olabiliyor. Halka göre kimi zaman isim yapmak için, kimi zaman oy potansiyelini arttırmak için kimi zaman da ihtiyacı olan alanlara kalifiye eleman yetiştirmek için yetişkin eğitimleri planlanabiliyor. Bazı yerel yönetim birimleri ise buldukları bölgede görsel zenginlik ve sanatsal üretkenliği desteklemek ve sanata, sanatçıya yatırım yapmış olmak için bu tür eğitimlere yönelebiliyor.

Yerel yönetimler eğitim faaliyetlerini politik duruşlarına ve bu amaca hizmet eden politikalarına göre de yapabiliyorlar. Dünya üzerinde ve bizi en çok etkileyen Avrupa ülkelerinde yapılan faaliyetler ve halkın faydalanma oranları da gerçek amaçlarla çalışmak isteyen yerel yönetimlerin örneği olabiliyor. Bu düşünce ile planlama yapan yerel yönetim birimleri yetişkin eğitimini çok ciddi amaçlar ve ciddi hedeflerle planlayıp halkın yüksek katılımlarını sağlayarak ülke ekonomisi ve halkın psikolojik dengelerini destekleyerek pozitif dönüşüm sağlayabiliyorlar.

Çok geniş açıdan bakıldığında halkın eğitimi çok önemli ve bir tekel oluşturamayacak kadar da incelikli planlanmalıdır. Amaçlar eğitimlerin hayatta yer alan önemine göre belirlenmelidir. Yerel yönetimler halka direkt ulaşabilen sosyal içerikli kurumlar olma özelliklerini bu alanda çok iyi değerlendirmelidirler ve günümüzde bunu çok da iyi başarabilmektedirler.

Nasıl merkezi yönetimin tek başına yapamayacağı ve merkezden otokontrol ile idare edemeyeceği ve ederse verim alamayacağı bir alansa aynı şekilde halkın eğitim ihtiyaçları tek başına yerel yönetimlerin ucu açık yönetimine bırakılmayacak kadar ehemmiyetli bir konudur.

Yerel yönetimlerin halkın eğitimini yapmayı planlarken halkın gerçek ihtiyaçları ve eğitimler sonunda çağımızın ihtiyaçlarını karşılayan ürünler elde etmeyi hedeflemeleri gerekmektedir. Günlük ve zaman geçirici faaliyetlerle kalıcı olmayan, istihdama destek vermeyen, ekonomi ve sanayi ile sanayi güçlendirmeyen eğitim sadece kişileri oyalamaktan öteye gitmez. Toplumun boş zaman algısına iten ve boşluğa güdülenen bir sistem eğitim odaklı olamaz. Gelişmiş toplumlar boş zaman değil kaliteli değerlendirilen zamandan bahsetmelidir.

Bu noktadan hareketle Yerel yönetimlerin halkın eğitimini planlarken amaçlarını ve çıktılarını çok ince ve hassas planlamaları ve yetişkin eğitiminin önemini çok amaçlı benimsemeleri gerekmektedir.

Yerel Yönetimlerin tüm eğitim faaliyetlerinin amacı, halkın merkezi yönetimin koordinatörlüğünde eğitim eksiklerini nitelikli bir şekilde tamamlamaya veya ulaşılması güç eğitim alanlarını halka ekonomik zarar görmeyeceği şekilde

sağlamaya yönlendirici olmalıdır. Bu sebeple önem derecesi kanaat edilenden daha da çoğalmaktadır.

Yerel yönetimlerin temel amacı nitelikli mesleki eğitim ve istihdama yönelik alanlarda açığı kapatabilecek nitelikli işgücü yetiştirmek olmalıdır. Hedefi toplumu kalkındırmak olan bir yerel yönetim kurumunun yapacağı diğer faaliyetler coşku ile karşılanıp desteklenecektir. Halkın yaşam endişesi ve geçim zorluğu ile işsiz, boş durduğu bir toplulukta yerel yönetimlerin sosyal etkinlik ve sanatsal faaliyetleri itibar görmeyecektir. Bu sebeple Yerel yönetimlerin bu yetişkin eğitim faaliyetlerine özenmesi ve önemle planlaması gerekmektedir.

3.3.3 Yerel Yönetimlerin Hayat Boyu Öğrenme İçindeki Rolü

Küreselleşen dünyada hızla değişen teknoloji, yaşam koşulları, ekonomi, siyaset ve iklim bile hayatın içinde değişiklikler olması gerekliliğini insana gösteriyor. Bu anlatım insanın karşısında gününbirlik bilgiler değil değişen bu yaşamın içinde hayat boyu öğrenmeyi gerektiren eğitimleri içeren bir ihtiyaç doğuruyor.

Kişiler, kurumlar ve ülkelerle birlikte değişim gösteren bu dünyaya uyum sağlamak gerçek pratik bilgiler, çabuk neticelenen ve hayatın içinde değer bulan eğitim gereksinimleri oluşturmaktadır. Burada Hayat Boyu Öğrenme devreye girer ve kişi ve kurumları bağdaştıran ve istihdama da cevap verebilecek alanların insanın ilgi, ihtiyaç ve becerisine hizmet etmesi düşünülür.

Elbette ki merkezi yönetimler bu öğrenmeleri planlamaktadır. Fakat yerel yönetimlerin, STK, üniversitelerin sürekli öğrenme merkezleri ve buna benzer yerel idarelerin halkla bütünleşmek ve bu ihtiyaçlara cevap verebilmek adına merkezi yönetimi tamamlayıcı kurumlar olmaları çok önemlidir. Büyük bir kitlenin eğitim ve meslek ihtiyacını projelendirmek yeterli değil, hayata geçirme esnasında aktif birimlerin etkinliği ve faydası da çok önemli yer tutmaktadır.

Burada devreye yerel yönetimler girmektedir. Ülkemizde çok uzun yıllardır üzerinde çalışılan ve doğumdan, ölüme eğitimi hedefleyen: her zaman, her yerde ve herkes için eğitim ilkesi ile ortaya konulan çok ciddi bir atılımdır hayat boyu öğrenme.

Hayat boyu öğrenme ülkemizin Avrupa Birliğine kabul edilme sürecinde stratejik olarak dikkate değer bulunduğu bir konudur ve diğer kurum- kuruluşlar,

sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve merkezi yönetim- devlet arasında çok önemli işbirliği gerektiren ve eğitimde fırsat eşitliğini öngören ciddi bir istihdam girişimidir.

Hayat boyu öğrenme özellikle toplumun dezavantajlı kesimine sürekli eğitim imkânı vermeyi amaçladığı için yerel yönetimler bu sistem içinde çok önemlidir. İşbirliği halinde proje ve planlar yapılarak kitlesel eğitimlerin yerel yönetimlerce yapılması gerekmektedir. O bölgedeki ekonomik gelişme, işsizlik, eğitim düzeyi ve sosyal imkânlar bu düzen içinde çok kolay ölçülebilir niteliktedir. Bu Yerel yönetimlerin doğal hizmetleri ve bunların yanında sürekli eğitimleri sistemli yapmasıyla ortaya çıkacaktır.

Yerel yönetimlerce hem Avrupa birliğinden, hem illere ait kalkınma ajanslarından hem de yerel iştiraklerden alacağı maddi destekler bu faaliyetleri halka dönük yapma imkânlarını arttıracaktır. Örgün eğitimin devlet eliyle planlandığı ve özel öğretim kurumlarınca desteklendiği bir sistemde, halkın eğitimini de sürekli ve hayatın içinde ihtiyaçlar doğdukça planlayıp hayata geçirebilecek kurullardır yerel yönetimler.

Çok uzun görüş öneri ve içerik taşıyan Türkiye'nin HBÖ strateji belgesi konuyu kısaca anlatır. Anlaşılması gereken şudur ki: Yerel yönetimler maddi kaynakları ve insan gücü ile merkezi yönetimin bu alanda yaptığı çalışmaların daha büyük kitlelere ulaşmasını desteklerse HBÖ ülkenin istihdam sorununu büyük ölçüde çözecek nitelikli meslek eğitimler verilmesini sağlayacaktır.

Açıksası bu sistem her belediye bölgesinde eşgüdümlü olarak yapılırsa bölge halkının ve özellikle işgücü sayılamayan pasif bir kesimin işlerlik kazanmasını da sağlayacak kadar önemlidir. Dezavantajlı dediğimiz, emekli, engelli, kadın vb. guruplar tüketen değil üreten ve ürettiren bir hareketliliğe kavuşabilir. Bu da yerel yönetimlerin alt yapı ve çalışan desteği ile ve işlerliği olan projeleri bölgesinde uygulaması ile gerçekleşebilir. Bu açıdan yerel yönetimlerin HBÖ içindeki önemi çok büyüktür.

Yerel yönetimler, belediyeler; dünyanın her yerinde ve her ülkelerde olduğu gibi, yerel yönetimi planlaması gereken bir yapı olarak; siyasal, ekonomik, kültürel, sosyal ve toplumu ayakta tutan değerlere hizmet etmek amacıyla işleyişini sürdüren yönetsel birim ve kurumlardır.

Yerel yönetim birimleri olarak belediyeler; Türkiye’de büyükşehir belediyeleri, il ve ilçe belediyeleri yanı sıra belde belediyeleri olarak da çalışmalarını sürdürmektedirler. Belediyelere ait 5393 sayılı kanunun 14. Maddesi belediyelerin bulunduğu yönetim alanı çerçevesinde ve kamu ve sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri yaparak, halkın eğitimine eğitime ilişkin; sosyal-kültürel ve mesleki- teknik eğitim kursları ile halka ilgi alanları doğrultusunda hizmet vermek için gerekli düzenlemeleri yaparak; toplumsal hayatın rehabilitasyonu, kültürel kalkınma, çağa ayak uydurmak ve yenilikleri takip ederek ülke ekonomisini canlandıracak faaliyetlerle mülki idareye destek olurlar.

Yine bu kanun ve yasalar çerçevesinde belediyeler ve diğer yerel yönetim birimlerine düşen çok önemli görevler vardır. Tüm düzeydeki eğitim kurumlarına destek olarak yapılan ve yapılması gereken öğrenci yurtları ve kamu binaları ile okul binalarının yenilenmesi ve yer tahsis edilmesi de yerel yönetimlerin görevidir. Var olan binaların her türlü; bakımı, onarım ve tadilat, tamirata belediyeler tarafından yapılmalıdır. Yerel yönetim birimleri aynı zamanda eğitim kurumlarının lojistik destek kurumları da olmalıdır. Eğitim-öğretime gerekli her türlü araç- gereç temini ve desteği de yine belediyelerce yapılabilir. Yine Belediye Kanunu olan 5393 sayılı yasaya göre, bu kapsamda varlığını sürdüren yerel yönetim birimleri halkın eğitiminden bizzat sorumludur. Vatandaşlara mesleki yaygın eğitim hizmeti sunmak için yetkili ve sorumludur.

Milli eğitimin 1739 sayılı temel eğitim kanununda da dikkati çekeceği gibi eğitim yaygın eğitim ve örgün eğitim olarak sınıflandırılmaktadır. Yaygın eğitim geçmişten günümüze hep yetişkin eğitimi ve 15 yaş üzeri kişilerin hizmet aldığı bir sistem olarak tanımlanmakla birlikte, 2008 yılından sonra Türkiye’de değişen genel müdürlük yapıları ve mevzuatlar doğrultusunda Hayat Boyu Öğrenme genel müdürlüğü ve görevleri de 0 yaştan kişisel ihtiyaç ve talepler sonlandığı ana kadar ihtiyaca cevap verebilen bir eğitim sisteminden bahsedilmektedir. Örgün eğitim ise okul öncesi ile başlayan, ilkökul, ortaöğrenimi kapsayan müfredat ve çerçeve programları ile idame ettirilebilen bir eğitim sistemini ifade etmektedir.

Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve hayat boyu öğrenme faaliyetlerinden bahsederken dikkati çeken en önemli konu ve akla gelen en ciddi soru “–Halkın eğitiminde en etkin söz sahibi ve etkili otorite kim olmalıdır? “ sorusu idi.

Milli eğitimin temel kanununa bakıldığında da, özellikle yerel yönetimler tarafından kullanılmaya çalışılan ve işlerliği çoğu zaman siyasal ergler üzerinden sağlanan yaygın eğitim ve mesleki yaygın eğitimin kim tarafından yapılacağı veya organizesi ile ilgili bir otoriteden söz edilmemiştir. Sadece eğitim sistemi içerisinde yerinin olduğu belirtilmektedir.

Mesleki yaygın eğitim alanında yerel yönetimlere hareket imkânı veren yasal düzenlemelerden birisi de; Milli eğitim bakanlığı tarafından Tebliğler Dergisinin Şubat 2001 tarihli 2521 sayısında ilan edilmiştir. Bu yasal düzenlemede, “kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, vakıflar, dernekler ve meslek odaları tarafından, Milli Eğitim Bakanlığı’nın denetim ve gözetiminde ücretsiz olarak açılacak yaygın eğitim amaçlı kurslar yönergesi” düzenlemeye sunulmuş ve yayınlanmıştır.

Bu yönergede; “özel öğretim kurumları mevzuatı dışında kalan ve kuruluş maksatlarında; yaygın eğitim amaçlı faaliyette bulunabileceklerine ilişkin görev, yetki, sorumluluk ve uzmanlığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları, belediye, vakıf, dernek ve meslek odaları tarafından ücretsiz olarak açılacak kursların açılış ve işleyişlerine ilişkin esaslar” hizmete sunulmuştur. Yerel yönetimlerin en önemli unsuru olan belediyelere ve yerel yönetimler “3797 sayılı MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Yasa ve Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği”nde yer verilmiştir (Eser, 2010).

İl özel idareleri de halkın eğitimi ve bulunduğu ildeki hayat boyu öğrenme stratejilerini geliştirme hususunda etkili ve yetkili kurumlardır. İl özel idareleri yine görevleri ve sorumlulukları yasalar ve kanunlarla belirlenmiş tüzel kişiliği olan kurumlardır. Bulunduğu İlin malları ve gelirlerini gözeterek; il çıkarlarına uygun bir şekilde bütçe ve malları aktif bir şekilde yönetir. Aynı zamanda İl özel idareleri aracılığıyla yerel halk il yönetimine aktif katılır.. İşte bu özelliği de il özel idarelerinin yerel yönetim olma özelliğinin göstergesidir.

Yasalar İl özel idarelerinin eğitim alanında yapması gerekenleri de şöyle belirlemiştir: “5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasası”na göre il özel idareleri,

eğitim- öğretim hizmetlerine katkı için; yetiştirme yurtları kurmak ve işletmek, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına arsa temini, bina yapımı, bakım ve onarım ile diğer ihtiyaçların giderilmesinde görevli ve tam yetkilidir.

Genel olarak tüm bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları da ; eğitim yatırımları ile ilgili olan ve kendi bütçelerinde var olan bütçeleri il özel idarelerine ileterek halkın eğitim hizmetlerini yerine getirebilirler. Bütçelerin bu şekilde iletimi, bütçe yani kaynağı aktaran bakanlığın bakanının onaylaması ile olur ve şartlı bağışlar benzeri aktarılan amaç dışında kullanılması mümkün olmaz (Gürbey, 2012).

Yerel yönetimlerin eğitimdeki rollerine ilişkin değerlendirmeler öncesinde, Türkiye’deki yerel yönetim birimlerini incelemek uygun olacaktır. Türkiye’de yerel yönetimlerden bahsedildiğinde; Büyükşehir, il, ilçe ve belde belediyeleri, il özel idareleri ve köyler akla gelmektedir. 6360 sayılı “*On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*” ile 30.03.2014 tarihinden itibaren;

- *Büyükşehir kapsamındaki il sayısı 16’dan 30’a çıkmış,*
- *İl özel idarelerinin sayısı 81’den 51’e düşmüş,*
- *İl belediyelerinin sayısı 65’den 51’e düşmüş,*
- *Büyükşehir ilçe belediyelerinin sayısı 143’ten 519’a çıkmış,*
- *İlçe belediye sayısı 749’dan 400’e düşmüş,*
- *Belde belediye sayısı 1.977’den 396’ya düşmüş,*
- *Toplamda Belediye sayısı 2.950’den 1.396’ya düşmüş,*
- *Köy sayısı 34.296’dan 18.328’e inmiş,*
- *Mahalle sayısı da 18.885’den 31.826’ya çıkmıştır.*

Türkiye genelinde yerel yönetimler (belediyeler ve il özel idareler) bütçeleri oranında, sorumlu olduğu İl ve ilçe sınırları içerisinde halkın eğitim hizmetlerine ilişkin eğitim- öğretim yapılan tüm kamu binalarının bakım ve onarımını, ek olarak sportif ve sosyal tesislerin yapılmasını, yapılan diğer kamu ve yerel yönetim binalarının kullanım ihtiyacı olması halinde okullara tahsisini,

eğitim- öğretim yapılacak alanlara arsaların tahsisini gerçekleştirmektedirler. Ayrıca, İl özel idareleri; 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 76. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "**Özel İdare bütçelerine, bu kanun hükümleri gereğince sağlanacak gelirler hariç ve 1960 mali yılında ilköğretime tahsis edilen miktardan az olmamak üzere, yıllık gelirlerinin en az % 20'si oranında konulacak ödenekler**" ve aynı yasanın Ek 4. maddesinde "**Bu yasanın 76. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre elde edilen gelirler, il özel idarelerince, ortaöğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanması için de kullanılır**" hükümleri gereğince söz konusu yıllık gelirlerinin % 20'sini eğitim hizmetine ilişkin yatırımlara harcamak zorundadırlar. (Uzun, F. 2015:s.10)

3.3.4 İstanbul büyükşehir belediyesi'nin halkın eğitimine ait istatistikleri

İstanbul HBÖ ve Yetişkin eğitimi alanlarında Türkiye'nin HBÖ stratejilerine ve HBÖ'ye katılım oranlarını uluslar arası kaynaklarda yükselten bir il'dir. Burada en önemli etken İstanbul İl MEM'in eğitim öncelikleri ve Anayasamızda yerini önemle koruyan; yerel yönetimler, "**İl, belediye ve köy halkının yerel ortak gereksinimlerini karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirlenen ve karar organları yine kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileri**"tanımından güç alarak Merkezi yönetim ile birlikte Yerel Yönetimin ayrılmaz birlikteliğini eğitim alanında da güçlü bir şekilde sürdürmesidir.

Türkiye'de, çağdaş anlamda yerel idareler Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulmaya başlamıştır. Nitekim yerel idarelere ilişkin temel yasalar da bu yıllarda yürürlüğe konulmuştur.

- 1930 tarihli, 1580 sayılı Belediye Kanunu,
- 1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu,
- 1913 tarihli Özel İdarelerin kuruluş ve görevlerini düzenleyen Kanun ise İmparatorluk döneminden kalma "Geçici" bir kanun olmasına rağmen, Cumhuriyet döneminde muhafaza edilmiştir.

Bütün bu Kanunlarda yerel nitelikte kamu hizmetlerinin ağırlıklı olarak yerel yönetimlerce yapılması gerekliliği görülmektedir. (2016:<http://www.ibb.istanbul/tr-TR/BilgiHizmetleri/YerelYonetimler>)

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın döneminde bir sosyal doku projesi, bu birlikteliğe güç veren Yetişkin Eğitimi alanında dünyada örneği az bulunur bir organizasyon olan: İSMEK, 1996 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

İlk yıl 2 milyonu aşkın kursiyere ulaşmıştır: 3 kurs merkezinde, 3 dalda, 141 kursiyerle başlayan eğitimler, 2014- 2015 eğitim dönemi itibarıyla İstanbul'un 38 ilçesinde, 235 kurs merkezinde, 412'den fazla dalda eğitim verilmiştir.

Bugün İSMEK, ülkemizde olduğu kadar bütün dünyada da model olarak kabul edilen bir kurum konumundadır. Bu haliyle birçok üniversitenin öğrenci sayısından daha fazla sayıda kursiyere sahip olan İSMEK, gerek kursların ve katılımcıların sayısı, gerekse eğitim dallarının çeşitliliği ve bu eğitimler sonunda ortaya konan kaliteli ürünlerle adeta Türkiye'nin en büyük "*halk üniversitesi*" haline gelmiştir. (2016: <http://ismek.ibb.gov.tr/tarihcesi>)

3.3.5 Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve HBÖ faaliyetlerinde başakşehir belediyesi ve avcılar HEM Örneği

Bu örnekleme seçmekteki temel gaye bu araştırmaya konu olan ve halkın eğitimi ve HBÖ faaliyetlerini ağırlıklı olarak kim ve nasıl üstlenmeliyi örnekleyecek küçük bir adım niteliği taşımasıdır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi mesleki eğitim faaliyetlerindeki ve yetişkin eğitimindeki çitayı o kadar yükseğe çıkarmıştır ki merkezi ve yerel tüm kurumlar ülke genelinde bu örnekten yola çıkarak projeler geliştirmeye çalışmaktadırlar. Hayat boyu öğrenmede yerel yönetim ne demektir bu örnek çok güzel açıklamaktadır. Bununla birlikte daha yerel ve yeni bir belediye ve bir devlet kurumunun da yetişkin eğitimi alanında yaptıklarını da ölçeklendirecek olursak çalışmanın birkaç yüzü de irdelenmiş olacaktır. Çünkü yerel yönetimler birçok gelirler ve imkânlarla bu faaliyetleri üst düzey yaparken devlet kurumları devletin güvencesi ve ciddiyetini koruyarak bu zor şartları hiç de azımsanmayacak ölçüde faydaya dönüştürmektedirler.

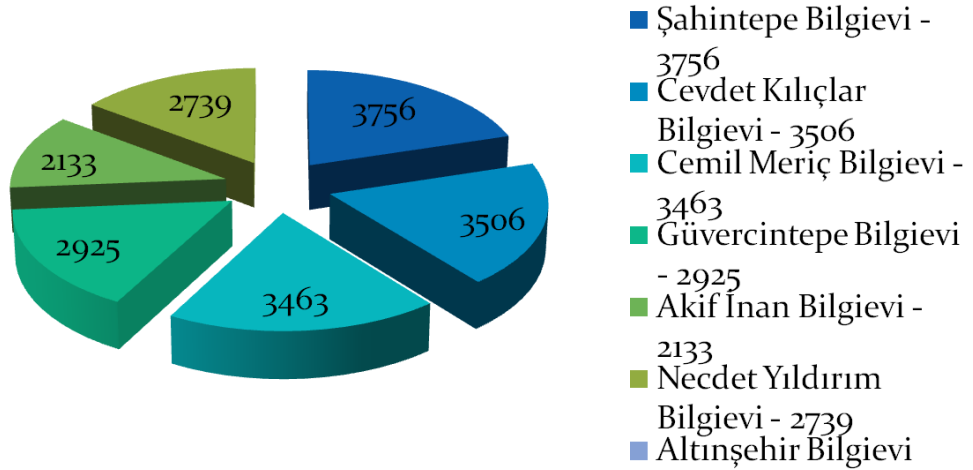
Yerel Yönetimlerin imkânları ve merkezi yönetimin güvencesiyle üstlenmiş oldukları sorumluluklarla ilgili örneklem ve vatandaşın seçimleri ile ilgili temel mekanizmalar ne şekilde çalışmakta olduğunun canlı örneği kurumalarla ilgili bilgiler temsilen şöyledir:

3.3.5.1 Başakşehir belediyesi eğitim faaliyetleri:

2013- 2014 Eğitim Öğretim döneminde Başakşehir Belediyesi Bilgievleri ile 14 Branşta 7 merkezde 18.522 öğrenciye ulaşmıştır. İçerik itibariyle örgün eğitim öğrencilerini hedef kitle olarak seçen bu nitelikli ortamlar dar imkânlı toplum kesimi için değerli alanlar olmuştur.

Ayrıca bölgesel olarak Büyükşehir Belediyesi İSMEK kursları da yetişkinleri hedef kitle olarak benimsemiş ve hizmet alanlarını bu şekilde netleştirmişlerdir.

Hizmet Verilen Öğrenci Sayıları (18522)

Şekil 3.1: Başakşehir İlçesi Bilgi evlerinde Hizmet Verilen Öğrenci Sayıları

3.3.5.2 İstanbul avcılar HEM ve HBÖ faaliyetleri:

- Toplumun her kesimine eğitim imkânı sağlayacak, hayat boyu eğitimi faaliyetlerinin sürekliliğini takip, denetim ve sertifikasyon iş ve işlemleri,
- Denetimli Serbestlik kapsamında hüküm giyerek meslek edindirici kurs eğitimi ile cezasını ifa eden vatandaşlarımızın iş ve işlemleri,
- Çocukların ve gençlerin gelişimi, bağımlılık yapıcı maddeler ve boş zamanlarını faydalı faaliyetlerle değerlendirmeye yönelik projenin takibi,

- İlçe trafik eğitimi faaliyetlerinin takibi ve sekretaryalığı,
- KOPEP 2000 kooperatifçilik eğitimi faaliyetlerinin sekretaryalığı,
- Atatürkçülük eğitimi faaliyetlerinin sekretaryalığı,
- İlçe yıllık seminer faaliyetlerinin planlama, uygulama ve sekretaryalığı,
- Aile eğitimi kurs programları, anne- baba eğitimleri,
- Yetişkin eğitimi okuma-yazma faaliyetleri,
- HEM 'lerde açılan kurslarda kursiyerlerin yaptığı tüm eserlerin sergilendiği HEMFEST (Halk Eğitimi Merkezleri Festivali),
- Okullar Hayat Olsun Projesi,
- Hayat boyu öğrenme alışkanlığı kazanmayı ve kazanılan becerileri halkla buluşturmayı teşvik eden ve dünyanın çeşitli şehirlerinde yıllardır başarı ile uygulanmakta Öğrenme Şenlikleri,
- Açık öğretim ortaokulu iş ve işlemleri,
- Açık öğretim lisesi iş ve işlemleri,
- Bakanlık düzeyinde imzalanmış olup halk eğitimi merkezlerince uygulanmakta olan 100'ü aşkın sayıda iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlar ve faaliyetleri,
- İlçe genelinde esnaf eğitimleri: iş güvenliği, etkili iletişim, hijyen ve sanitasyon eğitimleri,

gerçekleştirmektedir.

2013- 2015 öğretim yılları son iki yılda avcılarda yetişkinler için açılan kurs, kursiyer ve faaliyetlerin durumu: **88** noktada, **180** dalda, **1270** kurs açarak **25.891** kadın, **11.350** erkek olmak üzere, toplam: **37.241** kursiyere ulaşmış, **124** sosyal kültürel etkinlik gerçekleştirmiştir.

4 YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE HBÖ FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ ANKET UYGULAMASI

Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve hayat boyu öğrenme faaliyetleri ile ilgili bir çalışma yaparken bu alanda planlayan, programlayan, uygulayan, uygulamadan faydalanan ve denetleyen ve hatta bu uygulamayı denemeyi düşünen bir kitlenin görüş ve önerileri programların etkin ve verimli olması açısından çok önemlidir.

Gelişen çağ bu anketin birebir yapılmasına ne kadar zor izin verse de teknolojinin nimetleri kilometrelerce ötede sizinle aynı işi yapan ve hizmet alan kişilere de ulaşmasına imkân vermektedir

Bu bölümde çalışma kapsamında gerçekleştirilmiş olan alan araştırmasının amacı ve yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi, sınırlılıklar ve bulgular şeklinde sıralanan başlıklara yer verilmiştir. Veri toplama aracındaki sorular yani araştırmanın değişkenleri ve araştırmanın amacı, evren- örnekleme gibi bilgilerinin tanımlanması ile araştırmanın kapsamı belirlenmiştir. Daha sonra ise araştırmadan elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

HBÖ Genel Müdürlüğü eğitim çalışmalarına 2008 yılından itibaren yeni kimliğiyle devam etmekte olduğu için yaklaşık 1500 alan ve dalda kurs programı bulunmaktadır. Ne var ki, her alan ve dalda yüksek öğrenimli, üniversitenin ilgili alanlarından mezun olmuş akademik yeterlilik sahibi eğitimciler bulunmamaktadır. Hayatın içindeki öğrenmelerin vatandaş için, yeterlilik içeren ve sertifikalandırılmış eğitimler olmasını sağlayan HEM 'ler aynı zamanda 2008 yılına kadar bu nitelikteki kişileri yeterlilik sahibi olmaya yönelterek eğitimci eksikliğini Usta Öğretici diye nitelendirdiğimiz sezonluk çalışan eğitimcilerle de karşılamaktaydı. Lise mezunu bir vatandaş ilgilendiği alan ile ilgili 800 ila 1200 saatlik bir sertifikalı eğitim alarak, çıraklık, kalfalık, ustalık e en sonunda usta öğreticilik yeterliliğini aldığı anda halk eğitimi merkezlerinde öğreticilik yapabilme yeterliliğini kazanabiliyordu. Araştırmanın hem hizmet veren hem de hizmet alan yüzü de işte bu kitledir.

Halkın bilinç düzeyini ve hayat boyu öğrenmeye katılımını belirlemeye yarayacak olan bu anketin çok büyük ölçeklisi İstanbul ili düzeyinde yapılmış ve uluslararası güvenilirliği tescillenmiş bir firma tarafından gerçekleştirilmiştir.

Sonuçları bakımından büyük önem taşıyan bu ankette devlet kurumları yani halkın eğitimini temel eğitim olarak alan ve planlı, programlı, ciddi ve sürekli yapan HEM' ler halkın birbirine tavsiye ederek gittiği ve güvenilirliği %96 gibi ciddi bir yüzdeyle ölçülebilen kurumlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmanın özünü de içine alan ve başlangıçta önemle üzerinde durulan somut konu ile bağdaştırılacak olursa yerel yönetimler ve merkezi yönetim işbirliği halinde halkın eğitimini üstlenirlerse hem HBÖ'ye katılım oranları artacak hem de amaca daha hızlı ulaşılabilecektir.

Sorulan sorular ve verilen cevaplar “ *Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme*” konusunda tekil bir girişimin yetersizliğini ortaya koymaktadır. Halk devletin güvencesi ve oy verdiği yerel yönetim ve belediyelerin imkânlarının birleştiği kolektif ortamları tercih etmektedir.

Kimi zaman çoklu öğrenme ortamlarında yerel yönetimlerden hizmet alan bir kesim aynı eğitimi HEM'lerden almak üzere başvur yapabilmektedirler. Bu nitelikte güvensizlik yaşayan, aradığı eğitim ortamı ve kalitesini veya sosyal ortamı bulamayan veya istihdama yönelik tatmin edici ve çağa uygun alan arayışında olan kişiler bu öğrenme ortamlarından etkili bir biçimde fayda sağlayamamaktadır.

Ankette verilen cevaplarda görüleceği üzere bu da dikkat çeken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Anketin muhatabı bu sebeple sadece hizmet alan kesim yani halk değildir. Çok yönlü düşünmek gerekirse hizmeti alan kadar, hizmetin ulaştırılmasını sağlayan mekanizmanın parçaları olan kişi ve kurumların da bu sistemde görüşleri çok önem taşımaktadır.

Anket belli bir bölgede yapılmadığı için hedef gösterilecek net bir yer yoktur. İstanbul İli avcılar İlçesi, diğer ilçelerin yönetici, öğretmen, usta öğretici ve çalışanları da bu ankete katılmışlardır. Ayrıca Türkiye genelinde yirmiye yakın HEM yöneticisi de bölgelerini objektif olarak gözlemleyip ankete katılmışlardır. Anketin bir noktada ileriye yönelik hayat boyu öğrenme ve halkın eğitim çalışmalarına yön verebileceği düşünülmektedir.

4.1 Araştırmanın Amacı

Araştırma, **Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetlerini** araştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda ankete katılım gösteren kişilerin konu ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın ana amacına bağlı olarak yerel yönetimlerdeki eğitim faaliyetlerine ilişkin ifadelerle verdikleri cevaplar, katılımcıların cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem durumu şeklinde sıralanan özelliklerine göre farklılaşma durumu da araştırılmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi **“Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetlerine bakışı ve katılımı nasıldır?”** olarak belirlenmiştir. Burada cevaplanmaya çalışılan soruya anketten elde edilen bulguların değerlendirilmesi ve hipotez testleri yardımıyla cevap bulunmaya çalışılmıştır. Araştırmada bu doğrultuda bir yöntem izlenilmiştir. Araştırmada ana amaca bağlı olarak geliştirilmiş olan hipotezler ise şu şekilde sıralanmaktadır:

H₁: Yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₂: Yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.

H₃: Yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları yaşa göre farklılık göstermektedir.

H₄: Yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

H₅: Yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları mesleki kıdeme göre farklılık göstermektedir.

4.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini halk eğitimi merkezleriyle direkt ve dolaylı ilişkide bulunan, hizmet veren, hizmet alan ve hizmet almayı düşünen kişilerden oluşmaktadır. İstanbul İl'i Avcılar İlçesinde mevcut okul ve çeşitli kurumların yöneticileri ile yine İstanbul İl'i Avcılar İlçesi Halk Eğitimi Merkezi, yönetici,

öğretmen ve bu kurumdan hizmet alan vatandaşlardan ankete gönüllü katılmak isteyen kişilerden oluşmaktadır. Örneklem ise bu kişiler arasından seçilen 160 kişidir.

4.3 Sınırlılıklar

Araştırma, ankete katılımı sağlanan ve 160 kişiden oluşan örneklem grubunun verdiği cevaplar ile sınırlandırılmıştır. Örneklemdeki sınırlılık araştırma evreninin tamamının incelenmesinin olanaksızlığıdır. Katılımcıların doğru, samimi yanıtlar verdiği varsayımı araştırmanın bir diğer sınırlılığıdır. Ayrıca seçilen örneklem grubunun ana kütle/evreni yeterince temsil ettiği ve örneklem üzerinden ana kütleye genelleme yapılabileceği varsayılmıştır.

4.4 Verilerinin Toplanması

Çalışma kapsamında hazırlanan ankette yer alan sorular örneklem grubundaki vatandaşlara yöneltilmiştir. (Ek-1) Bu sorular, yani araştırmadaki değişkenler şu başlıklar altında toplanmıştır:

4.4.1 Kişisel bilgilere ilişkin sorular

Anketin bu bölümü, katılımcıların cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem ve görev durumu şeklinde sıralanan özelliklerine ilişkin veri toplanmasına yönelik kişisel bilgi sorularından oluşmaktadır.

4.4.2 Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve hayat boyu öğrenme faaliyetleri ölçeği

Veri toplama araçlarından biri olarak “Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek konu ile ilgili literatür araştırılarak alan uzmanı ve bizzat uygulayıcısı olan yöneticilerin görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Ölçekle ilgili geçerlilik güvenilirliği belirlemek amacıyla bir pilot uygulama yapılmış ve pilot uygulama sonucunda elde edilen bulgular bilimsel manada istatistiksel olarak geçerli ve güvenilir bulunmuştur. Ankete katılanların yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerine ilişkin ifadeler “1: Kesinlikle Katılmıyorum” ve “5: Kesinlikle Katılıyorum” olmak

üzere 1'den 5'e puanlamalarına yönelik olarak hazırlanmış olup, beşli likert ölçeğinde 30 madde bulunmaktadır.

Ankette kullanılan ölçeğin, elde edilen veriler ile geçerliliği ve iç tutarlılığı analiz edilmiştir. Ölçeğin verilen cevaplar doğrultusunda güvenilir sonuçlar verip vermeyeceği bilinmelidir. Bunun için de güvenilirlik analizi yapılarak Cronbach's Alfa değeri hesaplanmıştır.

Güvenilirlik analizinin amacı verilerin rastlantısallığını ölçmektir. Ankete verilen cevaplar rastgele dağılım gösteriyorsa anket sonuçlarının güvenilir olduğuna karar verilir. Güvenilirlik analizi seçilen örneğin güvenilirliğini, tesadüflüğünü ve tutarlılığını test etmekte kullanılır. Sonucun güvenilir olup olmadığına Cronbach's Alpha (α) değerine göre karar verilir (Kalaycı, 2009: 405).

α değeri,	$0,00 \leq \alpha < 0,40$	ise	Güvenilir değil
	$0,40 \leq \alpha < 0,60$	ise	Düşük güvenilirlikte
	$0,60 \leq \alpha < 0,80$	ise	Oldukça güvenilir
	$0,80 \leq \alpha \leq 1,00$	ise	Yüksek güvenilirdir.

Çizelge 4.1:Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
“Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri Ölçeği”	0,959	30

Çizelge4.1'de Cronbach's Alpha değerinin 0,959 olması, ankette kullanılan yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri ölçeğinin yüksek güvenilir kategorisinde olduğunu göstermektedir. Buna göre ölçekteki önermelere verilen cevapların tutarlı olduğu ve bu verilerin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

4.5 Verilerin Analizi

Alan araştırmasından toplanan verilerin değerlendirilmesi ve analizinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketteki tüm sorulara ve ölçekteki önermelere verilen cevaplara ait frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış, bu

dağılımlar çizelge ve grafiklerle gösterilmiştir. Ayrıca ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiklerden de yararlanılmıştır. Hipotez testleri bölümünde yerine göre gerekli görülen ikiden fazla bağımsız grup ANOVA parametrik testleri ya da iki bağımsız grup parametrik t testlerine yer verilmiştir. Ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin hipotez testlerinin tamamında hipotezler şu şekilde kurulmaktadır (Kalaycı, 2009: 82). :

H_0 : Ortalamalar incelenen değişkenin grupları arasında farklı değildir.

H_1 : Ortalamalar incelenen değişkenin grupları arasında farklıdır.

Testin karar aşamasında p değeri 0,05 anlamlılık değerinden küçük ise H_0 hipotezi reddedilir ve ortalamaların incelenen değişkenin grupları arasında farklı olduğu şeklinde yorum yapılır, aksi takdirde yani p değeri 0,05 anlamlılık değerinden büyük ise H_0 hipotezi reddedilemez ve ortalamaların incelenen değişkenin grupları arasında farklı olmadığı şeklinde yorum yapılır (Ergün, 1995: 86).

4.6 Bulgular

Bu bölümde anketteki sorulara verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları çizelge ve grafiklerle gösterilmiş ve yorumlanmıştır. Bu cevapların analiz edilmesi ve yapılan hipotez testleri sonucunda elde edilen bulguların yorumlanması ile araştırmanın sonuçlarına ulaşılmıştır.

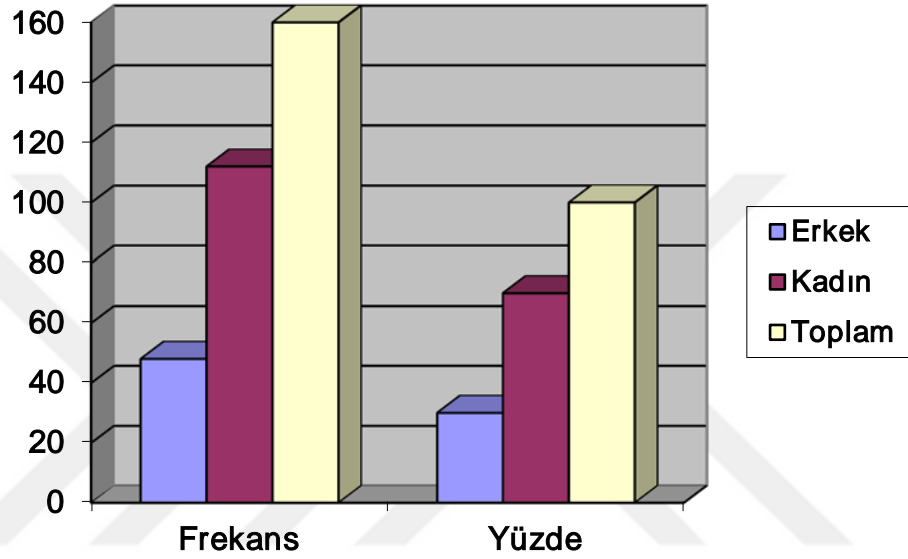
4.6.1 Vatandaşların kişisel bilgilerine ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan vatandaşların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, mesleki kıdem ve görev şeklinde sıralanan özelliklerine ilişkin durumları incelenmiştir.

Çizelge 4.2: Cinsiyete Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Erkek	48	30,0
Kadın	112	70,0
Toplam	160	100,0

Cinsiyete göre dağılım çizelgesine bakıldığında, en fazla 112 kişi ile kadınların olduğu görülmektedir. Burada kadınların ve erkeklere oranının 1'e 1 olmadığı görülmektedir. Bu HBÖ kurumlarının öncelikli kitlesi olan kadın kursiyerlerden, talep ettikleri alanların bazılarının sadece kadınlara hitap etmesinden ve onlara eğitim veren alan uzmanı eğitimcilerin de çoğunluğunun kadın olmasından kaynaklanmaktadır. Cinsiyete ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 4.1'de gösterilmektedir.

Şekil 4.1: Cinsiyete İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

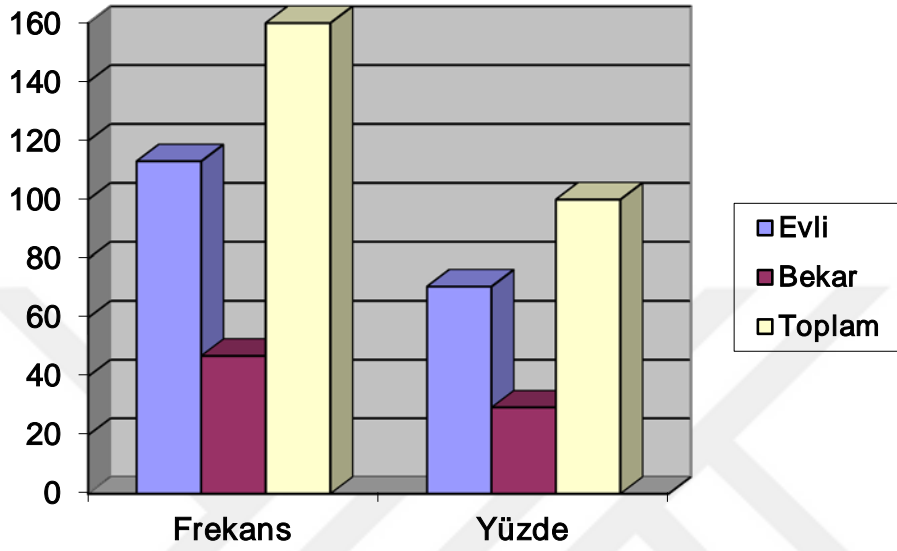
Araştırmaya katılanların %30'u erkek ve %70'i de kadınlardan oluşmaktadır. Çoğunluğun kadın olduğu görülmektedir. Gerekçelerini belirtmiş olduğumuz bu oran genele yayılan küçük bir örneklemdir. Çizelge 4.3'de medeni duruma göre dağılımlar verilmektedir.

Çizelge 4.3: Medeni Duruma Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Evli	113	70,6
Bekâr	47	29,4
Toplam	160	100,0

Medeni duruma göre dağılımlar tablosu incelendiğinde, 113 kişinin evli olduğu ve çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Kurslar genelde 19 yaş üstü

yetişkinlere hitap ettiği için bu oran toplumsal yapıyı ve öncelikli hedef kitlenin sosyolojik durumunu da ortaya koymaktadır. Gençle ve çocuklara ilişkin kurslar kısıtlı ve öğrenim zamanı dışında yapıldığı için bekâr sayısı azınlıkta görülmektedir. Şekil 4.2’de medeni duruma ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

Şekil 4.2: Medeni Duruma İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Araştırmaya katılanların medeni durumu incelendiğinde; %70,6’sının evli ve %29,4’ünün bekâr olduğu görülmektedir. Çizelge 4.4’de halkın yaşına göre dağılımları verilmektedir.

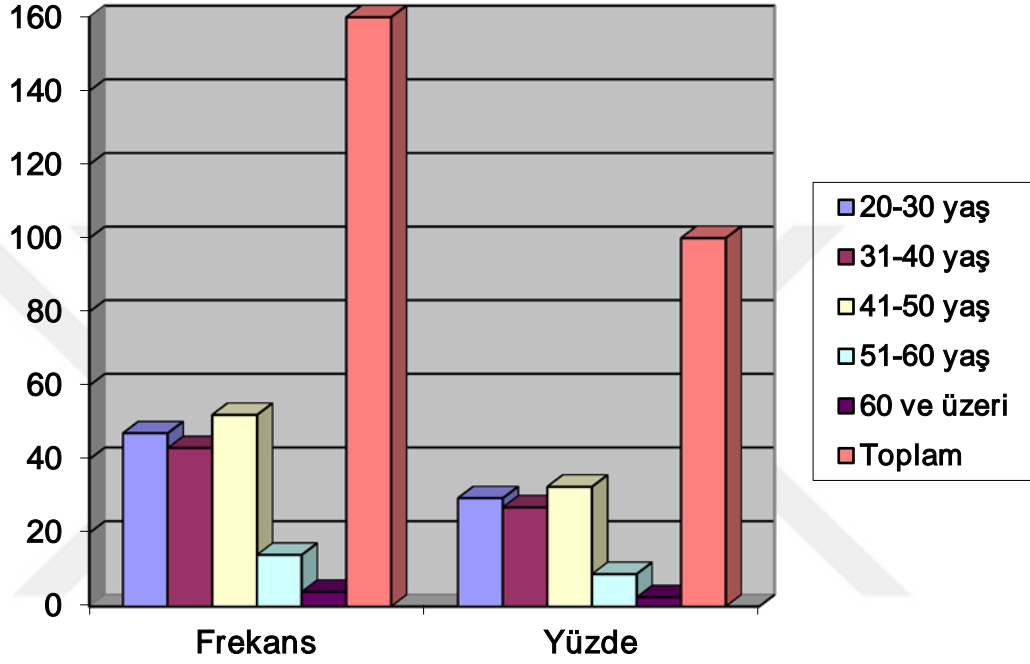
Çizelge 4.4: Yaşa Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
20-30 yaş	47	29,4
31-40 yaş	43	26,9
41-50 yaş	52	32,5
51-60 yaş	14	8,8
60 ve üzeri	4	2,5
Toplam	160	100,0

Yaşa göre dağılım tablosuna bakıldığında, 52 kişinin 41–50 yaş arasında olduğu, 47 kişinin 20–30 yaş arasında olduğu, 43 kişinin 31- 40 yaş arasında

olduğu, 14 kişi 51-60 yaş arasında, 4 kişide 60 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir. Bu da yine toplumsal yapıyı ve medeni durum ile yaşın bağıntısını açıklamaktadır. Ankete katılanlarda dikkat edilen hususlar sadece HBÖ kurumlar HEM'lerden hizmet alan ve hizmet veren olarak sınırlandırılırsa objektiflik açısından yaşın bir ölçüt olmadığı gözlemlenebilecektir. Yaşa ilişkin yüzde dağılım grafiği de şekil 4.3'de gösterilmektedir.

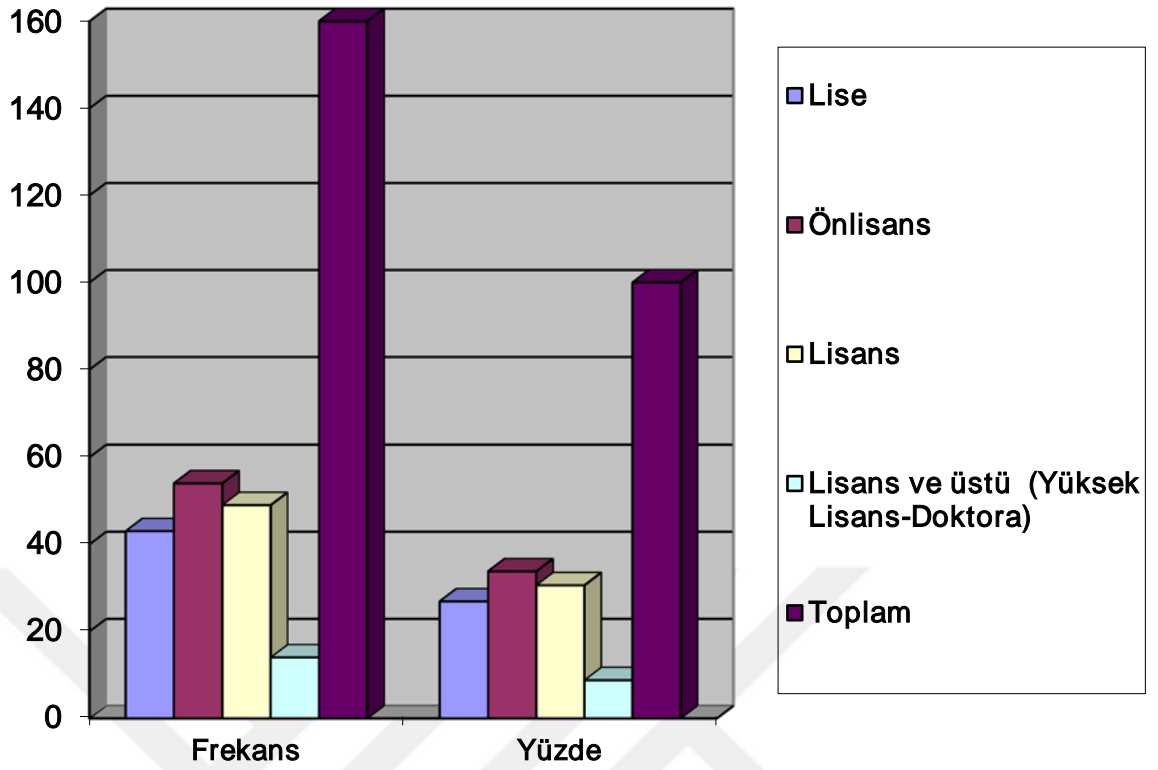
Şekil 4.3: Yaşa İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Araştırmaya katılanlardan 20-30 yaş aralığında olanların oranı %29,4, 31-40 yaş arasında olanların oranı % 26,9, 41-50 yaş aralığında olanların oranı %32,5, 51-60 yaş aralığında olanların oranı %8,8, 60 ve üzeri olanların oranı %2,5'tir. Çizelge4.5'de halkın eğitim durumuna göre dağılımları verilmektedir.

Çizelge 4.5:Eğitim Durumuna Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Lise	43	26,9
Önlisans	54	33,8
Lisans	49	30,6
Lisans ve üstü (Yüksek Lisans-Doktora)	14	8,8
Toplam	160	100,0

Eğitim durumuna göre dağılım tablosu incelendiğinde, 54 kişi önlisans mezunu, 49 kişi lisans mezunu, 43 kişi lise mezunu, 14 kişi de lisansüstü (yüksek lisans/doktora) olduğu görülmektedir. Burada, örneklem yapılırken tek tip eğitim almış veya kurs seçimi yapmakta sınırlı davranmış ya da direkt olarak HEM faaliyetlerini bilerek değil de zorunlu bir iş için gelmiş kişiler tercih edilmemiştir. Mesela okuma- yazma bilmeyen bir vatandaş öncelikle okur-yazar olmak üzere geldiği için bu amaca erişmeden farklı bir ihtiyacı ile ilgili farkındalık kazanamadığı için; birçok alanda objektif olarak seçim yapabilen ve HBÖ, yerel yönetim ve merkezi yönetim arasındaki ilişkilere yönelik yorum da yapabilecek örnek kişiler seçilmiştir. Eğitim durumu da burada önemli bir kıstastır.

Şekil 4.4: Eğitim Durumuna İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

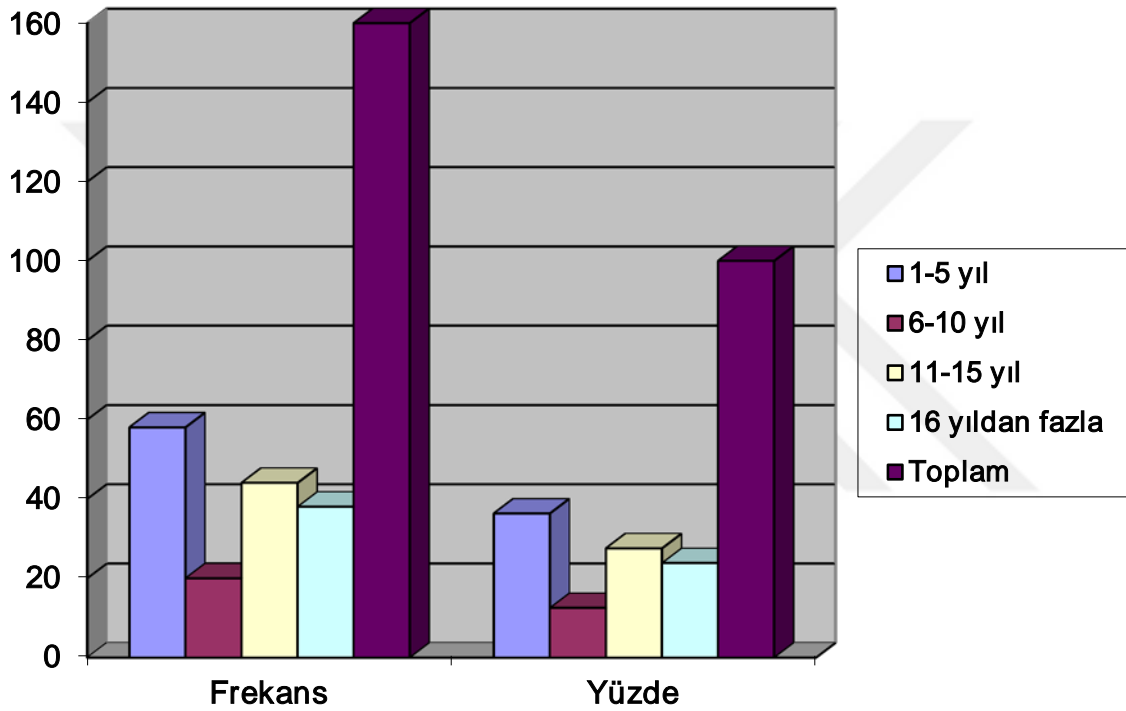
Ankete katılanların %33,8'i önlisans mezunu, %30,6'sı lisans mezunu, %26,9'u lise mezunu ve geriye kalan %8,8'i lisansüstü (yüksek lisans/doktora) mezunu olarak belirlenmiştir. Çoğunluğun önlisans mezunu olduğu görülmektedir. Çizelge 4.6'da halkın mesleki kıdeme göre dağılımları verilmektedir.

Çizelge 4.6: Mesleki Kıdeme Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
1-5 yıl	58	36,3
6-10 yıl	20	12,5
11-15 yıl	44	27,5
16 yıldan fazla	38	23,8
Toplam	160	100,0

Mesleki kıdeme göre dağılımlar incelendiğinde 58 kişi 1-5 yıl, 44 kişi 11-15 yıl, 38 kişi 16 yıldan fazla, 20 kişi de 6-10 yıl arasında mesleğinde tecrübesi olduğu belirlenmiştir. Şekil 4.5'de mesleki kıdeme ilişkin yüzde dağılım grafiği

gösterilmektedir. Bu kriter, HEM'lerde çalışanlar için tecrübe ve verimlilik açısından önemli bir kıstastır. Vatandaş eğitim almak istediği alanla ilgili seçim yaparken eğitimcinin tecrübesini muhakkak göz önünde bulunduruyor Hizmet verenler açısından beklenti: ne istediğini bilerek gelen hizmet alıcı olmasıdır. Fakat yetişkin eğitimi her yaş ve düzeydeki bireye hitap edecek şekilde planlanır ve verimlilik memnuniyet arttıkça artan bir eğilim gösterir. Bu da Yetişkin Eğitimi ile uğraşanların her daim kendilerini güncellemeleri gerekliliğini görmemizi sağlar.

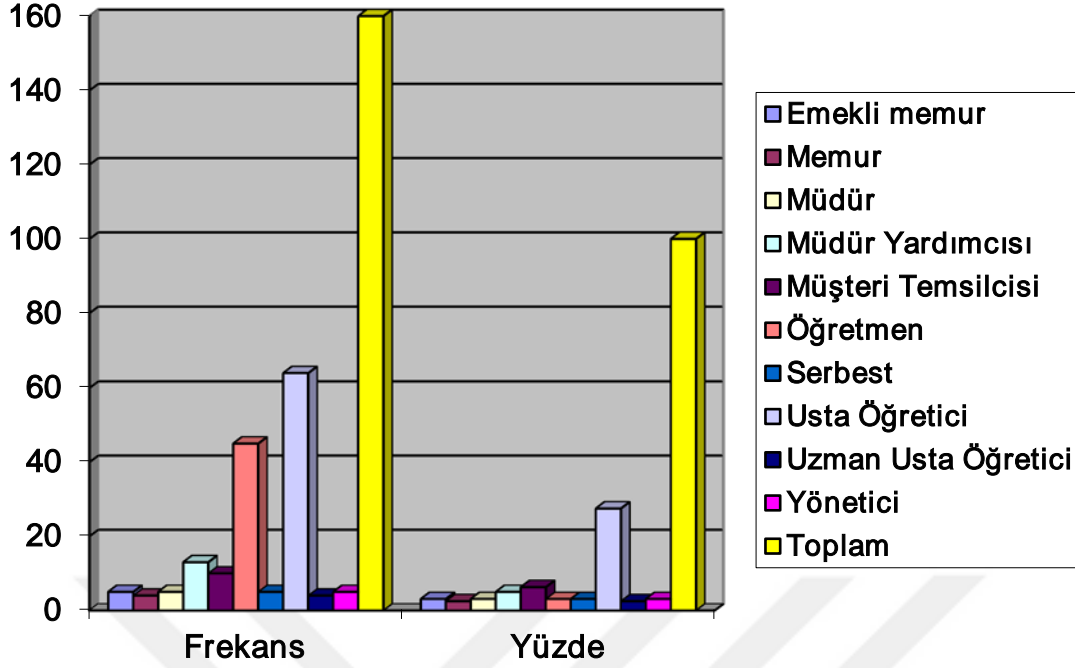
Şekil 4.5: Mesleki Kıdeme İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Ankete katılanların %36,3'ü 1-5 yıl arasında, %27,5'i 11-15 yıl arasında, %23,5'i 16 yıldan fazla, %12,5'i 6-10 yıl arasında mesleğinde tecrübesi olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun 1-5 yıl arasında tecrübesi olanların oluşturduğu görülmektedir. Çizelge4.7'de göreve göre dağılımlar verilmektedir.

Çizelge 4.7:Göreve Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Emekli memur	5	3,1
Memur	4	2,5
Müdür	5	3,1
Müdür Yardımcısı	13	5,0
Müşteri Temsilcisi	10	6,3
Öğretmen	45	3,1
Serbest	5	3,1
Usta Öğretici	64	27,5
Uzman Usta Öğretici	4	2,5
Yönetici	5	3,1
Toplam	160	100,0

En fazla 64 kişi ile usta öğretici görevlisi olanlar ve 45 kişi ile öğretmenler dağılımı oluşturmaktadır. Ankete katılanlar hizmet veren guruplar olduğu için bu guruptaki çeşitliliğin ve bu çeşitlilikten dolayı ortaya çıkan gerçekçi karşılaştırmaların görülmesi araştırmanın amacı açısından çok önemlidir. HBÖ kurumlarında sezonluk – geçici işçi statüsünde çalışan Usta Öğreticilerin çokluğu bu kurumlarda var olan esnek taleplerin mevcut kadrolarla karşılanamamasındandır. HBÖ Modüler programları yaklaşık 1500 alan ve daldan oluşmakta ve bu kadar çeşitli yükseköğretim alanı bulunmamaktadır. Bu da Göreve göre yüzde dağılım grafiği şekil 4.6’da gösterilmektedir.

Şekil 4.6:Göreve İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Ankete katılanların %3,1'i emekli memur, %2,5 i Memur, %3,1'i Müdür, %5,0'i Müdür Yardımcısı, %6,3'ü Müşteri Temsilcisi, %3,1'i öğretmen, %3,1'i serbest çalışan, %27,5'u usta öğretici, %2,5'u uzman usta öğretici, %3,1'i yöneticilerden oluşmaktadır.

Anket mevcut dönemde Türkiye genelinde hizmet vermekte olan HBÖ kurumları tarafından bilinirliği ve netice alma konusunda etkinliği ön plana çıkmış 30 sorudan ibarettir (Ek-1) ve bu sorularla birlikte değerlendirme şöyledir:

Çizelge 4.8: Yerel Yönetimler Halkın Eğitim İhtiyaçlarını Araştırmak İçin Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,0
Katılmıyorum	51	31,9
Kararsızım	9	5,6
Katılıyorum	88	55,0
Kesinlikle katılıyorum	4	2,5
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalışmalar yapmaktadır.

İfadesine vatandaşın %55,0'ı katılmakta, %31,9'u katılmamakta, %5,6'sı kararsız, %5,0'ı kesinlikle katılmamakta, %2,5'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalıştığını belirtmiştir. Seçim dönemleri ve mahalle çalışmalarında kanaat önderleri vasıtasıyla bu araştırma çalışmaları yapılmaktadır. Fakat bilimsel yaklaşımlarla değil daha çok güncel konular ve gündem olabilecek kitleler üzerine plan program yapıldığı ve eğitim çalışmalarının bu yönde planlandığı da görülebilmektedir.

Bu tür teknik, akademik ve bilimsel alt yapı çalışmaları MEB HBÖ Genel Müdürlüğü ile bağlı kurumlarca ve işbirliği yapılan kurum kuruluşlarla birlikte düzenli programlar dâhilinde gerçekleştirilmektedir. Türkiye'nin HBÖ Stratejileri ve HBÖ' ye katılım oranlarını artırma çalışmaları Merkezi yönetimin görevleri arasında da bulunduğundan bu çalışmalar ve araştırmalar kaçınılmaz olmaktadır.

Çizelge 4.9: Yerel Yönetimler Halkın Eğitime Teşvik Etmek ve Bilinçlendirmek İçin Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	14	8,8
Katılmıyorum	18	11,3
Kararsızım	34	21,3
Katılıyorum	85	53,1
Kesinlikle katılıyorum	9	5,6
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler halkın eğitime teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalışmalar yapmaktadır.

İfadesine vatandaşın %53,1'i katılmakta, %21,3'ü kararsız, %11,3'ü katılmamakta, %8,8'i kesinlikle katılmamakta, %5,6'sı da kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitime teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalıştığını belirtmiştir.

Evet, yerel yönetim politikaları gereğince yapılan çalışmalardır. Yine de HBÖ kurumları ile işbirliği yapmadan ulusal medyada görünürlük sağlamak ve STK'ların desteği olmadan yalnız yapılabilecek reklam, organizasyon çalışmaları değildir.

Çizelge 4.10: Yerel Yönetimler Halkın Sürekli Eğitimi ve Kendini Geliştirmesi İçin Kütüphaneler, İnternet Evleri, Eğitim Merkezleri Açmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	12	7,5
Katılmıyorum	36	22,5
Kararsızım	14	8,8
Katılıyorum	94	58,8
Kesinlikle katılıyorum	4	2,5
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler halkın sürekli eğitimi ve kendini geliştirmesi için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açmaktadır.

İfadesine vatandaşın %58,8'i katılmakta, %22,5'i katılmamakta, %8,8'i kararsız, %7,5'i kesinlikle katılmamakta, %2,5'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin sürekli eğitimi ve kendini geliştirmek için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açtığını belirtmiştir.

Yerel yönetimler örgün eğitim kurumlarında ve sosyal yaşamda eksikliği hissedilen alanlarda öncelikle çocuklar ve kadınlar olmak üzere her yaş düzeyinde vatandaşın faydalanacağı kültürel ve sosyal imkânlarla açık alanlar açmaktadır. Fakat fırsat eşitliği olması düşünüldüğünde bu politik bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir. Çünkü her bölgede yaklaşım aynı olmadığı için bu alanlarda eşit faydaya yönelik ortamlar tüm yerel yönetimlere yaptırım olarak uygulanmamış ve öncelikler yerel yönetimlerin tekelinde kalmıştır. Türkiye'nin her bölgesinde aynı imkânlar sunulmamaktadır. Hükümete yakın yerel yönetimler bu konularda aktif iken farklı politik strateji güden Yerel Yönetimler daha sığ yollar izlemektedir.

Çizelge 4.11: Yerel Yönetimler Bölgenin Ekonomik Kalkınmasına Teşvik Etmek İçin Halkı Yönlendirici Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	31	19,4
Kararsızım	50	31,3
Katılıyorum	61	38,1
Kesinlikle katılıyorum	9	5,6
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitimler vermektedir

İfadesine vatandaşın %38,1'i katılmakta, %31,3'ü kararsız, %8,8'i kararsız, %7,5'i kesinlikle katılmamakta, %2,5'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk

yerel yönetimlerin bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitim verdiklerini belirtmiştir.

Türkiye'nin kırsal bölgelerinde bu geçerli bir ifade olmakla birlikte büyükşehirlerde çok çeşitlilik olması bu durumu zorlamaktadır. Yine de genel eğilimler değerlendirilerek halkın yönlendirici eğitim ihtiyaçlarına önem sırası ve imkanlar doğrultusunda cevap verilmeye çalışılmaktadır.

Çizelge 3.12: Yerel Yönetimler, Kentin Gelişmesi ve Kentlilik Bilincinin Oluşması İçin Halka Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	33	20,6
Kararsızım	43	26,9
Katılıyorum	62	38,8
Kesinlikle katılıyorum	13	8,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler, kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler vermektedir.

İfadesine vatandaşın %38,8'i katılmakta, %26,9'ı kararsız, %20,6'sı katılmamakta, %8,1'i kesinlikle katılmakta, %5,6'sı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler verdiğini belirtmiştir.

Anadolu'daki kentlerde genel ve geleneksel kültürü bozmadan bu bilinç canlı tutulabilir. Fakat büyükşehirlerde bu, göçün çok olduğu ilçe merkezlerinde zaruri bir eğitim olmalıdır. Kentlilik bilinci göç alan yerlerde aitlik hissini geliştirmek ve vatandaşın bununla birlikte yaşadığı yere sahip çıkarak, kural ve kaideleriyle daha düzeyli bir ortamda yaşamasına imkân verir. Kentlilik ve kentleşmeye ayak uydurmak daimi göç duygusuyla yaşayan toplumlarda ihtiyacı kalmayanı yok etmeye dönüştüğünden; toplumu iyileştirmeye ve kök salmaya, bulunduğu yeri yaşanır bir yer olarak her şeyiyle ayakta tutma çabasına da destek olacaktır.

Çizelge 4.13: Yerel Yönetimler Çevrenin Korunması İçin Halka Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	35	21,9
Kararsızım	43	26,9
Katılıyorum	64	40,0
Kesinlikle katılıyorum	9	5,6
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler çevrenin korunması için halka eğitimler vermektedir.

İfadesine vatandaşın %40,0'ı katılmakta, %26,9'ı kararsız, %21,9'u katılmamakta, %5,6'sı kesinlikle katılmakta, %5,6'sı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin yerel yönetimlerin çevrenin korunması için halka eğitimler verdiğini belirtmiştir.

Kısmen doğru olduğu kabul edilebilir. Yine de göç ve buna benzer aidiyet duygusunu kazıyan olgular var oldukça toplum bu bilinci sadece doğduğu, memleket kabul ettiği yerlere uygulamakla yetiniyor. Çevre koruma bilinci kişni yaşam biçimi, aile kültürü, sahip olduğu değer yargılarıyla beslenmelidir. Eğitim bunların üzerine kalıcı bir dokunuş olabilir. Altı boş bir sisteme üst üste yapılanmaya çalışmak sağlıksız bir çabadır ve ileriye yönelik değil günü kurtarmaktır.

Çizelge 4.14: Yerel Yönetimler Kültürel Değerlerimizin Korunması ve Gelecek Kuşaklara Aktarılması İçin Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,0
Katılmıyorum	20	12,5
Kararsızım	30	18,8
Katılıyorum	88	55,0
Kesinlikle katılıyorum	14	8,8
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler vermektedir.

İfadesine vatandaşın %55,0'ı katılmakta, %18,8'i kararsız, %12,5'i katılmamakta, %8,8'i kesinlikle katılmakta, %5,0'ı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler verdiğini belirtmiştir.

Eğitimler genelde görsel içerikli, belirli gün ve haftalar çerçevesinde ve geleneksel yapı ile desteklenen faaliyetler halinde olmaktadır. Bu tür eğitimler yeni nesil ile geçmiş nesillerin bir bağ kurmasına yardımcı olan faydalı eğitimlerdir. Yeterli derecede ve istenilenden daha çok kitlelere ulaşması gerekir. Bu da merkezi yönetim ile işbirliğinde ve her bölgeye eşit fırsatta faaliyetlerle sağlanabilir.

Çizelge 4.15: Yerel Yönetimlerin Halkın Mesleki Eğitimi İçin Kurs Faaliyetleri Halkın Meslek Öğrenerek Çalışma Hayatına Kazandırılmasını Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,0
Katılmıyorum	18	11,3
Kararsızım	4	2,5
Katılıyorum	107	66,9
Kesinlikle katılıyorum	23	14,4
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi için kurs faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %66,9'u katılmakta, %14,4'ü kesinlikle katılmakta, %11,3'ü katılmamakta, %5,0'ı kesinlikle katılmamakta, %2,5'ı da kararsızdır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi için kurs faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağladığını belirtmiştir.

Bu konuda birçok Yerel Yönetim kurum ve kuruluşu çok etkili ve hedefe direkt çalışmalar yapmaktadır. Devletin bu konuda en çok kazanım sağladığı ve desteklediği projeler yerel yönetimler sayesinde başarıya ulaşmıştır.

Çizelge 4.16: Yerel Yönetimler, Ailelerinin Geçimini Sağlamak Üzere Sokakta Çalışan Çocukların Eğitime Kazandırılması, Eğitim İhtiyaçlarının ve Masraflarının Karşılanması Yönünde Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	14	8,8
Katılmıyorum	29	18,1
Kararsızım	29	18,1
Katılıyorum	60	37,5
Kesinlikle katılıyorum	28	17,5
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.

İfadesine vatandaşın %37,5'i katılmakta, %18,1'i katılmamakta, %18,1'i kararsız, %17,5'i kesinlikle katılmakta, %8,8'i de kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yaptığını belirtmiştir.

Yerel yönetimlerin birçoğunun dikkat ve özenle yaptığı bu çalışma desteklenmesi ve yaygınlaştırılması gerekir. Yeterli derecede bütçe ve proje yapılmadığı ve her yerde eşit şekilde bu alana hizmet edilmediği de görülmektedir. Bu konuda her açıdan çok yetersiz ve eksik olduğu görülmektedir. Merkez ve yerel birlikte ciddi çalışmalar yapmalıdır. Tek başına Yerel Yönetimlere bırakılmayacak kadar hassas bir konudur.

Çizelge 4.17: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitimi Faaliyetleri; Kentleşme ve Göçle Gelen Kişilerin Sosyal Hayata Entegrasyonu ve Kentlileşmesine Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	42	26,3
Kararsızım	48	30,0
Katılıyorum	61	38,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata uyumu ve kentlileşmesine katkı sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %38,1'i katılmakta, %30,0'ı kararsız, %26,3'ü katılmamakta, %5,6'sı kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata uyumu ve kentlileşmesine katkı sağladığını belirtmiştir.

Açıkça bunun yerel yönetimlerce aktif yapılmadığı ciddi bir netliktedir. Büyükşehirlerde hırsızlık, yankesicilik, sokak çocukları ve benzeri

olumsuzluklar göç ve bunun gibi durumlarla beraber artış göstermektedir. Yerel Yönetimlerce bu tür eğitimler daha ciddi programlarla yapıldığı takdirde sayılan olumsuzluklar da azalma olması muhtemeldir.

Çizelge 4.18: Yerel Yönetimler, Halkın Fiziksel ve Ruhsal Yönden Gelişebilmesi, Sağlığını Koruyabilmesi İçin Spor Dalları ve Rehabilite Edici Bilgileri İçeren Eğitimler Vermektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	22	13,8
Katılmıyorum	34	21,3
Kararsızım	26	16,3
Katılıyorum	59	36,9
Kesinlikle katılıyorum	19	11,9
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler halkın fiziksel ve ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor dalları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler vermektedir.

İfadesine vatandaşın %36,9'u katılmakta, %21,3'ü katılmıyorum, %16,3'ü kararsız, %13,8'i kesinlikle katılmamakta, %11,9'u da kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın fiziksel ve ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor dalları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler verdiğini belirtmiştir.

Yerel Yönetimlerin özellikle de Büyükşehirlerde en iyi olduğu, kuvvetli olduğu alanlardır. Rehabilitasyon merkezleri, spor salonları, yüzme havuzları, piknik alanları ve sosyal tesisler gibi alanlar halkın büyükşehirlerde yaşadığı tüm olumsuzlukları olumlulaştırabileceği yerler olmaktadır.

Çizelge 4.19: Yerel Yönetimlerin Açtığı Kadın Sığınma Evlerindeki Eğitim Faaliyetleri, Kadınlarının Kendi Haklarını Öğrenmesini ve Bilinçlenmesini Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	23	14,4
Katılmıyorum	8	5,0
Kararsızım	33	20,6
Katılıyorum	91	56,9
Kesinlikle katılıyorum	5	3,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %56,9'u katılmakta, %20,6'sı kararsız, %14,4'ü kesinlikle katılmamakta, %5,0'ı katılmamakta, %3,1'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağladığını belirtmiştir.

Her şartta var olan ama günümüz şartlarında yetersiz kalan istisnai kurumlardan bahsedilmektedir. HEM'ler ile işbirliğinde bu merkezlere eğitim götürülmeye çalışılmakla birlikte yeterli olduğu görülmemektedir. Kanunen her belediyenin sığınma evi açması zorunlu olduğu halde halen olmayan yerler görülmektedir. Açıkçası sığınma evlerini desteklemek yerine; şiddet yanlısı kişilerin tedavi ve rehabilitasyonu için eğitim ve destek merkezleri açılması sığınma evi ihtiyacı da oluşturmayacaktır.

Çizelge 3.20: Yerel Yönetimlerin Kurduğu Yaşlı Bakımevlerindeki Halkın Eğitim Faaliyetleri, Yaşlılara Öz Bakım Becerilerinin Kazandırılması, Yaşlıların Rehabilitasyonu Konusunda Destek Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	14	8,8
Katılmıyorum	12	7,5
Kararsızım	45	28,1
Katılıyorum	85	53,1
Kesinlikle katılıyorum	4	2,5
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %53,1'i katılmakta, %28,1'i kararsız, %8,8'i kesinlikle katılmamakta, %7,5'i katılmamakta, %2,5'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağladığını belirtmiştir.

Bu tür merkezler ve buralardaki eğitimlerin yeterince yapılmadığı ve genelde evde hasta ve yaşlı bakımı için vatandaş eğitimleri yapıldığı söylenebilir. Türkiye gibi geleneksel alt yapıya sargın bir ülkede yaşlı bakımevleri ve benzeri yerlere teşvik etmektense evdeki yaşlısına bakan kişilere maddi- manevi ve eğitim desteği vermek toplumu daha güçlü ve daha sağlam temelli gençler yetiştirmek için geleceğe bir yatırım olun diye teşvik edecektir.

Çizelge 4.21: Yerel Yönetimler, Halkın Eğitimi İçin Her Türlü Alt Yapıyı Sunmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	14	8,8
Katılmıyorum	34	21,3
Kararsızım	48	30,0
Katılıyorum	56	35,0
Kesinlikle katılıyorum	8	5,0
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler, halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.

İfadesine vatandaşın %35,0'ı katılmakta, %30,0'ı kararsız, %21,3'ü kesinlikle katılmamakta, %8,8'i kesinlikle katılmamakta, %5,0'ı da kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunduğunu belirtmiştir.

Tümü için söylenemese de Yerel Yönetimlerin genel politikası bu şekildedir. Yerel yönetimler halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı hazır tutmak ve oluşturmakla yükümlü olmalıdır. Merkezi yönetimde bürokratik iş ve işlemleri yüklenerek iyi bir kompozisyon oluşturabilirler. Siyaseten yapılan eğitim çalışmaları misyonunu tamamlamadan yarım kalmakta ve bu da kaynak israfına da sebep olmaktadır. Halkın vergileri ve milli servetin halka kolektif bir hizmet olarak dönmesi gerekir.

Çizelge 4.22: Yerel Yönetimler, Halkın Eğitiminde Görev Yapan Personelin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerini Gerçekleştirmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	17	10,6
Katılmıyorum	8	5,0
Kararsızım	42	26,3
Katılıyorum	84	52,5
Kesinlikle katılıyorum	9	5,6
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler, halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

İfadesine vatandaşın %52,5'i katılmakta, %26,3'ü kararsız, %10,6'sı kesinlikle katılmamakta, %5,6'sı kesinlikle katılmakta, %5,0'ı da katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

Bu konuda alt yapısını çok güzel oluşturmuş yerel yönetim birimleri vardır. Fakat merkezi yönetim ve HBÖ kurumlarında olduğu gibi düzenli ve sistemli bir hizmetiçi eğitim görülmemektedir. Tecrübe ve gözleme dayalı bir sistem izlenmektedir. Bilimsel yaklaşımları zayıf ve personelin eğitimini tatil olarak da algılayan yönetim birimleri de gözlenmektedir.

Çizelge 4.23: Yerel Yönetimler Bilgi Toplumunun Gereği Olan Bilgili İnsanın Yetiştirilmesi Konusunda Halkın Eğitimi Sürecindeki Verimliliğin ve Etkinliğin Artırılması İçin Çalışmalar Yapmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	18	11,3
Katılmıyorum	21	13,1
Kararsızım	24	15,0
Katılıyorum	84	52,5
Kesinlikle katılıyorum	13	8,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler, bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yapmaktadır.

İfadesine vatandaşın %52,5'i katılmakta, %15,0'ı kararsız, %13,1'i katılmamakta, %11,3'ü kesinlikle katılmamakta, %8,1'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yaptığını belirtmiştir.

Yerel yönetimler, bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmaları niteliksiz yapmaktadır. Kısmen de bu eğitimler başarılı olmaktadır süreklilik arz eden ve aynı sistemle devam eden çok fazla yerel yönetim görülmemektedir.

Çizelge 4.24: Yerel Yönetimler Halkın Eğitiminde Görev Alacak Özel Kuruluşları, Vakıfları Desteklemektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	18	11,3
Katılmıyorum	30	18,8
Kararsızım	33	20,6
Katılıyorum	66	41,3
Kesinlikle katılıyorum	13	8,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler, halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklemektedir.

İfadesine vatandaşın %41,3'ü katılmakta, %20,6'sı kararsız, %18,8'i katılmamakta, %11,3'ü kesinlikle katılmamakta, %8,1'i de kesinlikle katılmaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklediğini belirtmiştir. Bu konuda STK'larla işbirlikleri görülmektedir.

Yönetim kademesindeki kişilerce net olarak bilinse de bu konuda halkın bilinç ve algısı sadece aldığı hizmete odaklı olabiliyor. Nerden geldiği ve kimin desteklediği çoğu zaman pek de merak çeken bir konu olmuyor.

Çizelge 4.25: Yerel Yönetimler Engellilerin Eğitimle İlgili Dezavantajlarını Gidermek ve Onların İyi Eğitim Almalarını Sağlamak İçin Çalışmalar Yürütmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,5
Katılmıyorum	12	7,5
Kararsızım	44	27,5
Katılıyorum	66	41,3
Kesinlikle katılıyorum	34	21,3
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar yürütmektedir.

İfadesine vatandaşın %41,3'ü katılmakta, %27,5'i kararsız, %21,3'ü kesinlikle katılmakta, %7,5'i katılmamakta, %2,5'i de kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar yürüttüğünü belirtmiştir.

Birçok Yerel Yönetimce benimsenmiş ve öncelikli bir konudur. Çoğu yerde özel olarak inşa edilmiş Engelli Eğitim Merkezleri mevcuttur. Siyaseten devam eden ve sürekliliği olmayan yerler de olsa bile Engelliler her zaman birinci önceliği olan bir konu olmuştur.

Çizelge 4.26: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitimi Çalışmaları Halkın Eğitimde Fırsat Eşitliğini Yakalamalarını Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	17	10,6
Katılmıyorum	21	13,1
Kararsızım	21	13,1
Katılıyorum	79	49,4
Kesinlikle katılıyorum	22	13,8
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmaları halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %49,4'ü katılmakta, %13,8'i kesinlikle katılıyorum, %13,1'i kararsız, %13,1'i katılmamakta, %10,6'sı de kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmaları halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağladığını belirtmiştir.

Bu konuda ekonomik destek ve imkânları iyi olan belediyeler ve yerel yönetim kurumları kalıcı birimlerle ciddi çalışmalar yapmaktadır. Genelde büyükşehir olan yerlerde belediyeler bu işi kurumsallaştırarak yapmaktadırlar. Yine de bürokratik işlemlerin merkezi yönetim eli ile olduğu düşünülünce ciddi bir

zaman ve emek gerektiren bir hizmet olduğu gör÷lmektedir. Halkın eğitimdeki her türlü fırsattan eşit faydalanması amacıyla devlet, yerel idarelere bu çalışmalarını yapmaları için izin vermiştir.

Çizelge 4.27: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitim Faaliyetleri, Dezavantajlı Grupların Sosyalleşmesine Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	5	3,1
Katılmıyorum	21	13,1
Kararsızım	24	15,0
Katılıyorum	96	60,0
Kesinlikle katılıyorum	14	8,8
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %60,0'ı katılmakta, %15,0'ı kararsız, %13,1'i katılmamakta, %8,8'i kesinlikle katılmakta, %3,1'i de kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağladığını belirtmiştir.

Yerel Yönetimlerin yapmış olduğu HBÖ ve halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır. Bu ankete katılanların da verdiği cevaplardan açıkça gör÷lebilmektedir.

Çizelge 4.28: Yerel Yönetimler Eğitim Gören Öğrencilere Toplu Ulaşım, Barınma v.b. Konularda İndirim İmkânları Sağlayarak Eğitimi Desteklemektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	21	13,1
Kararsızım	45	28,1
Katılıyorum	54	33,8
Kesinlikle katılıyorum	31	19,4
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklemektedir.

İfadesine vatandaşın %33,8'i katılmakta, %28,1'i kararsız, %19,4'ü kesinlikle katılmakta, %13,1'i kesinlikle katılmamakta, %5,6'sı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklediğini belirtmiştir.

Yerel yönetimler eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklemektedir. Yine objektif olarak bakıldığında bunun büyükşehirlerde net olarak yapıldığı ama yeterli olmadığı da görülmektedir. Halk eğitimi merkezlerinden eğitim alan kursiyerler ve açık lise, açık ortaokul öğrencileri bu tür hizmetlerden faydalanamamaktadırlar. Bu da yerel yönetimlerin bazı alanlarda yetersiz bilgi sahibi olduğu ve yapılan uygulamalarda takibin az olduğunun da düşünülmesine sebep olmaktadır.

Çizelge 4.29: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitim Faaliyetleri Halkın Bilinçlendirilmesine Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,5
Katılmıyorum	26	16,3
Kararsızım	25	15,6
Katılıyorum	83	51,9
Kesinlikle katılıyorum	22	13,8
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %51,9'u katılmakta, %16,3'ü katılmamakta, %15,6'sı kararsız, %13,8'i kesinlikle katılmakta, %2,5'i de kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağladığını belirtmiştir.

Halkın bilinçlenmesinin en etkili yollarından birinin yerel faaliyetler olduğu bu sonuçlardan anlaşılmalı birlikte, eğitim faaliyetlerinin sürekliliği ve gerçekçiliği de bilinç düzeyini artırabilecektir.

Çizelge 4.30: Yerel Yönetimler Halkın Eğitimi ve Meslek Edinmesi İçin Kurslar Düzenlemektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,5
Katılmıyorum	17	10,6
Kararsızım	18	11,3
Katılıyorum	73	45,6
Kesinlikle katılıyorum	48	30,0
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlemektedir.

İfadesine vatandaşın %45,6'sı katılmakta, %30,0'ı kesinlikle katılmakta, %11,3'ü kararsız, %10,6'sı katılmamakta, %2,5'i de kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlediğini belirtmiştir.

Kanunlarla tanımlanmış görevler ve çalışmalar arasında olan bu çalışmalar birçok yerel yönetimce ciddi olarak yapılmaktadır. Sadece istihdam garantisi olmaması bir eksik olarak görülebilir. Yeterlilik sahibi, mesleki beceri edinmiş kişilerin bu alanlarla ilgili alanlarda da çalışması bu faaliyetin tam amacına eriştiğinin bir göstergesi olabilir.

Çizelge 4.31: Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri, Dezavantajlı Grupların Toplumda Daha Faydalı Olmasına Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,0
Katılmıyorum	22	13,8
Kararsızım	21	13,1
Katılıyorum	82	51,3
Kesinlikle katılıyorum	27	16,9
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %51,3'ü katılmakta, %16,9'u kesinlikle katılmakta, %13,8'i katılmamakta, %13,1'i kararsız, %5,0'ı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağladığını belirtmiştir.

Atölye çalışmalarının yoğun olarak yapıldığı yerlerde dezavantajlı gruplar meslek olarak da çok faydalı çalışmalar yapmaktadırlar. Toplumsal faydanın en

yüksek düzeyde olduğu çalışmaların başında dezavantajlı grupların eğitimi çok önemli görülmektedir.

Çizelge 4.32: Yerel Yönetimlerin Halkın Eğitim Faaliyetleri Çocuk Ve Gençlerin Suçtan Uzaklaşmalarına Katkı Sağlamaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	31	19,4
Kararsızım	16	10,0
Katılıyorum	67	41,9
Kesinlikle katılıyorum	37	23,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağlamaktadır.

İfadesine vatandaşın %41,9'u katılmakta, %23,1'i kesinlikle katılmakta, %19,4'ü katılmamakta, %10,0'ı kararsız, %5,6'sı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağladığını belirtmiştir.

Gelişen ve değişen yaşam koşullarıyla birlikte bu yaklaşım artarak devam eden suç ve buna benzer olumsuzluklar için yapılan çalışmalar tek başına yeterli değildir. MEB HBÖ genel müdürlüğü ve kurumlarınca her türlü bağımlılık ve gençlerin ve çocukların boş zamanlarını değerlendirmeye yönelik çalışma programları hazırlanmaktadır. Yerel yönetimlerin de bu programlara destek vermesi bu eğitim faaliyetlerini daha etkili yapacaktır.

Çizelge 4.33: Yerel Yönetimler Halkın Hayat Boyu Öğrenmesi İçin M.E.B., Üniversiteler, S.T.K. ları İle Beraber Projeler Yürütmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	13	8,1
Kararsızım	31	19,4
Katılıyorum	75	46,9
Kesinlikle katılıyorum	32	20,0
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler halkın hayat boyu öğrenmesi için M.E.B., üniversiteler, S.T.K.' lar ile beraber projeler yürütmektedir.

İfadesine vatandaşın %46,9'u katılmakta, %20,0'ı kesinlikle katılmakta, %19,4'ü kararsız, %8,1'i katılmamakta, %5,6'sı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın hayat boyu öğrenmesi için M.E.B., üniversiteler, S.T.K.' ları ile beraber projeler yürüttüğünü belirtmiştir.

Yeterli olmamakla birlikte önemli katkıları olan ve devamlılık gerektiren çalışmalar olmalıdır.

Çizelge 4.34: Yerel Yönetimler Halkın Kültürel ve Sanatsal Becerilerini Değerlendirmek İçin Eğitim Faaliyetleri Gerçekleştirmektedir İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	16	10,0
Kararsızım	22	13,8
Katılıyorum	81	50,6
Kesinlikle katılıyorum	41	25,6
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

İfadesine vatandaşın %50,6'sı katılmakta, %25,6'sı kesinlikle katılmakta, %13,8'i kararsız, %10,0'ı katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

Bu çalışmalar kimi zaman en ön plana geçmiş çalışmalar olarak görülmektedir. Halkın yaşamsal ihtiyaçları ve öncelikli gereksinimlerinin önüne geçmediği sürece sosyal hayatı rahatlatan ve toplumun rehabilitesine imkân veren çalışmalardır.

Çizelge 4.35: Yerel Yönetimler Maddi Koşulları Sebebiyle Okuyamayan Çocuk ve Gençlere Destek Olmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	9	5,6
Katılmıyorum	27	16,9
Kararsızım	20	12,5
Katılıyorum	67	41,9
Kesinlikle katılıyorum	37	23,1
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olmaktadır.

İfadesine vatandaşın %41,9'u katılmakta, %23,1'i kesinlikle katılmakta, %16,9'u katılmıyorum, %12,5'i kararsız, %5,6'sı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olduğunu belirtmiştir.

Yerel yönetimler maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek için M.E.B., üniversiteler, S.T.K.' lar ile beraber çeşitli projeler yürütmektedir. Ayrıca bazı yerel imkânlarla burslar sağlayarak da destek olmaktadır. Yine bu alt yapı ve çevresel imkanı yüksek yerel yönetimlerde daha etkin yürütülen faaliyetlerdendir.

Çizelge 4.36: Yerel Yönetimler Kimsesiz Korunmaya Muhtaç Çocukların Eğitilmesi İçin Projeler Yürütmektedir Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	45	28,1
Kararsızım	16	10,0
Katılıyorum	73	45,6
Kesinlikle katılıyorum	26	16,3
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürütmektedir.

İfadesine vatandaşın %45,6'sı katılmakta, %28,1'i katılmamakta, %16,3'ü kesinlikle katılıyorum, %10,0'ı kararsızdır. Çoğunluk yerel yönetimlerin kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürüttüğünü belirtmiştir.

Yine eğitim faaliyetlerinde olduğu gibi bu konuda da büyükşehirlerde imkanlar dâhilinde ve her yerel yönetimin de gerçekleştiremediği bir konu olarak öne çıkmaktadır.

Çizelge 4.37: Yerel Yönetimler, Üniversiteye Giden Başarılı Gençlere Burs Vererek Onların Eğitimlerine Destek Olmaktadır İfadesine Katılım Düzeyine Göre Dağılımlar

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,0
Katılmıyorum	18	11,3
Kararsızım	43	26,9
Katılıyorum	64	40,0
Kesinlikle katılıyorum	27	16,9
Toplam	160	100,0

Yerel yönetimler üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olmaktadır.

İfadesine vatandaşın %40,0'ı katılmakta, %26,9'u kararsız, %16,9'u kesinlikle katılıyorum, %11,3'ü katılmamakta, %5,0'ı da kesinlikle katılmamaktadır. Çoğunluk yerel yönetimlerin üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olmadığını belirtmiştir.

Yerel imkânları ve eğitim politikaları doğrultusunda bu imkân sağlanmakla birlikte merkezi yönetimin desteği ve Kaymakamlıkların Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları da bu alanda etkin faaliyetler yapmaktadır.

4.6.2 Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetlerine ilişkin ölçeğin ortalama ve standart sapmalarına ilişkin bulgular

Bu bölümde örneklem grubundaki öğrencilerin “Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri Ölçeği”ndeki maddeleri “1: Kesinlikle Katılmıyorum” ve “5: Kesinlikle Katılıyorum” olmak üzere 1’den 5’e puanlamaları sonucu toplanan veriler analiz edilmiştir. Çizelge 4.38’de ölçekteki her bir madde için puanların ortalamaları ($\bar{x}$) ve ortalamaların standart hataları (SS) şeklinde sıralanan bilgiler verilmiştir.

Çizelge 4.38: Standart sapma

	$\bar{x}$	SS
27. Yerel yönetimler halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirmektedir.	3,919	0,890
23. Yerel yönetimler halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlemektedir.	3,900	1,029
8. Yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi için kurs faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağlamaktadır.	3,744	1,005
18. Yerel yönetimler engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar yürütmektedir.	3,713	0,967
26. Yerel yönetimler halkın hayat boyu öğrenmesi için M.E.B., üniversiteler, S.T.K. ları ile beraber projeler yürütmektedir.	3,675	1,061
24. Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağlamaktadır.	3,613	1,076

Çizelge 4.39: (devam) Standart sapma

28. Yerel yönetimler maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olmaktadır.	3,600	1,177
20. Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır.	3,581	0,935
22. Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağlamaktadır.	3,581	1,000
25. Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağlamaktadır	3,575	1,200
30. Yerel yönetimler, üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olmaktadır.	3,525	1,05777
7. Yerel yönetimler kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler vermektedir.	3,500	0,991
29. Yerel yönetimler kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürütmektedir.	3,500	1,070
21. Yerel yönetimler eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklemektedir.	3,481	1,116
19. Yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmaları halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağlamaktadır.	3,425	1,195
15. Yerel yönetimler, halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.	3,375	1,045
9. Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.	3,369	1,216
2. Yerel yönetimler halkın eğitime teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalışmalar yapmaktadır.	3,356	1,048
13. Yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağlamaktadır.	3,331	0,976
16. Yerel yönetimler bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yapmaktadır.	3,331	1,153
12. Yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağlamaktadır.	3,294	1,114

Çizelge 4.40: (devam) Standart sapma

3. Yerel yönetimler halkın sürekli eğitimi ve kendini geliştirmesi için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açmaktadır.	3,263	1,073
5. Yerel yönetimler, kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler vermektedir.	3,231	1,047
4. Yerel yönetimler bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitimler vermektedir.	3,188	0,998
1. Yerel yönetimler halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalışmalar yapmaktadır.	3,181	1,069
6. Yerel yönetimler çevrenin korunması için halka eğitimler vermektedir.	3,181	1,021
17. Yerel yönetimler halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklemektedir.	3,163	1,165
11. Yerel yönetimler, halkın fiziksel ve ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor dalları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler vermektedir.	3,119	1,266
14. Yerel yönetimler, halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.	3,063	1,056
10. Yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata uyumları ve kentlileşmesine katkı sağlamaktadır.	3,006	0,935

Ankete katılanlar yerel yönetimlerin halkın hayat boyu öğrenmesi için M.E.B., üniversiteler, S.T.K.'ları ile beraber projeler yürüttüğünü, yerel yönetimlerin engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar yürüttüğünü, yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi için kurs faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlediğini, yerel yönetimlerin halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirdiğini yüksek derecede düşünmektedir.

Ankete katılanlar yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağladığını, yerel yönetimlerin maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olmadığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların

sosyalleşmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağladığını, yerel yönetimlerin, üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olduğunu, yerel yönetimlerin kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürüttüğünü, yerel yönetimler eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmaları halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağladığını, yerel yönetimlerin, halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet için eğitim faaliyetlerini gerçekleştirdiğini, yerel yönetimlerin, ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin halkın eğitimine teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağladığını, yerel yönetimlerin bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağladığını, yerel yönetimlerin halkın sürekli eğitimi ve kendini geliştirmesi için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açmadığını, yerel yönetimlerin, kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler vermediğini, yerel yönetimlerin bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitimler vermediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin çevrenin korunması için halka eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata entegrasyonu ve kentlileşmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin, halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunduğunu, yerel yönetimlerin, halkın fiziksel ve

ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor branşları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler verdiğini orta düzeyde düşünmektedir.

4.6.3 Karşılaştırmalara ilişkin bulgular

Demografik özelliklere göre yerel yönetimlerin dezavantajlı gruplara yönelik eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi amacıyla Bağımsız Grup T Testi ve Kruskal Wallis testleri kullanılmakta ve yorumlanmaktadır.

Çizelge 4.41: Cinsiyete Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu

		n	X	SS	t	p
Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri	Erkek	48	3,0028	,81854	-4,627	,000
	Kadın	112	3,6074	,59088		

Cinsiyete göre yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,000<0,05$). Ortalama değerlere bakıldığında, kadınlar ($3,6074\pm 0,59088$) erkeklere ($3,0028\pm 0,81854$) göre yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri ile ilgili ifadeler katıldıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.42: Medeni Duruma Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu

		n	X	SS	t	p
Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri	Evli	113	3,4891	,74303	1,727	,086
	Bekâr	47	3,2745	,64551		

Medeni duruma göre yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,086>0,05$).

Çizelge 4.43: Yaşa Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri	20-30 yaş	47	101,86	20,794	,000
	31-40 yaş	43	79,93		
	41-50 yaş	52	67,28		
	51-60 yaş	14	52,21		
	60 ve üzeri	4	106,50		
	Toplam	160			

Yaşa göre yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,000<0,05$).

Çizelge 4.44: Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	20-30 yaş	31-40 yaş	41-50 yaş	51-60 yaş	60 ve üzeri yaş
20-30 yaş	$\bar{x}_{sıra}=101,86$	$p=,014$	$p=,000$	$p=,006$	$p=,833$
31-40 yaş		$\bar{x}_{sıra}=79,93$	$p=,125$	$p=,096$	$p=,536$
41-50 yaş			$\bar{x}_{sıra}=67,28$	$p=,047$	$p=,018$
51-60 yaş				$\bar{x}_{sıra}=52,21$	$p=,023$
60 ve üzeri yaş					$\bar{x}_{sıra}=106,50$

31-40 yaşında olanlar 20-30 yaş olanlara göre, 41-50 yaş arasında olanlar 20-30 yaş olanlara göre, 51-60 yaşında olanlar 20-30 yaş olanlara göre, 51-60 yaş olanlar 41-50 yaş olanlara göre, 60 yaş ve üzeri olanlar 41-50 yaş olanlara göre, 60 yaş ve üzeri olanlar 51-60 yaş arasında olanlara göre yerel yönetimlerin

halkın eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme ile ilgili ifadeler daha olumlu cevaplar vermişlerdir.

Çizelge 4.45: Eğitim Durumuna Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri	Lise	43	85,23	5,009	,171
	Önlisans	54	87,78		
	Lisans	49	68,66		
	Lisans ve üstü (Yüksek Lisans-Doktora)	14	79,32		
	Toplam	160			

Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri ile ilgili ifadeler verilen cevaplar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,171>0,05$).

Çizelge 4.46: Mesleki Kıdeme Göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Farklılaşma Durumu

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri	1-5 yıl	58	110,03	40,777	,000
	6-10 yıl	20	61,60		
	11-15 yıl	44	73,26		
	16 yıl ve üzeri	38	53,76		
	Toplam	160			

Mesleki kıdeme göre yerel yönetimlerde halkın eğitim faaliyetleri ile ilgili ifadeler verilen cevaplar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterilmektedir ($p=0,000<0,05$).

Çizelge4.47: Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine Verilen Cevapların Mesleki Kıdeme Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	1-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16 yıl ve üzeri
1-5 yıl	$\bar{x}_{sıra}=110,03$	p=,000	p=,000	p=,000
6-10 yıl		$\bar{x}_{sıra}=61,60$	p=,137	p=,325
11-15 yıl			$\bar{x}_{sıra}=73,26$	p=,025
16 yıl ve üzeri				$\bar{x}_{sıra}=53,76$

6- 10 yıl arasında çalışanlar 1- 5 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olan çalışanlara göre, 11- 15 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olan çalışanlar 1- 5 yıl arasında tecrübeye sahip çalışanlara göre, 16 yıl ve üzeri çalışanlar 1- 5 yıl çalışanlara göre, 16 yıl üzeri çalışanlar 11-15 yıl çalışanlara göre yerel yönetimlerin dezavantajlı gruplara yönelik eğitim faaliyetleri ile ilgili ifadeler daha olumlu cevaplar vermişlerdir.

5 SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma, yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve hayat boyu öğrenme faaliyetleri araştırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Kişisel Bilgi Formu ve “*Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri Ölçeği*” ankete katılımı sağlanan 160 çalışana yöneltilmiştir.

Çalışanların çoğunluğunu kadın, evli, 20- 30 yaş aralığında, ön lisans mezunu, 1- 5 yıl arasında tecrübesi olan, %27,5’u usta öğretici ve yerel yönetimlerin halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalıştığı belirlenmiştir.

Ankete katılanlar yerel yönetimlerin halkın eğitime teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalıştığını, yerel yönetimlerin sürekli eğitimi ve kendini geliştirmek için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açtığını, yerel yönetimlerin bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitim verdiklerini, yerel yönetimlerin kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin yerel yönetimlerin çevrenin korunması için halka eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi için kurs faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağladığını, yerel yönetimlerin ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata uyumu ve kentlileşmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın fiziksel ve ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor dalları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağladığını, yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağladığını, yerel yönetimlerin

halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunduğunu, yerel yönetimlerin halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirdiğini, yerel yönetimlerin bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yaptığını belirtmiştir.

Bunun dışında katılımcılar yerel yönetimlerin halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklediğini, yerel yönetimlerin engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar yürüttüğünü, yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmaları halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlediğini, yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın hayat boyu öğrenmesi için MEB, üniversiteler, STK'lar ile beraber projeler yürüttüğünü, yerel yönetimlerin halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirdiğini, yerel yönetimlerin maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olduğunu, yerel yönetimlerin kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürüttüğünü, yerel yönetimlerin üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olmadığını belirtmiştir.

Ankete katılanların Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri ölçeğine verdikleri cevapların ortalama değerlerine göre elde edilen sonuçlar değerlendirilecek olursa, katılımcılar yerel yönetimlerin halkın hayat boyu öğrenmesi için MEB, üniversiteler, STK' ları ile beraber projeler yürüttüğünü, yerel yönetimlerin engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar yürüttüğünü, yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi için kurs

faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlediğini, yerel yönetimlerin halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirdiğini yüksek derecede düşünmektedir.

Ankete katılanlar yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağladığını, yerel yönetimlerin maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olmadığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağladığını, yerel yönetimlerin, üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olduğunu, yerel yönetimlerin kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürüttüğünü, yerel yönetimler eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmalarını halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağladığını, yerel yönetimlerin, halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet için eğitim faaliyetlerini gerçekleştirdiğini, yerel yönetimlerin, ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin halkın eğitime teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağladığını, yerel yönetimlerin bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağladığını, yerel yönetimlerin halkın sürekli eğitimi ve kendini geliştirmesi için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açmadığını, yerel yönetimlerin,

kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler vermediğini, yerel yönetimlerin bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitimler vermediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalışmalar yaptığını, yerel yönetimlerin çevrenin korunması için halka eğitimler verdiğini, yerel yönetimlerin halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklediğini, yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata entegrasyonu ve kentleşmesine katkı sağladığını, yerel yönetimlerin, halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunduğunu, yerel yönetimlerin, halkın fiziksel ve ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor branşları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler verdiğini orta düzeyde düşünmektedir.

Karşılaştırmalara ilişkin bulguların sonuçlarına göre kadınlar erkeklere göre Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri Ölçeğindeki daha yüksek oranda katıldıklarını belirtmişlerdir. 31-40 yaşında olanlar 20-30 yaş olanlara göre, 41-50 yaş arasında olanlar 20-30 yaş olanlara göre, 51-60 yaşında olanlar 20-30 yaş olanlara göre, 51-60 yaş olanlar 41-50 yaş olanlara göre, 60 yaş ve üzeri olanlar 41-50 yaş olanlara göre, 60 yaş ve üzeri olanlar 51-60 yaş arasında olanlara göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine daha olumlu cevaplar vermişlerdir. 6-10 yıl arasında çalışanlar 1-5 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olan çalışanlara göre, 11-15 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olan çalışanlar 1-5 yıl arasında tecrübeye sahip çalışanlara göre, 16 yıl ve üzeri çalışanlar 1-5 yıl çalışanlara göre, 16 yıl üzeri çalışanlar 11-15 yıl çalışanlara göre Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetleri Ölçeğine daha olumlu cevaplar vermişlerdir.

Bu sonuçlarla birlikte öngörülen bazı önerileri şöyle sıralayabiliriz:

Halkın eğitimine ilişkin parlak fikirler ve hayatın içinde çok gerekli olan işlevsel eğitimler yerel yönetimlerce planlanmalı ve halk eğitimi merkezleri işbirliğinde hayata geçirilmelidir.

Bu tür işlevsel eğitimler genellikle üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde çok da ciddi bir şekilde ve belli mali boyutları olan eğitimler olarak karşımıza çıkıyor. Hayat boyu öğrenme stratejileri kapsamında yapmaları da gerekiyor. Fakat halkın bizzat içinde olması ve her yönden ulaşılabilir olması gerekli bazı

hayati eğitimlerin HBÖ genel müdürlüğü tarafından projelendirmesi ve Türkiye genelinde HEM'ler ile STK'ların birlikte uygulaması çok daha etkileyici ve istikrarlı olacaktır.

Buradan yola çıkarak; halka hizmet eden ve şekillendirecek kadar yakın olan halk eğitimi merkezlerinin vatandaşın ihtiyacına direkt cevap veren güncel programlar da yapması çok verimli olacaktır. "**Seçmen Okulu**" gibi bir proje ile vatandaşımıza vatandaşlık bilinci olarak çok önemli bir görev olan seçmenliğin incelik ve öncelikleri ve süreçleri öğretilir.

Ya da rehberlik edebilecek kişiler ve kurumlarla işbirliği yapılarak; bilinçli seçmenliğin bir ülke için ne kadar önemli olduğunu, bu milli ödevin layığıyla yerine getirilmesinde halkın gerçek rolünü öğrenmesi sağlanabilir.

Devleti temsil eden kurumların inceden inceye planlama yaptığını ve halk eğitimlerin potansiyel kitlesi olan seçmen halka bilinçli seçmenliği öğretebilir ve çok önemli bir misyonu tamamlamış olabilirler.

Yine çok önemli önerilerden birisi de bu anket sonucunda yetişkinlerin eğitimini ne kadar incelikli olması gerektiğini ve her yaş ve durumdaki insanın her alanda eğitim ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

Toplumsal yaşamın ve Türk toplumunun da en önemli kurumu aile ile ilgili çok önemli bir konuda eğitim vermek aile olgusunu da güçlendirecektir. Yine Halk Eğitimi Merkezleri ve STK'lar işbirliğinde topluma çok büyük hizmet verilebilir.

HEM'ler Türk toplumunun kültürel değerlerini yanıltıcı etkenlerden koruyarak gelecek nesillere ulaştırmayı misyonu edinmiştir. Bu hedefi güçlendirmek adına günümüz toplumunda sıradan olmaya başlayan ve basite alınan aile yapısını, evlilik kurumunu sımsıkı sarmalarsak ve sorunlarını başlamadan sahiplenirsek hedef kitemizin sağlıklı emellerle isteklerini gerçekleştirmiş oluruz düşüncesindedirler.

Buradan yola çıkarak araştırmamı çarpıcı bir öneri ile neticelendirmek isterim: yüksek lisansta öncelikli tez konusu olarak düşündüğümüz ve proje konusu olarak çalıştığımız *toplumsal cinsiyet ve şiddet konularının* aile kurumuna verdiği zararı inceleme imkânımız olmuştur. İstatistikler ve yakın çevredeki

yıkımlar kurum olarak, devlet olarak aileye HEM'ler eliyle bir çözüm götürülebileceğini göstermiştir.

Geçmiş dönemlerde bu fikirden beslenen belli başlı projeler olmakla birlikte aslı şudur ki: HBÖ genel müdürlüğü bazında diyanet işleri ve adalet bakanlığı ile işbirliği halinde bir fizibilite yapılırsa boşanma oranlarının son yıllarda ne kadar arttığı görülebilecek. Eğitim faaliyeti projesi ise: boşanma aşamasında olan çiftlerin bilgilerine adalet bakanlığı aracılığıyla ulaşarak manevi yönden diyanet ve milli eğitimin, rehberliğin ve sağlığın ve STK, yerel yönetimlerin desteği ile bu çiftlere boşanmadan aileyi tedavi etmenin yolunu göstermek.

Aile bir anda göz ardı edilemeyecek kadar kutsaldır. İncamız ve toplumsal yapımızı sağlam ve dimdik tutacak yaptırım olan bir proje olmalı. Tıpkı denetimli serbestlikte olduğu gibi boşanmadan bir yıl rehabilite ve eğitim zorunluluğu getirilerek çiftlerin birbirlerini yeniden keşfetmeleri ve daha iyisi diye bir tercihin olmadığını denemelerin geçici bir aldatmaca olduğunu ve hatta televizyonlardaki saçma sapan evlilik programlarındaki ahlaki düzeyi düşük ilişkilerin toplumumuza dayatılmasını da engelleyeceğimize inanıyoruz.

Bu araştırma sonuç ve öneriler bakımından da özgünlüğünü ve yönlendiriciliğini korumak isteyen, HEM'ler ve yerel yönetimlerin halkın eğitiminde etkin rol oynaması ve gerçekçi eğitimlerle hayatı doldurması ile dikkat çekiciliğini ortaya koyacaktır.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ş.** (2009) “Yerel Düzeyde Yönetime Katılım Ve Yerel Yönetim Sürecinde İşlevleri Açısından “Yerel Gündem 21””: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*. Ss: 411- 423.
- Alkan vd.** (1996). Eğitim ve Öğretim Araç ve Gereçlerinde Standardizasyon ve Kalite.Türk Milli Eğitiminde Kalite Paneli. İstanbul: TSE Yayınları.Ss: 9- 325.
- Başaran, İ. E.** (1996). *Eğitime Giriş*, Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Başaran, İ. E.** (2003). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Bilir, Mehmet.**(2004). *Kentleşme sürecinde yetişkinlerin eğitim gereksinimi: ankara mamak ilçesi, tuzluçayır semti, ege mahallesi örneği*. Ankara üniversitesi eğitim fakültesi dergisi cilt:37 sayı:1 s:100
- Cafoğlu Z.** (2007). Eğitim Bilimlerine Giriş Temel Kavramlar, Ankara: Grafiker Yayıncılık.
- Can, H., vd.** (1995). *Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi*,Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Canman, A. D.** (1995). *Çağdaş Personel Yönetimi*, Ankara: TODAİE Yayınları.
- Canman, A. D.** (2000).İnsan Kaynakları Yönetimi, Ankara: Yargı Yayınları.
- Cavit, S.** (1983). “Çıracak Eğitimi” *Cumhuriyet Döneminde Eğitim*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Celep, C.** (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelikkaya, H.** (2006).*Eğitim Bilimlerine Giriş ve Öğretmenlik*, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Çoker, Z.** (1995- 1996). “Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Yerel Yönetimler”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, (1996). Ss: 174- 183.(1995).
- DiE.** (1995). “Kamu Kurum ve Kuruluşları Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitim İstatistikleri”..
- Duman, A.** (2000).*Yetişkinler Eğitimi*, Ankara: Ütopya Yayınları.
- Duman, A.** (2007). *Yetişkinler Eğitimi*. (Genişletilmiş İkinci Baskı).Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Elüstü, K.** (2007).*Yetişkinlerin Eğitim İhtiyaçları ve Halk Eğitim Merkezleriyle İlgili Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri.
- Ergün, M.** (1995). *Bilimsel Araştırmalarda Bilgisayarla İstatistik Uygulamaları (SPSS for WINDOWS)*. Ankara: Ocak Yayınları, 1995.
- Eryılmaz, B.** (1995). “Küreselleşen Dünyada Yerel Yönetimlerin Yeri”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 2. Ss:117.
- Eser, A.** (2010). Belediyelerin mesleki yaygın eğitimdeki rolü: İSMEK örneği. Yüksek lisans tezi.
- Fidan ve Erden, M.** (1993).*Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara:Meteksan Matbaacılık..
- Geray, C.** (1978).Halk Eğitimi, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi..
- Gözübüyük, Ş.** (1989).*Yönetim Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gürbey, S.** (2012). Eğitim Hizmetlerinin Sunumunda Yerel Yönetimlerin Rolü: İstanbul Örneği. Yüksek lisans tezi.

- Henden, H. B.** (2005). "Katılımcı Yerel Yönetim Anlayışında E-Belediyeçiliğin Yeri ve Önemi", <http://www.İnsanbilimleri.com>.
- Jarvis, P.** *Adult and continuing education: theory and practice*. Routledge. London and new york:1995
- Kalaycı, Ş.** (2009). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikler, 4. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kalaycı, Ş.** (2009). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikler, 4. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım, s: 405
- Kazu, İ.Y.** (2004). *Türk Milli Eğitim Sisteminde Mesleki ve Teknik Eğitim*. (Editör: Mehmet Taşpınar), Öğretmenlik Mesleği. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keleş, İ.** (1994). "Yerel Yönetimler ve Demokrasi" Hak-iş Nisan, S.28.
- Kızıloluk, H.** (2002), "Eğitim ile İlgili Temel Kavramlar", A. Türkoğlu (Ed.). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, (Birinci Baskı), Ankara: Mikro Yayıncılık.
- Kocacık, F.** (2003). Toplum Bilim Ders Notları. Sivas.
- Köksal, Kemal.** "Türkiye'de eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi bir model önerisi." *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara, Haziran (1997).*
- Köse, Ö.** (2004). "Yerel Yönetim Olgusu ve Küreselleşme Sürecindeki Yükselişi", Sayıştay Dergisi. Sayı: 52. Ss: 3-42.
- Köseçik, M.** (2004), "Yerel Ve Bölgesel Yönetimler Açısından Avrupa Birliği Bütünleşme Süreci Ve Anayasası", Avrupa Perspektifinde Yerel Yönetimler, Ed: Hüseyin Özgür, Bekir Parlak. İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları. Kösecik ve Sağbaş.
- Kurt, T.** (2000). "Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Eğilimi". Kastamonu Eğitim Dergisi. Ss: 11.
- Kurt, İ.** (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lowe, J.** (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış*. (Çev. T. Oğuzkan) Ankara: Unesco Türkiye Milli Komisyonu.
- MEB.** (1990). Çıraklık ve Mesleki-Teknik Eğitim Konseyi Raporu, Ankara: Mesleki ve Teknik Açıköğretim Okulu Matbaası.
- MEB.** Milli eğitim şûrası yönetmeliği resmi gazete, 08.09.1995/22398
- Meb,** *yedinci milli eğitim şûrası*; meb, istanbul 1962.
- Oğuzkan, A. F.** (1981). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- Okçabol, R.** (2006) halk eğitimi. ankara: ütopya
- Ökmen, M.** (2005). "Yerel Yönetimlerde Yeniden Düzenleme Girişimleri Ve Son Reform Tasarıları Üzerine Bir Değerlendirme", Yönetim Ve Ekonomi Dergisi,
- Ortaylı, İ.** (2007). *Tarihimiz ve Biz*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- Özdemir, S.** (1996). "Eğitimde Verimlilik ve Toplam Kalite Yönetimi", Eğitim Yönetimi Eytepe Dergisi, Verimlilik (Toplam Kalite Özel Sayısı).
- Özeroğlu, A. İ. ve Köse, H.** (2014) "Yerel Yönetimlerde Stratejik Plan ve Uygulama Örnekli Performans Esaslı Bütçe", Kesit Yayınları, İstanbul.
- Öztekin, A.** (2002). *Siyaset Bilimine Giriş*, Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Sönmez, V.** (2005). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık. Sönmez, 2005.
- Şişman, M. ve Turan, S.** (2002). *Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi*. Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Toprakçı, E.** (2002). Eğitim Üzerine, (Ed.: Erdal Toprakçı), Ankara: Ütopya Yayınları. Toprakçı,.
- Tortop, N.** (1999). *Personel Yönetimi*, Ankara: Yargı Yayınları.
- Tortop, N.** (1999). *Mahalli İdareler*, Ankara: Yargı Yayınları.

- Tortop, N. ve B. Aykaç, H.Yayman, M.A. Özer,** (2006). *Mahalli İdareler*, Ankara:Nobel Yayınevi.
- Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Yerel Yönetimler Araştırma Grubu Raporu, Ankara ,1992:s.166
- Tutum, C.** (1976).*Personel Yönetimi*, Ankara: TODAİE Yayını..
- Türkoğlu, R.** (1993) “Eğitimde Yerelleşme Sorununa Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı Ve Yerel Yönetim Yasa Tasarısının Getirdiği Çözümler Konusunda Yerel Yöneticilerin Görüşleri”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ss: 2-127.
- Ulusoy, A., Akdemir, T.**(2009). *Mahalli İdareler Maliyesi*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Uzun, F.** (2015). Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Eğitim Harcamalarındaki Rolü ve Etkileri, s:10
- Yıldırım, M.**(2009). Hayat boyu öğrenme kapsamında yaygın eğitim ve halk eğitimi merkezleri. Ankara: gazi
- Yıldırım, S.** (1996).*Yerel Yönetim Ve Demokrasi*, İstanbul: IULA-EMME Yayınları.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Erişim:** 28.03.2016: <http://ismek.ibb.gov.tr/tarihcesi>.
- Erişim:** 06.03.2016: 11 kisi.deu.edu.tr/yasar.yavuz/makale4.html.
- Erişim:** 23.03.2016: 6.: <http://www.mevzuat.meb.gov.tr>.
- Erişim:** 12.03.2016: meb.gov.tr,1990: 4.
- Erişim:** 03.03.2016: www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001: Resmi Gazete, 2001:25.
- Erişim:**06.03.2016:http://scholar.google.com.tr/AhmetUlusoy,TekinAkdemir,
YerelYönetimler,Seçkin Yayıncılık, Ankara 2002.06.03.2016: 23.
- Erişim:**www.universitetoplum.org, 10.12.2014: 4.
- Erişim:** 05.04.2016.13. MEB Yaygın Eğitim Şûrası , 1990: 60.
- Erişim:** 02.11.2013: Yetişkin Eğitimi 2012,www.tuik.gov.tr, 2013: 11.
- Erişim:** 09.03.2016: yereleyonetim.nedir.com: 2016: 16.
- Erişim:** 25.03.2016: http:// www.ibb.istanbul/tr-TR/ Bilgi Hizmetleri/ Yerel Yönetimler/ Pages/ YerelYonetimlerAnaSayfa.aspx.
- Erişim:** 05.04.2016: UNESCO 4. Yetişkin Eğitimi Konferansı eb.ted.org.tr, 19-29.03.1985: 23.

EKLER

EK-1: Anket.

Değerli .....

Bu araştırmanın amacı, "Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi Ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri" ile ilgili sizlerin görüşlerinizi saptamaktır.

Bu anket bir yüksek lisans tezinde sadece akademik amaçla kullanılacaktır.

Ankete isminizi yazmanıza gerek yoktur.

Lütfen anketteki soruları dikkatli şekilde okuyarak size en uygun seçeneği işaretleyiniz.

Ankete katılımınızdan ve samimiyetle vereceğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz?

Bay Bayan

2. Medeni Durumunuz?

Evli Bekar

3. Yaşınız?

20-30 31-40 41-50 51-60 60-üzeri

4. Eğitim durumunuz?

Lise

Önlisans

- Lisans
 Lisans ve Üstü (Yüksek Lisans-Doktora)

5. Mesleki kıdeminiz?

- 1 Yıldan Az   11-15 Yıl
 1-5 Yıl   15 yıldan fazla
 6-10 Yıl

6. Göreviniz?.....

Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ile ilgili aşağıdaki ifadelere katılım düzeyinizi belirtiniz?	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Yerel yönetimler halkın eğitim ihtiyaçlarını araştırmak için çalışmalar yapmaktadır.					
2. Yerel yönetimler halkın eğitime teşvik etmek ve bilinçlendirmek için çalışmalar yapmaktadır.					
3. Yerel yönetimler halkın sürekli eğitimi ve kendini geliştirmesi için kütüphaneler, internet evleri, eğitim merkezleri açmaktadır.					
4. Yerel yönetimler bölgenin ekonomik kalkınmasına teşvik etmek için halkı yönlendirici eğitimler vermektedir.					
5. Yerel yönetimler, kentin gelişmesi ve kentlilik bilincinin oluşması için halka eğitimler vermektedir.					
6. Yerel yönetimler çevrenin korunması için halka eğitimler vermektedir.					
7. Yerel yönetimler kültürel değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için eğitimler vermektedir.					
8. Yerel yönetimlerin halkın mesleki eğitimi					

<p> için kurs faaliyetleri halkın meslek öğrenerek çalışma hayatına kazandırılmasını sağlamaktadır.</p>					
<p>9. Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak üzere sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.</p>					
<p>10. Yerel yönetimlerin halkın eğitimi faaliyetleri; kentleşme ve göçle gelen kişilerin sosyal hayata entegrasyonu ve kentlileşmesine katkı sağlamaktadır.</p>					
<p>11. Yerel yönetimler, halkın fiziksel ve ruhsal yönden gelişebilmesi, sağlığını koruyabilmesi için spor branşları ve rehabilite edici bilgileri içeren eğitimler vermektedir.</p>					
<p>12. Yerel yönetimlerin açtığı kadın sığınma evlerindeki eğitim faaliyetleri, kadınlarının kendi haklarını öğrenmesini ve bilinçlenmesini sağlamaktadır.</p>					
<p>13. Yerel yönetimlerin kurduğu yaşlı bakımevlerindeki halkın eğitim faaliyetleri, yaşlılara öz bakım becerilerinin kazandırılması, yaşlıların rehabilitasyonu konusunda destek sağlamaktadır.</p>					
<p>14. Yerel yönetimler, halkın eğitimi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.</p>					
<p>15. Yerel yönetimler, halkın eğitiminde görev yapan personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.</p>					
<p>16. Yerel yönetimler bilgi toplumunun gereği olan bilgili insanın yetiştirilmesi konusunda halkın eğitimi sürecindeki verimliliğin ve etkinliğin artırılması için çalışmalar yapmaktadır.</p>					
<p>17. Yerel yönetimler halkın eğitiminde görev alacak özel kuruluşları, vakıfları desteklemektedir.</p>					
<p>18. Yerel yönetimler engellilerin eğitimle ilgili dezavantajlarını gidermek ve onların iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalar</p>					

yürütmektedir.					
19. Yerel yönetimlerin halkın eğitimi çalışmalarını halkın eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarını sağlamaktadır.					
20. Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır.					
21. Yerel yönetimler eğitim gören öğrencilere toplu ulaşım, barınma v.b. konularda indirim imkânları sağlayarak eğitimi desteklemektedir.					
22. Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri halkın bilinçlendirilmesine katkı sağlamaktadır.					
23. Yerel yönetimler halkın eğitimi ve meslek edinmesi için kurslar düzenlemektedir.					
24. Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı olmasına katkı sağlamaktadır.					
25. Yerel yönetimlerin halkın eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin suçtan uzaklaşmalarına katkı sağlamaktadır.					
26. Yerel yönetimler halkın hayat boyu öğrenmesi için MEB, üniversiteler, STK' ları ile beraber projeler yürütmektedir.					
27. Yerel yönetimler halkın kültürel ve sanatsal becerilerini değerlendirmek için eğitim faaliyetleri gerçekleştirmektedir.					
28. Yerel yönetimler maddi koşulları sebebiyle okuyamayan çocuk ve gençlere destek olmaktadır.					
29. Yerel yönetimler kimsesiz korunmaya muhtaç çocukların eğitilmesi için projeler yürütmektedir.					
30. Yerel yönetimler, üniversiteye giden başarılı gençlere burs vererek onların eğitimlerine destek olmaktadır.					

EK-2: Vaziyetler

Evrak Tarih ve Sayısı: 03/03/2017-1563

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 88083623-044-1563
Konu : Sahre KÖKSAL'ın Etik Kurul Onayı Hk.

03/03/2017

Sayın Sahre KÖKSAL

Enstitümüz Y1012.060064 numaralı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans programı öğrencilerinden Sahre KÖKSAL'ın "YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE HAYAT BOYU ÖĞRENME FAALİYETLERİ" adlı tez çalışması gereği "Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitim ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri Anketi" ile ilgili anket soruları 06.02.2017 tarih ve 2017/03 sayılı İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyon Kararı ile etik olarak uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Özer KANBÜROĞLU
Müdür

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://evrakdogrula.aydin.edu.tr/en/Vision.Dogrula/BelgeDogrulama.aspx?V=BEKR8ZKU>

Adres:Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Sefaköy , 34295 Küçükçekmece / İSTANBUL
Telefon:444 1 428
Elektronik Ağ:<http://www.aydin.edu.tr/>

Bilgi için: Hüseyin KAZAN
Unvanı: Müdür Yardımcısı

T.C.
AVCILAR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
(279038)

Sayı : 20485471-880-E.42298
Konu : Tez Anketi

02/01/2017

**KAYMAKAMLIK MAKAMINA
AVCILAR**

İlgi: Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün 30/12/2016 tarih ve 0/552 sayılı yazısı.

İlçemiz Halk Eğitim Merkezi Kurum Müdürü Sahre KÖKSAL İlçemiz Okul Müdürleri ve Halk Eğitim Merkezi Yönetici, Öğretmen, Personel ve Halk Eğitim Kursiyerlerine yönelik olarak "Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri ve Avcılar Örneği" konulu Yüksek Lisans Tez'ine kaynak teşkil edecek olan ve bu araştırmayı destekleyecek alan çalışması kapsamında 160 kişilik bir anket çalışması yapmak istemektedir.

Söz konusu anketin İlçemiz Okul Müdürleri ve Halk Eğitim Merkezi Yönetici, Öğretmen, Personel ve Halk Eğitim Kursiyerlerine yönelik olarak yapılması ve sorumluluğun Kurum Müdürlükleri'nde olması kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınıza da uygun görüldüğü taktir de Olur'larınıza arz ederim.

Emin ENGİN
Müdür

EKLER:

- 1- Yazı
- 2- Form

OLUR

<...>

Hulusi DOĞAN
Kaymakam

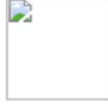
Cihangir mah. Ormanlı Cad. No : 44
Avcılar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Elektronik ağ: www.avcilar.meb.gov.tr
E.posta : avcilar34@meb.gov.tr.

Ayrıntılı bilgi için Türkün GÜNEŞ(Memur)
Tel : (0212)5095455 D. 1176
Faks: (0212)6941921

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden aa8a-7f43-3808-ba6d-bf00 kodu ile teyit edilebilir.

10.02.2017

evis.Evrak : Halk Eğitim Merkezi

T.C.
AVCILAR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü
(307257)

Sayı : 2815598212.00.0/552

30/12/2016

Konu : TEZ ANKETİ

**İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne
(ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE GELİŞTİRME BÖLÜMÜ)
AVCILAR**

Kurum Müdürü Sahre KÖKSAL'ın üzerinde çalıştığı " YEREL YÖNETİMLERDE HALKIN EĞİTİMİ VE HAYAT BOYU ÖĞRENME FAALİYETLERİ VE AVCILAR ÖRNEĞİ" konulu Yüksek Lisan Tezine kaynak teşkil edecek olan ve bu araştırmayı destekleyecek alan çalışması niteliğindeki , İlçemiz Okul Müdürleri, Halk Eğitimi Merkezi Yönetici, Öğretmen, Personel ve Halk Eğitiminin Kursiyerlerini kapsayacak 160 kişilik bir ANKET ÇALIŞMASI yapma isteği bulunmaktadır. Yapılacak çalışma Hayat Boyu Öğrenme alanında kaynak olacak bir içerikte olup, Kurumunuzca uygun görülün bu konu ile ilgili ,

Makamlarınızda da uygun görüldüğü takdirde OLUR 'larınızı saygılarımla arz ederim.

EK: 1) Uygulanacak Anket Formu.

**Sahre KÖKSAL
Okul Müdürü**

Ekler:
;136795.docx;

30-12-2016 Sahre KÖKSAL

DAĞITIM

1 . İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

İmza anahtarları

Sahre KÖKSAL : a6d772a132d2f5da2d55ef6c1f9be9a134ebf5db
Sahre KÖKSAL : 3727b445c8aaf2cdaf5df0105b2dd3cb00825a3

03.01.2017

evis.Evrak : Halk Eğitim Merkezi

Giriş bilgileri
Tarih : 03/01/2017
Sayı : 5

T.C.
AVCILAR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Müdürlüğü
(279038)

Sayı : 2048547116.03.0/307

03/01/2017

Konu : Tez Anket Onayı

Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne
(
AVCILAR

İlgi: 30.12.2016 tarih ve 0/552 sayılı yazınız.

Söz konusu Tez Anketi Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Aynur DİLMAÇ
Şube Müdürü

Ekler:
;137137.pdf;

DAĞITIM

1. Halk Eğitim Merkezi

İmza anahtarları

Türktin GÜNEŞ : c363627086b606b0e67520b4d32e74f10380f058
Ebubekir Siddik KARACA : 072f3e50bfad020c16874b201d79bdad8c1f24d0
Aynur DİLMAÇ : 0307e9f15a217cfe04d1b9240f238cc619ae6138

ÖZGEÇMİŞ

1. Soyadı : KÖKSAL
2. Adı : SAHRE
3. Doğumtarihi: Aksaray/ 01/02/1972
4. TCKimlikNo: 49102834168

5. Medeni hali : Bekar
6. Adres : Aykan Siteleri 10.Blk.Daire:15, Aykan Sok. Merkez Mah., 34303,Halkalı-Küçükçekmece/İstanbul, TÜRKİYE
7. CepTel-e-mail: 05053118529 - duha72@hotmail.com

8. İşAdresivetelefonu: Avcılar Halk Eğitimi Merkezi
Müdürlüğü Ambarlı M. Lojman S. No:22/1
Avcılar / İstanbul / 0212 5095640-41

9. Eğitim-Öğretim

Öğrenim:

2012 Anadolu Üniversitesi / Adalet
Yüksekokulu (Önlisans)
2011 Aydın Üniversitesi / Siyaset
Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim
Dalı/ Mahalli İdareler ve Yerel Yön.
Yüksek Lisans (Halen)
2007 Anadolu Üniv./ İktisat Fak./
Kamu Yönetimi-Lisans
1995 Trakya Üniversitesi / Fen-
Edebiyat Fak./ Fizik-Lisans
1986-1989 Küçükçekmece
Anadolu Lisesi/ Matematik

Eğitim:

1999-2012 Halkla İlişkiler/
Diksiyon/ Kişisel Gelişim Program
Eğitimciliği/ Kurs Öğretmenliği
2010-2011 HBÖ VE MODÜLER
PROGRAM EĞİTİM GÖREVLİSİ
2010-2011 İnceleme-Soruşturma

Teknikleri Eğitimi
2009/... LDV-LLP ve PCM Proje
Yazma Eğitimi
2008/. Milli eğitim Bakanlığı HBÖ
program taslağı yazım ekibi/ İzmir
Çalıştay / Hizmet İçi Eğitim Görevlisi/
Hayat Boyu Öğrenme ve Modüler
Programların Tanıtılması
09/03/2007 Benim Ailem Yönetici
Bilgilendirme Semineri (0-6 Yaş Aile ve
Çocuk Eğitimi Programı)
27/11/2005 Kariyer Basamaklarında
Yükselmeye İlişkin
Değerlendirme(KBYD)-Uzman
Öğretmenlik
22/08/2003 Trafik Eğitimi
Formatör Öğretmen Yetiştirme Kursu
07/06/2002 Toplam Kalite Yönetimi
Kurum Temsilcisi Eğitimi Semineri
13/07/2001 Yetişkinlere Okuma-
Yazma Öğretimi Teknikleri Kursu

10. Yabancı Dil:

İngilizce / Meb onaylı A1 ve A2 seviyede sertifika sahibi,
Rusça, Almanca ve İspanyolca A1 seviye sertifika sahibi.

11. Üyesi olduğu sivil toplum kuruluşları ve/veya meslek örgütleri:

MEH-DER (Muallime Ve Eğitime Hizmet Derneği)
Eğitim- Bir-Sen (Eğitimciler Birliği Sendikası)

12. Daha önce katılmış olduğu kurslar / eğitimler:

İnceleme ve Soruşturma Teknikleri Semineri 23/01/2012-
27/01/2012,
Aday Öğretmen Yetiştirme Süreci Danışman/Eğitim Kurumu
Yöneticisi Eğitimi Semineri 07/04/2016-08/04/2016,
Performans Değerlendirme Semineri 18/05/2016-20/05/2016,
İş Sağlığı ve Güvenliği 27/04/2015-29/04/2015,
T.K.Y Eğitimi Semineri 31/05/2002-07/06/2002,
KBS Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi Semineri 26/01/2015-
30/01/2015,
Benim Ailem Yönetici Bilgilendirme Semineri (0-6 Yaş Aile
ve Çocuk Eğitimi Programı) 07/03/2007-09/03/2007,
Çıraklık Eğitimi Uygulamaları Semineri 20/12/2010-
24/12/2010,
Aile Eğitimi (0-18) Semineri 31/01/2011-01/02/2011,
Yetişkinlere Okuma-Yazma Öğretimi Teknikleri Kursu
02/07/2001-13/07/2001,
Trafik Eğitimi Formatör Öğretmen Yetiştirme Kursu
11/08/2003-22/08/2003, Açık Öğretim Lisesi Uygulamaları Semineri

17/02/2014-21/02/2014, Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi Kursu
01/12/2015-03/12/2015,
Proje Hazırlama Teknikleri Kursu 05/10/2015-09/10/2015,
Eğitim Yönetimi Semineri 25/03/2013-17/05/2013.

13. Şu anki görevi ve çalıştığı süre ve ödüller :

İstanbul/Avcılar Halk Eğitimi Merkezi(Müdür) - 10 yıl
16/12/2011 Başarı Belgesi , 17/12/2011 Başarı Belgesi ,
12/07/2012 Başarı Belgesi , 15/08/2012 Başarı Belgesi , 15/11/2012
Üstün Başarı Belgesi 10/04/2013 Başarı Belgesi , 12/07/2013 Ödül ,
26/05/2014 Başarı Belgesi , 07/08/2015 Üstün Başarı Belgesi ,
04/11/2015 Ödül, 27/04/2016 Başarı Belgesi

14. Toplamda iş hayatındaki çalıştığı yıl sayısı: 20 yıl

15. Başlıca vasıfları:

Liderlik, Uzman Öğretmenlik,
TKY Kurum Temsilciliği,
Aile Eğitimi, Aile Eğitimi,
Trafik Formatörlüğü.
Kamu Yöneticiliği ve Liderlik,
Okuma-Yazma Öğreticiliği,
Proje Çevrim Yönetimi,
Yetişkin Eğitimi Formatörlüğü.

16. Mesleki deneyim

1996 Yılında Öğretmenlik
1997-1999 Yılları arası Müdür Yardımcılığı
1999-2000 Yılları Bağcılar/ Fatih İlköğretim Okulu Kurucu
Müdürlüğü
2000-2007 Yılları arası Bağcılar Halk Eğitimi Merkezi Müdür
Yardımcılığı
2007-2009 Yılları arası Avcılar Halk Eğitim Merkezi Müdür
Vekilliği
2009-2014 Halen Avcılar Halk Eğitim Merkezi Asil Müdürü

17. Diğer ilgili bilgiler:

Meslek Tabanlı Beceri Eğitimleri, Okuma-Yazma Etkinlikler, Sosyal-Kültürel ve Mesleki-Teknik Kurslar.Kadınların ve kız çocuklarının eğitimi alanlarında aktif çalışmalar yaptım.Dergi, fotoğraf, şiir, afiş ve slogan üretimi çalışmalarına katıldım. Kadın hakları ve istihdamı ile ilgili yerel projeler üreterek hayata geçirdim. Bilgisayar, web tasarımı,dergi ve iletişimin yanısıra kişisel gelişim eğitimleri yapmaktadır. Yazmak, sanatsal etkinlikler: Müzik, dans vb.Kamu yönetimi mezunu olarak: Yönetim ve Organizasyon eğitimi destekli, 1997-2007

yılları arası ilçe ve il düzeyinde programlarını organizasyonu, Kız çocukları ve kadınlar ile ilgili alan tarama ve eğitim organizasyonları, seminer ve sanatsal etkinlikler organizasyonları, Sunuculuk ve Spikerlik yaptım.

Alanım ve Projeler ile ilgili teknik alt yapı ve eğitimlerimin varlığı ve ayrıca diğer anlamda:Fizik bölümü mezunu olarak :Teknik olarak tüm büro yazılım ve elektrikli araç ve gereçlerin kullanımı: elektrik vs. Alanlarda tamir dahil yeterlilik...

Bilgisayarda ileri düzeyde eğitim ve yeterlilik: dergi editörlüğü,grafik tasarımı ve amatör düzeyde web tasarımı dahil programlara tam hakimiyetle kullanımı üst düzeydedir.

Eğitimi verdiğimiz hemen hemen her sanatsal etkinliğe bizzat dahil olarak becerilerime hep bir yenisini ekledim, müzik alanında teknik olarak ilkokulda itibaren,Trakya üniversitesi korusu ve edirne musiki cemiyeti ve devlet korosunda solistlik ve söz + beste üretimi yaptım,zeki müren müzikali koristleri arasına girdim ve ayrıca kurumumda amatör bir müzik gurubum var ve halen önemli günlerde sahne almaktayız.ayrıca marmara üniversitesi güzel sanatlar akademisi yetenek sınavını çizim-resim yeteneği ile kazandım, yeteneğimden dolayı grace kelly'nin ressamından özel eskiz dersleri aldım, resim de amatör olarak devam ediyor.

10 yaşımdan beri şiir ve hikayelerimle iç içeyim yakında bir şiir kitabı çıkarmayı düşünüyorum.

2 yıl milli eğitim dergi editörlüğü yaptım: bu kapsamda çektiğim fotoğraflar, makale ve şiirlerimden de yayınlaması aşamasında faydalandım.

Bağlama ve gitar eğitimlerim var geliştiriyorum.

Son 15-16 yıldır aktif bir şekilde spikerlik ve sunuculuk yapıyorum, kişisel gelişim, ve halkla ilişkiler alanlarında kurs ve eğitimler veriyorum.

1990-1995 arası Edirne ilinde ilk özel radio VJ liği ve Trakya TV de program yapıöcılığı ve sunuculuğu görevlerinde bulundum.

Metin yazrlığı sayesinde 1995-1999 Yılları arası İstanbul Bakırköy FM Ve TGRT TV de program metni yazdım.

Aynı dönem Bakırköy Belediye Tiyatroları Yunus Emre Kültür Merkezinde Gişe ve Halkla ilişkilerde çalıştım.

Devlet okulunda sınıf öğretmenliğine başladım, Bu süreçte Çocuk Tiyatrolarından gelen teklifi değerlendirerek Özel ,Nurdan Serhad Nakkaş Çocuk Tiyatrosunda Bir Sezon çocuk oyunlarında oynadım, teknik, dekor, kostüm, makyaj ve bunun gibi birçok alanda sahne önü ve arkasında bulundum.

İletişim ve Türkçeyi güzel kullanma alanında ,drama ve beden dili destekli tiyatro eğitimi, aktif öğrenme çalışmaları ve hizmet içinde mesleki yeterlilik çalışmaları yaptım.

18. Bugüne kadar AB'nin mali desteğiyle yürütülen bir projede çalıştınız mı?

Projenin adı :Smart APPS For Adults Education
Başlangıç tarihi – bitiş tarihi : 03/09/2016- 20/10/2018
Çalışılan pozisyon : Proje Sahibi
Yerine getirilen görevler : Proje Sahibi

19. Daha önce herhangi bir projede (Avrupa Birliği, Kalkınma Ajansı, MEB, TÜBİTAK, vb) yer aldınız mı??

1. Avcılar Kaymakamlığı -İSTKA Engelliler Eğitim Kültür Sanat ve Spor Projesi – 2012
2. Avcılar Kaymakamlığı -İSTKA Bilim Rotası 2013 ,”Çocukların ve gençlerin girişimcilik becerileri ve geleceklerini destekleme Mali destek programı kapsamında”
3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı AB Projesi; TÜRKİYE’DE HAYATBOYU ÖĞRENMENİN DESTEKLENMESİ –II HİBE PROGRAMI, 04.0601 BÜTÇE KALEMİ, EuropeAid/136279/ID/ACT/TR, Gelişim Üniversitesi ile ortak olarak hale hazırda devam etmektedir. AVCILAR HEM, 2016-1-TR-KA204-034840 ”SMART APPs FOR ADULTS EDUCATION” AB Proje Sahibi Koordinatör Ülke, olarak halen.
4. 2017 Avcılar İlçe MEM AB proje koordinatörü.

